

СНЯШНИК

*ЛІТЕРАТУРНО-
ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
АЛЬМАНАХ
Випуск 4*

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

Кафедра журналістики і видавничої справи

*ЛІТЕРАТУРНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
АЛЬМАНАХ*

Випуск 4

Луганськ
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»
2010

УДК 821.161.2(082)
ББК (4Укр)6я43
С62

Головний редактор – д. філол. н., проф. Галич В. М.
Редактор випуску – к. філол. н., Довженко О. В.

Члени редакційної колегії:

д. філол. н., проф. Галич О. А.,
к. філол. н. Акіншина І. М.,
к. філол. н. Кулініч О. О.,
к. філол. н. Манич Н. Є.,
к. н. із соц. ком. Біловол Ю. Є.,
к. н. із соц. ком. Куцевська О. С.,
асистент Корчагіна О. В.,
асистент Антонова О. В.,
асистент Нестеренко Ю. В.,
асистент Іванова Л. О.

Соняшник : літературно-публіцистичний
С62 альманах. — Вип. 4. — Луганськ : Вид-во ДЗ
«ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. — 227 с.

Альманах – збірка різножанрових поетичних, прозових та публіцистичних творів студентів творчих спеціальностей Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. У доробку молодих авторів піднімається велике коло проблем, зокрема кохання і зради, стосунків між батьками і дітьми, любові до Батьківщини, зв'язку людини з природою.

Для широкого кола читачів.

УДК 821.161.2(082)
ББК (4Укр)6я43

*Рекомендовано до друку кафедрою журналістики
і видавничої справи ЛНУ імені Тараса Шевченка
(протокол № 4 від 30 листопада 2010 року)*

© Колектив авторів, 2010
© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010

Наш гордий «Соняшник», обрамлений ніжними пелюстками мрій, закорінений у рідну землю, наснажений віковичною джерельною водою Дінця, виношуючи зернята творчих задумів, обгорнувся лапатам листям-парусами – і перетворився на вітрильник, який, підхоплений пахучим степовим трунком, помчав до обрїю світового океану людської мудрості – її Величності Літератури.

Валентина Галич

«СОНЯШНИК» – ВТІЛЕННЯ МРІЇ (ГІМН ТВОРЧОЇ МОЛОДІ)

Світ слів та рим обрали ми,
Щоб мову нашу піднести,
Щоб запалити ліхтарі
Надій великих.
І наче соняшник ясний,
До сонця линуть всі думки,
А сонце в серці молодім –
Це рідне слово.

Приспів
*«Соняшник» – світлі надії,
«Соняшник» – втілення мрії,
Шлях та відкрита дорога
Для українського слова.*

*«Соняшник» – крила в повітрі,
Наче веселка у світлі,
Наче зоря світанкова
Для українського слова.*

Мистецтво слова кличе нас,
На його ниві ми – творці.
Йому збудуємо палац
З весняних квітів.
І сонця промінь у серцях
Нехай осяє цілий світ,
Заграє радісно в очах
Чарівна квітка.

Приспів (2р)

Наталя Новикова

ЗМІСТ

- Передмова 8

Справжній професіоналізм – це перетворена на професію творчість

- Шевердіна Анастасія 11
- Меньшиков Віталій
(Ден Княжич) 21
- Третьякова Наталія 68

Дебют

- Бондарєва Аліна 75
- Булгакова Ірина 91
- Литвинова Тетяна 98
- Ухорська Ганна 100
- Рожкова Анастасія 103

Людяність як моральна ідея годиться на всі часи

- Горбань Катерина 109
- Бірюкова Вероніка 118

➤ Семісенко Аліна	125
-------------------------	-----

***Найкращі публіцистичні твори на конкурс
імені Олеся Гончара***

➤ Шаталова Ірина	133
➤ Шевердіна Анастасія	138
➤ Стешенко Діана	143

Весь світ – театр

➤ Стешенко Діана	149
------------------------	-----

Поезія – це завжди неповторність

➤ Василюк Олеся	156
➤ Бірюкова Вероніка	169
➤ Шаталова Ірина	171
➤ Бондарєва Аліна	173
➤ Ускова Вікторія	177
➤ Чумак Максим	179
➤ Легещич Алевтина	186

Я просто пишу так, як і дихаю

➤ Шевченко Ірина	193
➤ Черненко Кристина	197
➤ Малашенко Тетяна	204

Маленька часточка великої душі

➤ Орлова Дар'я	207
➤ Колтовська Ганна	212
➤ Івасенко Вікторія	218

Рекламний креатив

➤ Гончаров Вадим	222
➤ Сидоркевич Тетяна	223
➤ Леонова Тетяна	224
➤ Мухометзянова Яна	225
➤ Пивкова Ксенія	226

У ПЕЛЮСТКАХ СОНЯШНИКА

Перед Вами четвертий випуск літературно-публіцистичного альманаху «Соняшник». Цей збірник задумувався передусім для студентів спеціальності «Літературна творчість». Але на спеціальностях «Журналістика», «Видавнича справа та редагування», «Реклама і зв'язки з громадськістю (у медіа-галузі)» виявилось досить багато творчої молоді, яка активно бере участь у створенні альманаху. Тому багато творів носить публіцистичний характер.

Незважаючи на молодість, автори беруться за серйозні теми. Актуальними є патріотичні мотиви. Цьому присвячені вірші Ірини Булгакової, Олесі Василець, Максима Чумака. Автори не байдужі до соціальних проблем, зокрема тема всиновлення дітей звучить у творах Анастасії Шевердіної «Чужий брат», Вероніки Бірюкової «Розповідь про маму». Пройнята гуманізмом, особливим ставленням до людського життя проза Аліни Семісенко, Катерини Горбань. Діана Стешенко в драматичному творі намагається зазирнути у внутрішній світ людини, передати боротьбу совісті із жадібністю та іншими вадами характеру. До екологічних проблем намагаються привернути увагу масової аудиторії Анастасія Рожкова, Вероніка Бірюкова, Олеся Василець.

Позитивним настроєм сповнені твори про дітей і для дітей Наталі Третьякової, а також проза Ірини Шевченко. Цікаво почитати фейлетони магістранток спеціальності «Літературна творчість», із гумором написаний і «Лист Тетяни» Дар'ї Орлової.

Звичайно ж, у душах молодих авторів вирує кохання.

Твори з рубрики «Я просто пишу так, як і дихаю» сповнюють читача одночасно сумом і нестримною радістю. У них оригінально розкриваються внутрішній світ

людини, глибоке усвідомлення нею себе частиною природи. Образи, створені авторами, не прямолінійні, одразу зрозуміти їх важко, та, інтерпретуючи їх, «читаючи» імпульсами серця, можна розкрити яскравий і самобутній зміст творів.

Удруге надаємо слово майбутнім спеціалістам-рекламникам. З їхніми проектами можна ознайомитись у рубриці «Рекламний креатив».

Майбутні видавці й редактори беруть активну участь у підготовці альманаху до друку. Для них здобуті навички та вміння – один зі способів дослідити редакційно-видавничий процес від початку до кінця: оцінити авторські оригінали, виправити помилки, поспілкуватися з автором (переконати його внести правки), здійснити художньо-технічне редагування та коректуру тексту.

У минулих випусках для художнього оформлення ми використовували петриківський розпис, картини Марії Приймаченко. У цьому випуску на шмуцтитулах – малюнки студентки II курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування» Анастасії Рожкової.

Отже, важко переоцінити важливість альманаху і для тих, хто пише, і тих, хто редагує, і, сподіваємось, для читачів.

О.В.Довженко,
к. філол. н., доцент
кафедри журналістики і
видавничої справи

**«Справжній професіоналізм –
це перетворена на професію
творчість»**

Л.Гінзбург

Анастасія Шeverдіна

Магістрантка спеціальності «Літературна творчість». У 2006 році видала роман-фентезі «На краю фантазії», відзначений першою премією в номінації «Російська проза» на обласному літературному конкурсі «Молоді голоси». Брала участь у художніх виставках в Україні, Польщі, Японії. Лауреат та дипломант міських і обласних художніх конкурсів. Має досвід роботи на обласному радіо. Лауреат Міжнародної україно-німецької літературної премії імені Олесь Гончара (2007).

ЧУЖИЙ БРАТ

Віктор і Євген Барнацькі підіймалися сходами. Віктор, кременний як на свій вік сімнадцятирічний хлопець, ішов великими кроками, перестрибуючи через дві сходинки. Трішки попереду швидко перебирав тонкими ногами його брат Євген. Він постійно зупинявся, обертався, дивився на Віктора, який витирав кров з-під носа та з губ і невдоволено смикав окуляри.

– Ти не припиняєш мене дивувати, – якимось надтріснутим голосом казав Євген. – Ти старший, ти повинен бути відповідальним!

– Знаєш, малий, я нікому нічого не винен, – у черговий раз, розмазуючи кров по обличчю, сердито промовив Віктор.

– Вітя, не називай мене «малим»! – спаленів Євген. – Я тільки на три роки молодший від тебе! І головне, – він знову зупинився й поправив окуляри, – ти знаєш, що ти неправий!

– Я у тебе завжди неправий!

– Не завжди! От у нашій родині всі займаються хімією, а тобі подобається література – то й що, ніхто не проти. Або ми з батьками колекціонуємо марки, а ти граєш на гітарі – ну й нічого, це класно. Але коли ти прогулюєш уроки, щоб пограти у футбол, або куриш за трансформаторною будкою – а ти так і знай, що я розповім батьку – це погано.

– Це нормально! Усі підлітки так роблять.

– Не з нашої родини! – гордо відповів Євген.

– Жека, а тобі ніколи не хотілося замість суботнього турніру з шахів сходити з батьками до лісу?!

– Ні, – на хвилину замислившись, відповів Євген. – У таку пору в лісі безліч енцефалітних кліщів.

– О, це весь ти! У лісі – кліщі! – роздратовано вигукнув Віктор і струснув головою, від чого кров бризнула йому на руки й сорочку. – От просто ненавиджу тебе в такі хвилини, так би на дрібні шматочки й порвав! Скажи-но, окрім кліщів, у лісі нічого немає?!

– Я просто намагаюся бути обережним.

– Це не обережність, а панічний страх перед світом!

– Досить з нас твоєї хоробрості, – сумно посміхнувся Євген. – Або дурості – уже й не знаю, що воно таке.

– То ти хотів би, аби я дозволив отим п'яничкам дражнити тебе пришелепуватим ботаном?

– Я б стерпів, – тихо промовив Євген. – А тебе побили.

– Ну то й що? Їм також дісталося. А ти, – він схопив брата за руку та нахилив до себе, – занадто терплячий. Колись мене не буде поряд і тобі купу накладуть на голову.

Євген мовчав, опустивши очі додолу.

– Так не можна.

– Як не можна?!

– Завжди казати правду.

– Батьки так роблять.

– Це єдина твоя фамільна риса, – гiрко промовив Євген. Вони зупинилися перед дверима й молодший брат безшумно повернув ключ у замку. – Заходь тихенько й одразу ж до ванни. Я зупиню кров так, аби мама не бачила. Не треба її засмучувати.

– Бач, який сонячний хлопчик! – зі злістю промовив Віктор. – Нікого не хоче засмучувати! А людей треба періодично засмучувати – вони без правди заростають хамством, як салом!

– Ну і дурень.

– Слимак!

Хлопці зайшли в коридор і почули із зали материн голос.

– ...ні, вони й досі не знають, що один із них прийомний.

– А коли ви плануєте сказати? – лунав незнайомий жіночий голос. – За статистикою діти сприймають такі новини не так боляче.

– Я не скажу ніколи! Вони обидва мої сини, я люблю обох однаково. Навіть якщо нас із чоловіком будуть катувати, ми не зізнаємося! Я думаю, вам краще піти!

Брати ззирнулись. Євген причинив двері.

– Не йди! – одними губами промовив Віктор. – Давай побачимо...

– Ні! Мати розсердиться, що ми підслуховували, – пошепки відповів Євген і за лікоть витягнув брата з квартири.

Не дивлячись один на одного, хлопці збігли вниз і заховались у кущах малини біля гаражів. Вони впали на землю, задихаючись від втоми й хвилювання.

– Ти чув?! – не витримавши мовчання, запитав Віктор.

– Чув...

Євген зняв окуляри й заховав обличчя в долонях.

– Що ж робити?!

– А що тут зробиш...

– Ти думаєш, це правда?

Євген не відповідав, згорбивши тонку довгу спину.

– Це правда?! Ну подивись на мене! – смикнув брата Віктор.

– Вітю, я не знаю! Я не знаю! – скрикнув Євген і кинувся Віктору на шию. – Господи, як мені страшно!

– Не бійся, – Віктор погладив брата по худих плечах.

– Мені завжди так самотньо, – Євген тихо схлипував, намагаючись на землі окуляри. – Я такий незграба, такий нездара, такий ... такий слимак, а вони так добре до мене ставляться... Занадто добре... адже ж правда?

– Так.

– Ти більше на них схожий.

– Ні, ти.

– А ще ти завжди кажеш правду.

– А вони завжди брешуть. Єдина моя «фамільна риса» виявилась несправжньою, – зціпивши зуби, промовив Віктор.

– Ні, з цього нічого не вийде! – рішуче промовив Євген.
– До всього треба мати науковий підхід.

Він витяг із кишені маленький записник і ручку, розкреслив сторінку на дві частини й написав угорі «Женя» та «Вітя».

– Давай дослідимо нашу спадковість!

– А! – махнув рукою Віктор. – Дурня все це!

Він ліг на траву й закрив очі.

– Що, тобі байдуже? – збуджено хлипнув Євген.

Віктор, не відповівши, стиснув кулаки.

– Ну, я буду сам. Так, «Женя», – розмірковував уголос Євген. – Що в мене як у них? Блакитні очі, тонкий ніс, темне волосся, схильність до природничих і точних наук... Люблю шахи, радянські комедії, поезію срібного віку,

«Modern Talking» і борщ. Тепер ти. Чим ти на них схожий? Високий, смаглявий, а ще...

Євген перестав записувати і задумався, гризучи ручку.

– А ще...

– А більше нічого! – різко встав на ноги Віктор. – Вони меланхолійні, а я буйний, вони помірковані, а я нерозважливий, вони брешуть, а я кажу правду!

– Любиш фільми про війну, Селінджера, пісні Висоцького і ненавидиш борщ, – ніби лякаючись свого власного голосу, тихо промовив Євген.

Він поглянув на брата і його обличчя засяяло.

– Це не я. Це ти.

Віктор подивився на нього зі зневагою, і Євген почервонів.

– Вибач! Вибач мені! – скрикнув він і обійняв брата за ноги. – Я негідник, я знаю! Але я щасливий... І я люблю тебе... Це нічого... Ти все одно будеш моїм улюбленим братом...

Віктор нетерпляче звільнився від його обіймів.

– Я знаю, – стискаючи руку хлопця, промовив Віктор.

Через декілька хвилин брати були змушені вилізти з кущів і піти додому: травневий вечір догорів у малиновій заграві, віщуючи холодну зоряну ніч і вітряний сонячний ранок.

– Я не хочу йти до них, – тихо промовив Віктор.

– І я. Але ж треба.

– То зачинімося в себе в кімнаті.

– Згода.

Хлопці зайшли у квартиру так само тихо, як і спершу. Мати тушкувала капусту, а батько дивився новини.

– Ну, де це ви забарилися сьогодні? – із легким докором запитала мати, визираючи з кухні. – Та ще вдвох...

– Справи були, – буркнув Віктор.

– Давайте до столу.

– Ми не голодні, – швидко відповів Євген і прослизнув до себе в кімнату.

– А що таке?

– Та нічого, ма! – насилу видавив із себе Віктор і зачинив двері кімнати.

– Що це з ними? – мати стривожено поглянула на чоловіка. Той знизав плечима.

– З обома відразу? – перепитав батько. – Дивно...

Брати зайшли до кімнати й мовчки сіли кожен на своє ліжко. Євген розкрив підручник з біології та заглибився в читання. Закінчивши розділ, він поглянув на Віктора. Хлопець сидів нерухомо, дивлячись перед собою порожнім поглядом.

– Чому не вчиш уроки?

– Мені не до того.

– Тобі завжди не до того.

– Не твоя справа!

Євген закусив губу й відвів очі в бік. Віктор посидів ще трохи й узяв гітару. Сумна одноманітна мелодія лилася з інструмента.

– Ти мені заважаєш! – відірвавшись від книги, зауважив Євген.

– Справді?! Уже? – насупив брови Віктор.

– Припини!

– Як хочеш, – флегматично відповів хлопець. Він відклав гітару, ліг, відвернувся до стіни й накрився простиралом.

«Ну звісно, тобі байдуже! Ти ще й дурні уроки свої в змозі вчити, пеньок бездушний! – із ненавистю думав Віктор. – Ти справжній, ти тут господар, а я...»

– Вітю!

Немає відповіді.

– Ну Вітю!

Хлопець не відповів. Він чув, як брат відкинув у розпучі підручник, вимкнув світло, накрився простирадлом і заплакав.

«Поплач, поплач, дурню! Це в тебе скоро минеться. А потім прийде мій час плакати! Ще прийде той час! Уже скоро!» – із відразою до життя й страхом міркував Віктор.

Згодом Євген затих, і Віктор зітхнув із полегшенням. Раптом у тиші маленької кімнати залунали приглушені слова:

– Господи Боженька, допоможи моєму братику! Нехай усе забудеться, нехай усе буде неправдою! Нехай ми прокинемося ранком і все це буде сном! Боженька, допоможи моєму братику! Нехай він буде щасливим!

– Лицемір! – викрикнув Віктор і накрив голову подушкою.

– Вибач. Я думав, що ти спиш, – пошепки промовив Євген і знову заплакав.

«Тільки подумати – ця шмаркля ще й молиться за мене! Напевне легко просити щастя для інших, коли в самого вдосталь! Йому добре – у нього предки такі класні. А які в мене? П'яниці, наркомани, маніяки...А раптом і я таким стану? Навіщо я тільки народився?!»

Пововтузившись з півгодини в пеклі задушливого простирадла, обидва заснули.

...Коли Віктор прокинувся, батька і Євгена вже не було вдома. Уникаючи погляду матері, хлопець випив склянку молока й вийшов з дому. До школи він не пішов – заховався в заростях малини. Дочекавшись, доки мати піде на роботу, він виліз зі схованки й повернувся додому. Віктор вирішив знайти хоча б якісь документи.

У заваленому книгами кабінеті Віктор відкрив невеличкий сейф. Під купою батьківських патентів лежали гроші й безліч усіляких паперів, які йому були непотрібні.

– Ці документи мають бути десь тут, – у голос заохочував себе до пошуків Віктор. – Ми ніколи не лазили до сейфу, хоча змалку знали код, тож вони не мали їх ховати десь-інде.

Нарешті він знайшов папірець із заголовком «Свідоцтво про усиновлення». Його тіпало, рядки стрибали перед очима. Віктор глибоко вдихнув і поглянув на папірець.

– «...засвідчує факт усиновлення... Тищенко Євгена...».

Віктор уважніше поглянув на свідоцтво.

– Євгена... Справді, Євгена...

Хлопець дрижачою рукою витер піт з чола. На декілька хвилин його ніби заціпило.

– Євгена... Урррра-а-а!

Віктор заплигав по кабінету, ніби божевільний, розмахуючи папірцем.

– Це не я! Це не я! Це він! ТАК ЙОМУ Й ТРЕБА!!!

Він уявив здивовано-нажахане обличчя Євгена – таке, яке він бачив одного разу, коли Євген відкрив зошит для домашніх завдань з математики й побачив трійку. Він мало не знепритомнів тоді, а потім довго плакав і заспокоївся лише після того, як батько пообіцяв йому новий мікроскоп. Так йому й треба! Він думав, що це він – спокійний, старанний, уважний – їхній син. Так ні ж! Нехай Вітька й шолопай, нехай усі скаржаться на нього, нехай дівчата вважають його розбійником, але саме він – такий недосконалий – має таких пречудових батьків! Яке щастя!!!

Віктор пройшов на кухню, зварив каву й випив її з шоколадкою, а потім розвалився на стільці.

Він знову поглянув на свідоцтво та уявив обличчя Жеки. Цього разу йому не було вже так весело, хоча брат у його уяві був таким самим здивовано-наляканим. Це й

насправді не смішно. І Євген не сміявся з нього, хоча міг би. І навіть молився, коли думав, що він не чує... Власне, він не міг зловтішатися, адже вони нічого не знали напевне...

Хлопець стиснув скроні.

Не можна радіти нещастю інших людей. Тим паче, що Євген йому не чужий. Адже ж як він сказав тоді: «Це нічого. Ти все одно будеш моїм улюбленим братом».

Віктор встав і пройшовся вздовж столу.

– Не варто нічого йому казати, – вирішив Віктор.

Але Жека буде дізнаватися, шукати істину... Він завжди її шукає й завжди знаходить. Треба сказати правду! Правдивість – то єдина його «фамільна риса»...

Проте Євген був упевнений: не можна завжди казати правду.

– І все ж треба. Жека казав: «Ти старший, ти повинний бути відповідальним!» Господи, чому його голос увесь час звучить у моїй голові?!

...О першій Євген повернувся зі школи. Він обережно пройшов на кухню, побачив Віктора, який схилився за столом, і спробував утекти.

– Стій! – утримав його за руку Віктор. – Чому не питаєш, де я був?

– Це не моя справа, – ховаючи погляд, пошепки відповів Євген. – Я не хочу тобі заважати.

– Ти не заважаєш. А я знайшов свідоцтво про усиновлення. І спалив його.

Євген упився у Віктора очима.

– Хто?

– Ти був правий. Це я.

Обличчя Євгена стало здивовано-наляканим.

– Якщо чесно, я до останнього думав, що це я... Мені дуже шкода...

– Я вірю тобі, малий, – тихо сказав Віктор, спокійно й упевнено дивлячись у вологі блакитні очі хлопця.

Євген заривав і міцно обійняв Віктора.

– Ти все одно будеш моїм улюбленим братом! – приглушено запевнив Віктор.

– Я знаю, – посміхнувся крізь сльози Євген.

Віталій Меньшиков (Ден Княжич)

Магістрант спеціальності «Літературна творчість». У 2005 році побачив світ його перший роман «Ян Жижка». Упродовж 2006-2008 років друкувався в газетах «Народна трибуна», «Літературна Луганщина», «Вечірнє місто Луганськ». Брав участь у Міжнародному конкурсі імені Чингіза Айтматова. Лауреат Міжнародної українсько-німецької літературної премії імені Олеса Гончара (2009).

НА ТОМУ НОВОМУ СВІТІ

Дійові особи

Дон Гвідо – лицар.
Кейфі – зброносець дона Гвідо.
Падре Чічо.
Майстер Щита.
Менестрель.
Розбійник.
Торговець.
Божевільний.
Дон Дієго.
Герольд.
Жебрак.
Мавр.
Жінка з глеком.
Особистий лікар дона Дієго.
Воїни.
Індіанці.
Перехожі.

Дія перша

Посеред сцени знаходиться прямокутна споруда (приблизно 2 на 1,5 метри). На ній розвішені плащі та зброя. Біля споруди на дерев'яній дулянці сидить Гвідо. Він тримає в руках паруючу глиняну миску.

Гвідо (*тривожно озирючись*): Куди ж він зник? (*Дмухає на миску*) Хоч би не охололо.

Вбігає Кейфі. Помітивши дону Гвідо, він спочатку ховається за спорудою. Потім підходить до Гвідо та сідає на землю.

Гвідо: Нарешті! Приніс?

Кейфі (*задоволено*): Приніс.

Кейфі розгортає тканину, дістає дві ложки та шматок хліба.

Кейфі: Прошу... (*щось видивляючись на землі*) не охололо?

Гвідо: Довго бігав.

Кейфі знаходить свою миску та копирсається у ній ложкою.

Гвідо (*бере ложку*): У падре взяв?

Кейфі (*з набитим ротом*): Ага. Довго не хотів давати... (*ковтає їжу*) старий хрін... таке почав розповідати! (*Підводиться та починає передражнювати падре*) Не їж цим святим приладдям, грішнику! Тобі ж Господь для чогось дав руки! (*Перелякано*) Що ж це, пане, святі люди їдять ложкою, а всі інші – руками?

Гвідо (*зацікавлено*): Усі інші – це хто?

Кейфі (*озирючись*): Ну... ми.

Гвідо (*хитає головою*): Помиляєшся. Невже ти ніколи не вважав себе святим?

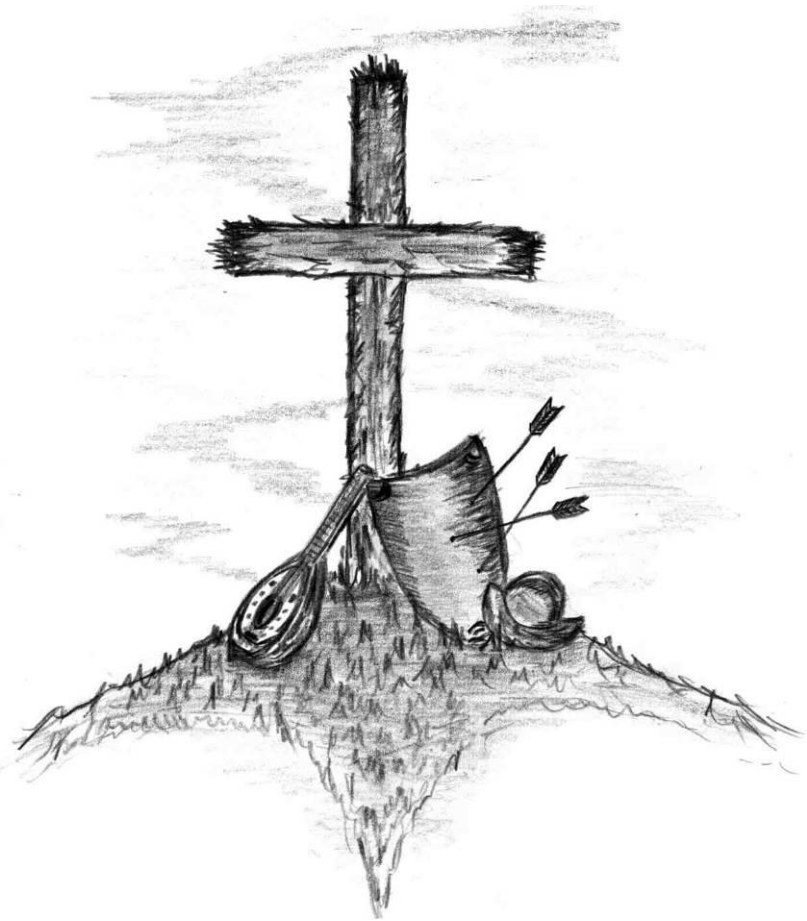
Кейфі: Себе?

Гвідо: Ну хоч трошки.

Кейфі: Так. Було таке, коли я вважав себе королем Іспанії. Але корону отримати я не встиг. Навіть до собору не дійшов.

Гвідо (*посміхаючись*): І що сказав тоді трактирник?

Кейфі (*киває*): І трактирник тоді сказав, щоб я заплатив за вино та їжу. Оскільки мене не встигли коронувати, казни у мене не було (*розводить руками*). І я вирішив зробити так, як зробив би всякий чесний некоронований король.

Гвідо (*розуміюче*): Не впіймали.

Кейфі: Не впіймали.

Гвідо сміється та продовжує їсти.

Кейфі: Ага, ну то я про падре... Він почав кричати, щоб ніхто його ложок не чіпав. А я йому: «Знаєте, падре, коли я лягаю спати, я це... намагаюся бути ближче до Бога. Як? А я поясню. Я, значить, лягаю... і намагаюся лежати рівно. Як у труні...»

Гвідо: А навіщо ти так лягаєш? Ти у мене служиш уже майже десять років, а я навіть не помітив.

Кейфі (*набурмосившись*): А я після смерті хочу здаватися чесним. Як тільки-но перед падре, коли я у нього ложки забрав. (*пирскає*) Ви не подумайте, пане... я нічого такого не робив... але лягаю постійно так, щоб нічого не вивалилося на землю. Наприклад, золота сережка. Вона тут... (*показує*) у правій кишені. Там дірка. Я коли лягаю, кладу руку так, щоб дірку цю (*показує*) отак затиснути. До Бога ближче і все при собі.

Гвідо: І багато при тобі?

Кейфі (*показує на кишені*): Доводиться все прораховувати. Щоб навіть падре не помітив (*сміється*). А він мені каже: «Як не лягай, все рівно помреш злодюжкою... пішов у найманці – готуйся до кам'яної крупи і малої труни». Я подумав, що він жартує. А потім – ні, навряд чи... (*замислено ставить миску на землю*) ви ж нашого падре знаєте: скільки м'яса на кістках, стільки слів на язичі. Я прикинувся ідіотом, запитав. А падре почав розмальовувати... (*розмахує руками*) типу... як хочеш лягай – рівно, криво, хоч догори дригом, а понесуть он як –

під розмір труни. Я коли лягаю – усе нормально, до Бога ближче... намагаюся влаштуватися рівно, ви не подумайте. А вранці падре проходить повз мене... (*знижує плечима*) навіщо він це робить? І бачить падре, що я лежу... (*Кейфі замислюється*) як лежать морські зірки на березу біля Валенсії. І все навиворіт. «Але, – це так падре заспокоює, – у мене все на місці. Золота сережка у правій кишені, – каже падре, – там хвилюватися нічого. Він навіть застібку приладив, щоб борони Боже нічого не вивалилося. Свята людина! А ще кілька срібних песо у лівій кишені та в чоботях цілий дукат, – каже падре, – йому до всього цього, звичайно ж, немає ніякого діла...» Що ви! Свята людина – ух! Але, мені здається, переховуй – не переховуй, усе рівно щоранку падре помічатиме... ну і не лише мій скарб, а навіть кількість вошів у мене під пахвою.

Гвідо розуміюче киває. Приблизно хвилину вони їдять. У цей час повз них проходять воїни, готуючись до бою. Кейфі зітхає.

Гвідо (*до воїнів*): Щось чути?

Воїни (*перевіряючи зброю*): Ні, пане. Герольд ще не повернувся.

Гвідо: Будьте уважні. Вони могли вбити герольда.

Воїни уходять. Гвідо обертається до споруди та дістає з-під плащів меч.

Гвідо: Хочеш послухати ще одну історію цієї славної зброї?

Кейфі: Авжеж!

Гвідо: У нас обмаль часу, тому ця історія буде коротшою за всі інші.

Гвідо виймає меч та обережно веде рукою по лезу.

Гвідо (*до меча*): Що ти скажеш?

Гвідо легенько клацає по лезу та підносить до вуха.

Гвідо: Чуєш, Кейфі, меч розмовляє.

Кейфі (*прислухається та знижує плечима*): Так може дзвеніти будь-який меч.

Гвідо: Однак свій меч тільки я зможу зрозуміти. Отже, одна зі святинь, яка схована в руків'ї меча, була здобута на Святій Землі.

Кейфі: Під Акрою чи Дамаском?

Гвідо: Ні, в іншому місті. Лицарі Хреста билися із сарацинами. І тоді з небес спустився...

Договорити дон Гвідо не встигає, оскільки через споруду хтось перекидає вузлик. Дон Гвідо сахається.

Кейфі *(не звертаючи уваги на вузлик):* Продовжуйте, пане. Хто спустився з небес?

Гвідо *(підштовхує Кейфі):* Ти бачиш це?

Кейфі *(спокійно):* Так. Нам його перекинули з іншого боку.

Гвідо: Справді?

Кейфі: Скоріш за все, це падре Чічо кинув у нас священним хлібом.

Гвідо: Що там, Кейфі? Розгорни.

Кейфі розгортає вузлик та сміється. Дістає хліб та показує дону Гвідо. Дон Гвідо хитає головою.

Гвідо: Жартує непогано падре Чічо. Утім він сам нам послав святий подарунок.

Кейфі виймає з кишені зіжмаканий аркуш паперу, розстеляє на колінах, обмакає палець у мисці та щось креслить на папірці.

Кейфі *(тицяє пальцем):* Я тут. А мій рідний дім... ось тут. Шкода, що не видно мого будинку... моїх рідних... *(тяжко зітхає)* це лише пляма.

Гвідо посміхається та дістає з-під плаща згорнуту мапу.

Кейфі *(показує Гвідо папірець):* Мій дім тут? Точно?

Гвідо *(розгортає мапу та показує Кейфі):* Ми тут, бачиш? А ось тут твоє селище.

Кейфі *(здивовано):* Так далеко?!

Гвідо *(веде пальцем):* На жаль тут теж не видно твого будинку. Я і свого не бачу. Тільки напис. Ти живеш під цим написом *(показує)*, а я – під цим *(показує)*.

Кейфі: А зупинилися ми під яким написом?

Гвідо: Десь тут (*показує пальцем*).

Кейфі (*до себе*): Цікаво... (*торкається мапи*) а помремо ми під яким написом?

Гвідо (*водить пальцем*): А ось тут місто. Дивись, кораблі чекають ось тут... ось, де я показав. Уяви собі, Кейфі, десятки кораблів! І на кожному з них – люди, яким набрид Старий Світ. Люди, які прагнуть жити у Новому Світі! І кожному з них набридли війни з неіснуючими маврами... та й Свята Земля, яку світ устиг (*посміхається*) тричі забути.

Кейфі (*замислено чухає потилицю*): Слухайте, пане... Щось ми не дуже далеко відійшли від міста. Скільки разів ми зупинялися на відпочинок? Шість...

Гвідо: Сім.

Кейфі: Так, сім. Правду кажете. Якщо ми тут, а місто тут... (*веде пальцем*) скільки ж ми тоді пройшли? Сім разів зупинялися...

Гвідо (*ніби виправдовуючись*): Ну... хм... я до цього не рахував відстань...

Кейфі: Знаєте, пане... тільки не ображайтеся... це схоже... як вам пояснити... одним словом не поясниш. Ви посварилися з дружиною... тобто, вибачте, з дамою серця... ви посварилися та пообіцяли їй більше не повертатися додому. Ви рішуче кудись зібралися, підготували зброю... до великої подорожі підготувалися. Та й поїхали. От як зараз. Тільки виїхали за стіни замку... а щось тягне назад. А ви їдете далі. Один раз зупинилися, другий, третій. Собі кажете, що треба перепочити, а насправді брешете собі, пане. Образа проходить. На четвертому привалі ви рішуче повертаєте назад. Подорож відмінюється.

Гвідо (*хитає головою*): Ні. Це не так. Донна Ісабель... вона... (*суворо позирає на Кейфі*) ну це не твої турботи...

Кейфі: Вона мені подарувала золоту нитку.

Гвідо: Справді? Коли це?

Кейфі: Коли я вперше побачив її... це неважливо, пане... Скажіть усе ж таки, пане, навіщо ми так довго чекаємо? До гавані, я гадаю, недалеко залишилося.

Гвідо: Ми чекали, поки зберуться інші найманці. І зараз чекаємо. Повинен підійти дон Дієго. Самотужки добиратися до гавані важко і небезпечно. Я чув, що поблизу зупинилася якась банда найманців. Треба бути напоготові.

Знову проходять воїни, перевіряючи зброю. Вони розбирають аркебузи, розставлені біля споруди. Один із воїнів розгортає знамено і закріплює на споруді.

Кейфі (повертаючись до мапи): А що тут? За цими лініями?

Гвідо (мрійливо): Тут Новий Світ.

Гвідо ховає мапу, стомлено опускається на землю, кладе голову на дуплянку та засинає.

Кейфі залишається біля нього.

Кейфі (шепоче): Охороняти сон володаря... я повинен охороняти сон... (пересмикується) Боже, як страшно... хоч би я не почув того голосу...

Кейфі витягає з-під плащів аркебузу.

Кейфі (рішуче): Якщо він повториться, я пальну... тільки б устигнути зарядити (перевіряє аркебузу). О, як добре! Уже заряджена!

Кейфі тривожно вслуховується. До нього, трохи кульгаючи, підходить Майстер Щита. Кейфі його не помічає. Він дивиться в інший бік.

Майстер Щита: Кейфі... чуєш, Кейфі, а я тут...

Кейфі здригається та обертається до Майстра Щита, цілячись з аркебузи. Майстер Щита прикладає пальця до губ.

Майстер Щита: Тихіше! Не розбуди дона Гвідо.

Кейфі (розлючено): Ви мене налякали, Майстре! Я ж міг вистрілити! І, до речі, влучив би у вас!

Майстер Щита: Не влучив би.

Кейфі (*ображено*): Чого це?

Майстер Щита: На цій аркебузі гніт відсирів.

Кейфі (*опускає аркебузу*): Пощастило ж вам, Майстре!

Майстер Щита: Я чого прийшов... хотів запитати у дона Гвідо, як розмістити щит. Та бачу дон Гвідо уже спить. Я потім запитаю.

Майстер Щита незграбно розвертається та хоче піти, але Кейфі смакає його за рукав.

Кейфі: Зачекайте, Майстре. Гадаю ви, як людина досвідчена, зможете заспокоїти мене.

Майстер Щита (*зацікавлено*): Так? Ага... Спробую.

Кейфі: Майстре, ви можете назвати мене божевільним...

Майстер Щита (*криво посміхаючись*): Мене інколи називають божевільним старим. Нічого страшного. Розповідай.

Кейфі: Коротше кажучи... (*зітхає*) Майстре, я чую голос.

Майстер Щита (*розводячи руками*): Ну...

Кейфі: Зачекайте, Майстре. Ви мене не так зрозуміли! Голос справжній! Святий так розмовляти не може. Це... (*замислюється*) я навіть не знаю, що це таке. Це дивний голос.

Майстер Щита (*стиха*): Давай трохи відійдемо від дона Гвідо, щоб не заважати йому...

Кейфі та Майстер Щита відходять подалі від сплячого дона Гвідо.

Майстер Щита: І що ж він каже, цей дивний голос?

Кейфі: Він попереджає.

Майстер Щита: Он як?

Кейфі: Мені здається, що попереджає він не лише мене. Звертається-то він до мене, а попереджає про усіх інших... я не знаю, що це таке... дурня якась... щось про якусь нитку казав... (*втирає лоба*) дурня! Дурня...

Майстер Щита (*по-змовницьки*): Відкрию тобі таємницю. Я теж чув його.

Кейфі: І ви?

Майстер Щита: Не так голосно. Тихіше... (*пошепки*) Так, я чув цей божевільний голос. Він сміявся і плакав. Я чув навіть грюкання кісток, що відбивали танець Святого Віта...

Майстер Щита замовкає. Чути пронизливий вовчий вий.

Кілька секунд Кейфі та Майстер Щита мовчать.

Кейфі (*впевнено*): Ви забагато випили.

Майстер Щита: Але ти не пив сьогодні.

Кейфі: Це правда. Продовжуйте, Майстре.

Майстер Щита: Так от, цей божевільний голос попереджав мене. Казав, що нитка натягнута. Він був зовсім близько. Я навіть відчував когось поряд. Я запитав, чому я не бачу його.

Кейфі (*затамувавши подих*): І що він відповів?

Майстер Щита: Що у мене немає очей. А я чую його тому, що він має голос. І ще додав... хм... як же.. ага, на відміну від декого.

Кейфі: Декого?

Майстер Щита: Декого.

Кейфі (*сіпається*): Лячно.

Майстер Щита: Знаєш, Кейфі, коли тобі дуже страшно або тобі неприємно жити в цей момент, просто заплющ очі (*заплющує очі*). Уяви собі, що ти міцно спиш. Спиш і не помічаєш нічого навколо себе. Нічого (*занепокоєно дивиться кудись назад*).

Кейфі: Як же можна міцно спати, коли тобі щось загрожує?

Майстер Щита: Коли ти спиш, тобі все одно. Найскладніше – повернутися, прокинутися.

Кейфі (*махає рукою*): Тоді жити нецікаво.

Майстер Щита: А так нецікаво боятися.

Кейфі: Я не пив сьогодні, Майстре. Чесно. Я не пив. Але чомусь вірю вашим побрехенькам.

Майстер Щита: Твоя справа – вірити чи не вірити. Особливо, коли сам змушуєш інших вірити. Мені треба йти. Спробую зміцнити щит.

Майстер Щита уходить. Кейфі забирає з собою аркебузу та йде за ним.

На сцені стає все темніше. Гвідо спить. Раптом вбігають індіанці. Вони кружляють навколо споруди. Один із них підходить до Гвідо та піднімає над головою кинджал.

Індіанці оточують Гвідо та щось вигукують. Видно, як кинджал стрімко опускається. Індіанці розсипаються та ховаються за спорудою. Гвідо хрипить та повертається на інший бік.

Індіанці, ховаючись за спорудою, дістають золото. З обох боків споруди видно руки, що плавно рухаються із золотом. Здається, ніби споруда перетворилася на багаторуке чудовисько. У пільмі золото спокусливо блищить.

Гвідо здригається та розплющує очі. Руки зникають.

Гвідо (піднявши голову з дуплянки): Мені наснилося... мені наснилося... індіанці несуть нам золото!

Гвідо тремтячими руками розкриває мапу та починає скажено водити по ній пальцем.

Гвідо (шепоче): Сюди... на кораблі... сюди... сюди... потім сюди... (кричить) Господи! Чому Нового Світу не видно! Чому його ніде немає? Навіть на цій мапі! Навіть напису немає! (Гвідо відриває погляд від мапи і дивиться кудись перед собою) Але індіанці...

Руки знов починають плавно рухатися. Цього разу вони намагаються вхопити Гвідо за шию. Гвідо перелякано озиряється. Руки зникають.

Гвідо (втирає плащем обличчя): Наснилося.

Вбігають Герольд та Кейфі. Перший у закривавленому плащі. Другий з аркебузом.

Герольд (задихаючись): Я бачив загін найманців! Ідуть за нами.

Гвідо (*стрілко підводиться*): Їх веде місцева шльондра? Та сама, з якою був Майстер Щита?

Герольд: Я бачив якусь...

Гвідо (*знімає зі споруди плац*): Це вони. Якраз за нами!

Кейфі (*спльовує*): Дійшли до Нового Світу!

Гвідо (*плескає Кейфі по плечу*): Що ж, принаймні, ми спробували вийти за стіни міста. Будемо пробиватися!

Кейфі (*налякано*): А якщо це пастка!

Гвідо (*спокійно киває*): Так і є – це пастка (*знімає зі споруди шпагу*). Але ми навіть до гавані не дійшли. (*Незадоволено розмахує шпагою*) Де падре Чічо зі своїм причандаллям?! Зустрінемося біля олтаря.

Кейфі (*показує Гвідо аркебузу*): Я охороняв вас. Тут, поряд. А ви кричали уві сні. Що вам наснилося, пане?

Гвідо (*сумно посміхається*): Ти не повіриш, але...

Гвідо починає щось розповідати Кейфі. Із-за споруди вибігають індіанці і починають танцювати навколо Гвідо та Кейфі.

Дія друга

На сцені олтар – дерев'яна чорна споруда з полицею, на якій стоїть срібний хрест. На ній закріплено знамено. Олтар тримають воїни. Падре Чічо височіє зліва від олтаря. Біля хреста стоїть навколішках дон Гвідо, склавши руки на грудях. За доном Гвідо стоїть навколішках Кейфі. Грає урочиста музика. Чути хор.

Гвідо: Господи, якщо ти чуєш мій голос у цьому пеклі... я хочу повернутися.

Кейфі: Господи, зроби нас мучениками, якщо ми протримаємося ще кілька хвилин.

Гвідо (*дістаючи з кишені білий платок*): Я пам'ятаю, Ісабель. Ми спробуємо пробитися...

Гвідо зав'язує платок на руків'ї шпаги. Цілує платок та передає шпагу Кейфі.

Кейфі (нагадує): Донна Ісабель давала вам свій перстень.

Гвідо (розгнівано): Помовч! Я знаю.

Дон Гвідо дістає з кишені перстень, цілує його та знову коває в кишеню.

Гвідо (до падре Чічо): Падре Чічо, я скінчив.

Падре Чічо показує Гвідо маленький шматочок священного хліба.

Гвідо (здивовано): Це все?

Падре Чічо (знижує плечима): Нічого не залишилося. Це останній.

Гвідо: Дивно. Але давайте, що залишилося.

Гвідо жадібно їсть священний хліб та хреститься. Падре Чічо поспіхом шепоче молитву.

Чути кілька пострілів. З темряви долинає крик Герольда.

Герольд: Доне Гвідо! Обережніше! Вони кинули на нас своїх лучників!

Гвідо (забираючи у Кейфі шагу): Треба протриматися!

Воїни збираються біля олтаря, заряджають аркебузи. Кейфі знімає знамено. Падре Чічо намагається сховатися за спинами воїнів.

Гвідо (кричить): До бою! Де Майстер Щита?!

По сцені повзе дим. Чути звуки битви. Трохи кульгаючи, підходить Майстер Щита, складає хрест та починає розвертати дерев'яну споруду. Виявляється, з іншого боку, це великий щит з яскравим гербом. Він засіяний стрілами. Щит повільно розвертається. Кейфі розмахує знаменом.

Гвідо: До бою! Господь захистить нас!

Кейфі: Мій пане! Обережніше!

Лунає крик. Щит продовжує розвертатися. Звуки битви посилюються. Знамено опускається додолу.

Коли щит повертається у висхідне положення – олтарем до глядачів, видно як закривавлені воїни підходять до падре Чічо. Кейфі підтримує донна Гвідо.

Гвідо (*втираючи кров з обличчя*): Витратили на нас усі стріли, дурні. А ми навіть не стріляли. Дуже добре. Дякую за допомогу, Майстре!

Майстер Щита киває.

Гвідо: Перепочинемо. У нас ще багато часу, поки вони перегрупуються. Перепочинемо...

Воїни та Майстер Щита сідають навколо споруди. Воїни починають тихо перемовлятися. Майстер Щита похмуро гризе шматок чорного хліба. Гвідо задумливо роздивляється мапу.

Кейфі (*потирає руки*): Помолимося! (*весело*) Падре Чічо! Давайте хліб та вино!

Падре Чічо (*сумно*): Священний хліб скінчився.

Кейфі (*позираючи спідлоба на Майстра Щита*): Це погано. Без священного хліба ніяк не можна.

Падре Чічо (*розводить руками*): Що поробиш.

Кейфі: У вас була ковбаса. Освятіть її і ми зможемо помолитися.

Падре Чічо: Ковбасу ми освячували вчора. Вистачило якраз на всіх.

Кейфі: Гарзд, не будемо молитися... ні-ні, падре, ви помоліться за нас усіх!

Майстер Щита незграбно підводиться, підходить до Кейфі та дає йому шматок чорного хліба.

Кейфі: Дякую, Майстре. А ви?

Майстер Щита (*хитро посміхаючись*): Молися, хлопче. Мені вже досить.

Кейфі: Дай Боже вам і вашій дерев'яній нозі! Спасибі!

Майстер Щита відходить до воїнів. Кейфі сідає ближче до Гвідо.

Кейфі (*обережно торкається плеча дона Гвідо*): Як ваша рана?

Гвідо (*не відриваючись від мапи*): Нічого.

Кейфі: Мені соромно, пане, що я не зміг вас захистити.

Гвідо: Устигнеш іще. Коли будемо там (*показує за межі мапи*).

Кейфі: Пане, розкажіть хоч про ту Святу Землю.

Гвідо (*таємничо*): Її називають Новим Світом. Цієї землі навіть на королівських мапах немає. Навіть Великий Інквізитор не має на мапі Нового Світу. Уяви собі (*захоплено*)! Навіть Великий Інквізитор!

Кейфі (*допитливо*): А які там люди? Такі, як і тут?

Майстер Щита криво посміхається. Підходить до олтаря і починає тихо молитися.

Гвідо: Ні. Там люди вірять в інших богів, фарбують обличчя та дихають димом... Індіанці... чудернацький народ.

Падре Чічо (*сердито*): Дияволи.

Гвідо: Моліться, падре. Не відволікайтеся... (*до Кейфі*) ті люди зовсім інші. Розмовляють дивно.

Падре Чічо: І смердять сіркою.

Гвідо (*іронічно*): Ви ніколи не були там, падре. Звідки ви знаєте?

Падре Чічо: З усього того, що ви нам тут розповідаєте, доне Гвідо. Наша зброя – гнів Божий.

Гвідо: І не тільки. Я вже відчуваю (*мрійливо*), як їхні стріли відскакують від наших обладунків! У доне Дієго будуть гармати. Індіанці дуже бояться наших гармат та коней.

Кейфі: У них немає гармат і коней?!

Гвідо: Цього немає. У них багато всього іншого.

Лунає далекий сигнал – хтось сурмить у бойовий ріг. Майстер Щита завершує молитви, підводиться та шкандибає до Гвідо

Майстер Щита (*занепокоєно*): Доне Гвідо, треба бути напоготові. Їхня кавалерія може напасти будь-коли.

Кейфі: Вони щось не поспішають нападати.

Гвідо: Вони знають, що атака кавалерії знесе нас. Скоріш за все, вершники просто не підійшли.

Майстер Щита: І все ж, доне Гвідо, я наполягаю на маневрі.

Гвідо: Гаразд. Розвернемо щит. Тоді зліва від нас буде струмок, позаду – олтар. Нам буде що захищати. Уперед!

Майстер Щита (до воїнів): Уперед.

Майстер Щита підходить до споруди і розкриває її наче книжку. З одного боку він висуває щит, олтар залишається на місці. Кут між олтарем та щитом спрямований убік глядачів. Воїни займають позиції за щитом.

Кейфі, Гвідо та падре Чічо залишаються біля олтаря. Сигнал повторюється.

Гвідо (перевіряючи шпагу): Кейфі, ми довго не протримаємося. Це кінець.

Кейфі (зітхає): Я знаю. Тут усе ясно. Навіть без божої підказки падре Чічо.

Падре Чічо: Треба вірити, що ми помремо чесними християнами.

Гвідо: Чесні християни не намагалися знайти Новий Світ, падре. Давайте просто вірити.

Майстер Щита: Я бачу тіні вершників! Вони зупинилися біля лощини!

Гвідо: Скоро атакують. *(До Кейфі)* Слухай сюди, Кейфі. Ось тобі мапа, ось тобі мій родовий меч. Ти повинен віднести це до гавані і передати дону Дієго.

Кейфі: Листа не напишете?

Гвідо: Часу зовсім мало. Не встигну. Просто передай на словах... *(кілька секунд напружено думає)* передай так... цей меч – символ нашого роду. З ним мої пращури билися із сарацинами на Святій Землі, відвойовували Іспанію у маврів. Цей меч допоміг багатьом лицарям у святій справі. У руків'ї цього меча сховані численні святині, відбиті у ворогів, знайдені у звільнених містах. Ці священні реліквії повинні потрапити у Новий Світ. Тримай.

Кейфі: А можна я на нього пов'яжу золотку нитку донни Ісабель?

Гвідо: Так. Це твоє останнє побажання?

Кейфі (*притискаючи до себе меч*): Як я без вас?

Гвідо: Як і раніше – з головою. А коли стане зовсім погано, розкрий руків'я меча. Тоді на допомогу тобі прийдуть святі. Тільки не загуби святинь!

Кейфі: Ніколи!

Гвідо (*плескає Кейфі по плечу*): Меч віднеси. І проси дона Дієго, щоб той узяв тебе з собою на Новий Світ.

Кейфі (*стримуючи сльози*): Прощайте, пане.

Гвідо: Біжи.

Кейфі: Прощайте, падре.

Падре Чічо (*посміхається*): Хай Бог захищає тебе.

Дон Гвідо та падре Чічо приєднуються до воїнів. Майстер Щита складає споруду та повертає щит убік глядачів. Воїни готують аркебузи та ціляться. Майстер Щита, Гвідо та падре Чічо напружено вдивляються.

Кейфі, похитуючись, підходить до щита, сідає під нього і спокійно дивиться уперед.

Гвідо піднімає руку догори. Усі завмирають.

Стає тихо. Аж раптом чути тупотіння багатьох кінських копит. Воно швидко наближається. Дзвенить залізо.

Гвідо: Приготуватися! Я бачу вершників!

Пронизливий сигнал повторюється зовсім близько. Тупотіння копит стрімкою хвилею наближається. Здається, від цього шуму тремтить земля. Падре Чічо хреститься та кладе на плече булаву. Майстер Щита чомусь посміхається.

Гвідо: Цілься!

Кейфі сидить під щитом, притискаючи до себе меч. Він спокійно дивиться уперед.

Кейфі: Дурня якась... мені сниться, що на нас напали якісь найманці, дон Гвідо передав мені меч... ми не дійшли до гавані... не потрапили до Нового Світу. Мені

сниться... усе буде добре... стільки шуму! От зараз дон Гвідо гукне: «Сант Яго!» і я прокинуся.

Несподівано стає тихо. Усе ніби завмирає.

Гвідо (грізно кричить): Сант Яго!

Гримить залп. Білий дим здіймається над щитом. Стає темно. Прожектор освітлює Кейфі. Той здригається.

Кейфі: Мені наснилося, що я втратив свого володаря.

Дія третя

На сцені споруда тих же розмірів, що й олтар, але зображує вона верстовий стовп – кілька збитих дошок з різними написами. Трохи нижче прибито полицю з хрестом та глиняною мискою. З обох боків від споруди знаходяться дві великі каменюки. Вочевидь, Кейфі на роздоріжжі. Він безпорадно озирається.

Кейфі: На широкий дорозі можна відпочити (сідає на камінь, притулившись до споруди). Дон Гвідо казав мені: завжди зупиняйся на таких роздоріжжях і Господь сам знайде тебе.

Кейфі починає щось шукати на землі. Він робить вигляд, що збирає комах.

Кейфі (намагається щось схопити): Та куди ж ти! Що ж ти за Боже створіння, коли не хочеш помирати! (Підібравши щось): Я знайшов тебе. Подякуй мені, бо потім не встигнеш.

Кейфі щось перебирає на долоні. Знизує плечима.

Кейфі: Як хочеш.

Кейфі жадібно їсть зібране. Потім зручніше вміщується на камені, розгортає мапу та починає старанно її вивчати. Тим часом повз Кейфі проходять різні люди. Вони ненадовго зупиняються біля дошки, читають та залишають щось їстівне біля неї. Кейфі це помічає.

Кейфі: Я знаю куди йти, Боже. Не підганяй мене. Я почекаю, поки миска не наповниться.

Кейфі відкладає мапу та роздивляється меч. Крутить його в руках. Клацає пальцем по руків'ю.

Кейфі (*до меча*): Ти стаєш легендою, старий. Дон Гвідо розповідав про тебе більше, ніж про донну Ісабель. Ну зізнайся мені (*трясе меч*), скількох ворогів спробувало твоє лезо? Чого мовчиш, старий?! (*прислухається*) що? Не називати тебе старим? Гаразд. А ще дон Гвідо багато разів розповідав мені про ці святині. Ну... е-е-е, ці святі штукенції, які у тебе в голові (*клацає пальцем по руків'ю*), якщо це твоя голова... Та знаю я, що у кожного (*крутить біля скроні пальцем*) в голові свої «реліквії». А от у тебе... Дон Гвідо розповідав. Про кожну. Звідки вона і яким чином її здобули. І тепер я володію всім цим... (*Кейфі намагається посміхнутися, але це йому не вдається*) дуже прикро, що дон Гвідо не побачить Нового Світу. О, ледь не забув!

Кейфі починає порпатися у кишенях.

Кейфі (*бурмотить*): Та де ж ти... не в цьому... а, дурень! Не там шукаю!

Кейфі обережно розтинає лезом свою куртку, якраз біля серця. З розрізу він обережно виймає золоту нитку, прив'язує її до руків'я, потім загортає меч у тканину.

Кейфі (*пошепки*): Донно Ісабель, ви зі мною...

У цей час за ним стежить Розбійник. Розбійник довго спостерігає за Кейфі. Потім обережно підходить до нього.

Розбійник (*крізь зуби*): Доброго дня.

Кейфі (*не відриваючись від мапи*): І тобі також.

Розбійник (*загрозливо*): Знаєш, друже, взагалі-то це мое роздоріжжя.

Кейфі (*дивиться на Розбійника*): Справді? То я невчасно зупинився на ньому?

Розбійник (*з усмішкою киває*): Дуже невчасно.

Кейфі озирається. На жаль нікого поряд немає, окрім Розбійника. Кейфі ліниво згортає мапу.

Кейфі: Слухай, у мене немає нічого...

Розбійник (*сміється*): Ти це моїй бабці скажи. А що це в тебе у тканині?

Кейфі: Де?

Розбійник (указує на меч): Оце.

Кейфі: А це! Це така родова святиня.

Кейфі розгортає тканину та показує Розбійнику меч. Розбійник щось бурмотить та обережно відходить від Кейфі.

Кейфі (крутить в руках меч): А що тут такого? Ти тільки подивися!

Розбійник (відмахується від Кейфі): Ні-ні, не показуй мені цю штуку! Не треба.

Кейфі (знижує плечима): Це ж усього лише меч! І святині в руків'ї. Ну як хочеш (ховає меч у тканину). Більше у мене немає нічого. А цим мечем славні лицарі відвойовували Іспанію від маврів. А також билися із сарацинами на Святій Землі.

Розбійник (з презирством): Цим мечем якісь славні лицарі зарізали моїх родичів. Усіх зарізали. Поки я був на полі.

Кейфі (похмуро): Не жартуй так. Ця славна зброя допомагала...

Розбійник (виймає ніж та сідає на другий камінь): Ця славна зброя (показує Кейфі ніж) стежить за тобою. Це про всяк випадок, що ти не утнув дурниці. Славний меч, кажеш (сміється)? Це як сон – заплющ очі (заплющує очі) і подумай. А коли прокидаєшся (розлючено шкребе ножем землю) – усе навколо інше. Спочатку поле... потім приємна втома. Ти спиш. А коли ніздрі лоскоче дим, ти змушений прокидатися. Поле залишається на місці, а от замість хати – попіл, замість родичів – закривавлене м'ясо. Що мені ще робити (трохи заспокоюється та запитливо дивиться на Кейфі)? Подумують, що я утік звідкись. Ти ж знаєш, як Інквізиція любить підозрілих людей. От я і знайшов це роздоріжжя. Інквізиція зрідка сюди навідується. Утім тутлюдно.

Кейфі (оглядаючись на перехожих): Так, я це помітив.

Розбійник: Я дуже добре пам'ятаю це руків'я (*указує на руків'я, що стирчить із тканини*). Особливо цю змійку.

Кейфі: І що тут? Ну... (*роздивляється руків'я*) змійка... (*розсерджено*) знаєш, якщо ти розбійник (*пальцем відводить ніж, спрямований на нього*), то грабуй мене швидше та йди собі. Я хочу відпочити.

Розбійник (*нагадує*): На моєму роздоріжжі.

Кейфі: Тут не написано, що воно твоє.

Розбійник: Знаєш, на цій дурній голові не написано, що вона твоя.

Кейфі: Брехня! Усі ми живемо під написами на мапі. Я зараз тобі покажу...

Кейфі хоче розгорнути мапу, проте Розбійник вчасно зупиняє його.

Розбійник: Ні-ні-ні! Зачекай. Не треба ніякої мапи! Я не дуже розбираюся у написах, але (*піднімає ніж*) навчився орієнтуватися на місцевості. Тут усе простіше, ніж на мапі. Ото дивись... Тут (*показує ножем на верстовий стовп*) – мій дім. Тут дуже багато написів. Якщо тобі хочеться, можеш їх почитати. Я живу під різними написами. Там (*крутить ножем у повітрі*) – твій дім... тобі краще знати, де він. Ось там (*показує нагору*) – мої рідні, це я знаю напевно. Там (*показує на землю*) смажиться убивця моїх рідних. Це вже Богу вирішувати. А ось тут... (*показує на свою дупу*) ось тут... придивися уважніше... (*крутить ножем біля дупи*) знаходимося ми. Знаходимося ми. Розумієш? Ми. Ти і я, оці всі перехожі... ми всі. Тут (*знову показує ножем*).

Кейфі (*зацікавлено*): А де ж тоді знаходиться Новий Світ? Як же ти знайдеш Новий Світ, коли його на жодній мапі немає?

Розбійник: Новий Світ? (*оживлюється*) Гарзд! Новий Світ, кажеш? Ага... (*робить дивні рухи ножем*) тоді так. Місто там (*показує ножем убік*), гавань також там (*показує*

туди ж). У гавані кораблі. Далі – море. А потім – оце...
(показує ножем на дупу) ти тільки роззирнися й одразу ж здогадаєшся, де ти.

Кейфі: Ти гадаєш, що Новий Світ нічим не відрізняється від нашого?

Розбійник (*запевняє*): Якщо вас привезуть у Новий Світ, він уже не буде відрізнятися від цього. А знаєш чому?

Кейфі: Ні.

Розбійник: Бо він з'явиться на мапі. І не лише на твоїй, а й на інших також. Він буде на мапі короля, на мапі Інквізиції, на мапі кожного бажаючого. Новий Світ буде у кожного під написом. У кожного є зад. І Новий Світ буде у кожного. Я так вважаю...

Кейфі (*ображено*): Чого ти все про зад?

Розбійник: Скільки гранда не одягай, скільки золота на нього не вішай, його зад буде смердіти так само, як і зад селянина. Усі ми їмо, усі ми віддаємо. Знаєш, повірю у будь-яке диво, проте я ніколи не бачив золотого гівна з дупи гранда.

Кейфі (*зізнається*): Я теж не бачив.

Розбійник: Усе однакове, якщо брати та порівнювати найгірше. Я звик до найгіршого.

Повз них проходять люди. Вони зупиняються біля миски, хрестяться та кладуть їжу.

Кейфі (*дивлячись угору*): Почекай, миска ще неповна.

Розбійник (*теж дивиться угору*): Це ти зараз із ким?

Кейфі (*махає рукою*): Просто так. Це я переконую себе в тому, що дуже зголоднів. То ти не хочеш помститися мені за цей меч?

Розбійник (*байдуже*): Ні.

Кейфі: Тоді я почекаю.

Розбійник (*байдуже*): Як хочеш.

Кілька секунд вони сидять мовчки. Кейфі дивиться на руків'я меча. Розбійник грається з ножем.

Кейфі: Що ти будеш робити?

Розбійник: Почекаю.

Кейфі (знизує плечима): Як хочеш.

Кейфі бере миску та починає їсти.

Розбійник (підбігає до Кейфі та хапає його за плече): Ти що робиш?! Це ж священне місце! Нащо ти схопив миску?!

Кейфі (чесно зізнається): Зголоднів.

Розбійник: І хто тобі дозволив брати миску з пожертвою?

Кейфі (показує нагору): А там... я ж запитував.

Розбійник (відпускає плече Кейфі та остовпіло роздивляється його): Слухай, ти взагалі звідки? Зі Святої Землі?

Кейфі (з набитим ротом): Ні. Зате прашури мого володаря були там.

Кейфі їсть. Розбійник деякий час стежить за ним, потім, вкрай розлютившись, замахується ножем. Похитуючись, входить Божевільний. Розбійник помічає його та скрикує.

Божевільний (до Кейфі): Віддай миску!

Кейфі його не чує. Він продовжує їсти.

Тоді Божевільний підштовхує Розбійника. Розбійник сахається та намагається вдарити ножем. Божевільний починає реготати, бо Розбійник щоразу промахується.

Божевільний: Стережися! Смерть, вона не завжди з косою.

Ніж вислизає з руки Розбійника та падає на землю. Розбійник опускається на камінь.

Розбійник (закриваючи вуха руками): Ти! Знову ти! Скільки ще ти будеш мучити мене?! Чому я не чую тебе?!

Божевільний (схиляється над ним): Бо у тебе немає вух.

Розбійник (піднімає голову): А чому я бачу тебе?

Божевільний: Бо я маю тіло, на відміну від декого.

Розбійник: Нитка не натягнута...

Божевільний: Я казав тобі. Ні, поки що ні. Не натягнута. Нитка.

Розбійник (*обхопивши голову руками*): А-а-а-а! Тоді звалюй звідси!

Кейфі облизує пальці, миску. Кличе Розбійника, але той лише хитає головою. Тоді Кейфі ставить миску під верстовий стовп. Божевільний забирає миску та тікає.

Розбійник: Я не чую тебе... я не чую... а?

Він оглядається, шукаючи Божевільного. Підбирає ніж та наближається до Кейфі.

Розбійник: Навіщо ти все робиш по-своєму? Що ти за людина така?

Кейфі (*підводиться та дивиться у вічі Розбійнику*): Те ж саме я можу спитати в тебе: нащо ти грабуєш людей?

Розбійник: Бо іншого шляху вже не маю.

Кейфі (*хмикає*): І я не маю. Мені, як і тобі не хочеться одних комах жерти.

Розбійник: Я просто не бачу на цьому роздоріжжі п'ятого шляху. Тільки чотири. Я постійно залишаюся на роздоріжжі, бо не хочу, щоб мене судили люди. Інквізиція. Її суд мене не лякає. Мене тривожить інше. Нехай я буду підсудним. А всі свідки на тому суді будуть мовчати. Один буде брехати, а всі мовчатимуть. Бог покарає брехуна, ніхто в цьому не сумнівається. І цього всі чекатимуть, дивлячись на свідка, який бреше. На суді. На суді інквізиції. Ха! А нічого не станеться! Тоді наступний свідок буде брехати ще більше. А інші будуть мовчати. І будуть чекати, коли Бог покарає брехуна. А нічого! Коли інквізитор покаже свідкам вогнище, вони почнуть звинувачувати один одного у брехні. Бо брехали вони не Богу, а інквізитору. Бо карає інквізитор. До того ж, його зброя знищує тіло. Боляче знищує. І повільно. Усі

зізнаються. Усі, окрім мене. Я знаю свою провину перед Богом. Свідків кинуть до буцегарні. До винесення вироку. Свідки будуть покарані за брехню Інквізиції, а про підсудного забудуть. Знаєш, хлопче, я не хочу бути один день свідком, який постійно бреше. Краще вже мовчати підсудним сто років. Мене покарає Бог за мої вчинки. Він уже мене карає.

Кейфі: Як?

Розбійник: Це тебе не стосується. Скажу лише... я так довго був на цьому роздоріжжі, що вже не відрізняю тих, кого слід убити... від невинних. І хтось постійно відводить мій ніж від невинних.

Кейфі: А тим сам... не намагався відводити?

Розбійник: Може, це я сам. Просто стає страшно. *(Несподівано схоплюється)* Слухай, я візьму в тебе одну святиню. Я нічого... чіпати тебе не буду. Мені однієї святині – он як *(стукає себе ребром долоні по шиї)*! Вистачить. Я хочу захистити себе від одного... кілька років він переслідує мене. І щоразу зникає. Я не можу чути його, проте знаю напевно, що він скаже. Мені потрібна святиня... прошу. Не бійся. Убивати тебе не буду. Що з тебе взяти?

Кейфі: Для чого тобі святиня? Твоя справа...

Розбійник *(скрикує):* Я знаю ціну своїй справі! *(шепоче)* Запитай у хазяїна цього меча, де він одержав найбільше здобичі! Не на Святій Землі, не у маврів. А у селищі поблизу Толедо, яке вони пограбували!

Кейфі *(похмуро):* Якщо ти знаєш ціну своїй справі, де твої святі реліквії, які б підтвердили...

Розбійник: Хлопче, ти надто довго був... *(клацає пальцями)* ким ти там був?

Кейфі: Зброєносцем.

Розбійник: Надто довго, хлопче! Не ті часи, щоб рахувати святині. Та якщо ти не надто поспішаєш, я

покажу тобі святині. Тільки не в руків'ї цього клятого меча. А навкруги. Дивись!

Розбійник виходить уперед та починає штурляти ножем в різні боки.

Розбійник (*шепоче*): Там лежить гранд, який гвалтував дітей! А там (*веде ножем*) дотліває його брат, який забрав мою сестру! Шкода, що біля того дерева (*показує ножем*) не лежатиме убивця... хазяїн цього клятого меча! Там (*показує*) я сховав гроші для нових стріл! Там (*показує*) я зберігаю їжу! Там далі (*показує*) – річка. Оце мої найкращі святині. Вони допомагають мені вижити. І я молюся їм щодня. Я помстився, я можу полювати, у мене є гроші. У мене є їжа, у мене є вода. Усе! (*гордовито розвертається та дивиться на Кейфі*) Задоволений?!

Кейфі обережно розкручує руків'я, виймає шматок тканини. Швидко озираться.

Повз верстовий стовп проходить якийсь жебрак. Він на кілька секунд зупиняється біля стовпа, озираться, ніби на когось чекає. Хреститься та йде геть.

Кейфі (*до себе*): Нічого? Ніхто не прийшов. Що робити? Віддам одну святиню. Ніхто не помітить... але (*оглядається*) ніхто не прийшов... дивно.

Розбійник (*нетерпляче*): Давай... я ось так загорну її. Вона звідки?

Кейфі (*віддає Розбійнику святиню*): Дон Гвідо казав, що його прадід здобув її у Дамаску.

Розбійник (*тисне руку Кейфі*): Коли я буду у Дамаску, обов'язково завітаю до того святого місця. Мої святині ти знаєш. Якщо буде потреба – помолися. Якщо ти йдеш до міста, тобі туди – до річки.

Розбійник уходить. Кейфі заходиться прикручувати руків'я.

Кейфі: Нічого не сталося. Отже, я розкрив руків'я невчасно. Що ж, наступного разу буду розумніше. Так... (*оглядається*) мені туди... там, значить, річка... ага.

Кейфі підводиться, іде навколо споруди. Вона починає розвертатися іншим боком до глядача. З іншого боку – дзеркало, прикрашене галькою та водоростями. Кейфі обходить споруду, зупиняється.

Кейфі (задоволено): Розбійник не збрехав. Тут дійсно річка. А, може, святі дійсно мені допомогли? Змусили розбійника говорити правду. Зазвичай розбійники небагато говорять.

Кейфі кладе на камінь мапу та меч, підходить до дзеркала та робить вигляд, ніби п'є воду. З іншого боку, трохи кульгаючи, підходить Менестрель. Він кладе лютню на землю, незграбно опускається на коліна перед дзеркалом та сміється.

Менестрель: Дякую тобі, Боже, за воду!

Кейфі (робить вигляд, ніби вмивається): Шкода, що вода швидко тече... не дзеркало не дуже схоже...

Менестрель (робить вигляд, ніби вмивається): Бр-р-р, яка вода!

Кейфі (робить вигляд, ніби п'є): Шкода, що не дзеркало.

Менестрель (робить вигляд, ніби п'є): Дуже добре (втирає губи). Дякую за воду! (до себе) Я ще собі хочу за вино подякувати (відчіпляє під ременя флягу, відкриває і починає пити). За це дякую... досить вина, іще води...

Кейфі та Менестрель дивляться у дзеркало. Потім помічають одне одного.

Кейфі: Ти з міста?

Менестрель: Так, звідти. А ви звідки? (придивляється) Бачу, ви десь сильно подряпалися...

Кейфі (обтрушує одяг): Довелося через терен дертися. Там на роздоріжжі розбійники завелися. От я і вирішив скоротити шлях.

Менестрель: Дякую за попередження. Тільки я не до роздоріжжя.

Кейфі: А куди? Тут шлях один – до роздоріжжя.

Менестрель: Ні, я хочу побути біля річки. (*Він задоволено оглядається*) Тут чудове місце.

Кейфі: У тебе, я бачу, лютня. Ти співець?

Менестрель: Так. Бажаєте випити?

Кейфі (*махає рукою*): Ні, я вже напився.

Менестрель (*показує Кейфі флягу*): Це вино.

Кейфі (*покvapливо*): Де тут брід?

Менестрель (*сміючись*): Де завгодно. Переходьте.

Кейфі підхоплює з каменя меч та мапу й починає обережно крокувати, ніби переходить через стрімку річку. Менестрель сміється та відстібає від ременя ще одну флягу. У другій флязі вода.

Кейфі (*обережно переступаючи*): Ух, оце так річка!

Менестрель (*занепокоєно*): Обережніше, там за камінцем! Глибоко! Не впадять!

Менестрель відкриває флягу та плюскає водою на дзеркало. Кейфі скрикує та ледь не падає. Нарешті, він переходить.

Менестрель (*дає Кейфі флягу з вином*): Комуś зброю несете?

Кейфі: І не лише зброю. У мене є чудова мапа (*робить ковток*), а у тебе чудове вино!

Менестрель: А покажіть.

Кейфі (*розгортаючи мапу*): Будь ласка. Тримайте свою флягу (*віддає флягу Менестрелю*). Спасибі. Дивіться (*показує мапу Менестрелю*). Ми знаходимося під цим написом.

Менестрель (*роздивляючись*): Майже під цим. Ми біля річки. Річка ось тут.

Кейфі (*радісно*): До міста недалеко! І називай мене на «ти». Я не гранд.

Менестрель: Добре. А що ти там забув, у місті?

Кейфі: Я хочу встигнути на кораблі.

Менестрель: Ті, що до Нового Світу?

Кейфі: Так. Я хочу туди.

Менестрель (*махає рукою*): І все вийде. Вони беруть охочих.

Кейфі: Коли мій покійний володар сказав мені, щоб я просився з іншими лицарями в Новий Світ, я дуже сумнівався... знаєш, я дуже сумнівався, чи візьмуть якогось селяка з мечем на корабель... чи повезуть за море до інших людей, до інших міст...

Менестрель: Тим лицарям, що відпливають у Новий Світ, потрібні хороші чесні люди, які щось уміють. У Новому Світі потрібні майстри для створення світу. Тебе візьмуть. А я б не поплив. Я, знаєш, тобі не раджу...

Кейфі (*похмуро*): Чому ти намагаєшся відмовити мене?

Менестрель (*байдуже*): Я не намагаюся. Тобі вирішувати. Мені все одно.

Кейфі: Ти був там?

Менестрель ледве киває. Потім голосно регоче і починає бриньчати на лютні.

Менестрель: Що ти бачиш?

Кейфі: Де?

Менестрель: Я помітив, що ти інколи дивишся у небо. Подивися. Що ти там бачиш?

Кейфі (*дивлячись угору*): Небо.

Менестрель: Тоді кому ти дякуєш?

Кейфі: Я знаю, що там є Бог.

Менестрель (*припиняє грати на лютні*): А всі ті, хто прямує до гавані, на кораблі, вірять, що тут... (*показує на мапі*) навіть далі, за межами цієї мапи на них чекають великі землі, золото та казкові міста.

Кейфі: Хіба не так?

Менестрель: А ти бачиш над собою Бога?

Кейфі: Я вірю.

Менестрель (*знову граючи на лютні*): Коли ви будете на місці... (*зловісно посміхається*) якщо ви будете на місці, подивися на небо. Що ти побачиш? Ти відчуєш себе

обдуреним, коли замість золотих міст побачиш болота та джунглі. Коли замість янголів поміж дерев за тобою будуть стежити розмальовані мармизи індіанців, а замість благословення на вас зірветься злива гострих стріл – тоді ти навіть неба не побачиш. Від лицарських обладунків вони ще відскочать, а тобі не пощастить. І тоді подивись на небо...

Кейфі (*дивиться*): Сірі хмари. Сонця не видно.

Менестрель: І не буде видно. Бо там, у Новому Світі, це будуть хмари порохового диму. І у дзеркалі ріки ти не побачиш свого обличчя, бо не буде видно навіть води!

Менестрель кладе лютню, хапає флягу та плюсає на дзеркало вином.

Менестрель: І буде так, як з цією річкою. Зараз ти не побачиш себе, поки не знесе течією... Я був у тому Новому Світі. І нічого не привіз із собою, окрім кількох ран та кількох сотень гріхів.

Кейфі: Чому ти став менестрелем?

Менестрель: Мені так легше. І людям від мене легше, коли я співаю.

Кейфі: Не розумію.

Менестрель (*впевнено*): Тобі зараз легше. Набагато легше.

Кейфі киває.

Менестрель: А знаєш чому? Бо ти позбувся зайвого... ти – маленька деталь, яка вистрибнула з механізму. Механізм цю деталь (*хитає головою*) зовсім затер. А деталь вистрибнула, і їй легше, бо ніхто не змушує рухатися чи рухати інші деталі. Я гадаю, у вас була доволі гомінлива компанія. Воїни, священник, лицар... наприклад.

Кейфі: Як ти здогадався?

Менестрель: Так збираються на Новий Світ усі. Залізо, порох, віра. Усього цього немає в індіанців.

Кейфі (*чухає потилицю*): Чесно кажучи, я звик до воїнів, Майстра Щита та його дерев'яної ноги, падре Чічо, мого володаря. От поки ми йшли... зовсім звик. Це хороші люди.

Менестрель: Люди хороші... (*киває*) так-так... ти побачив їх хорошими. Але ти раніше не бачив механізму в дії. Ти ж був деталлю. Ну уявімо собі... ти – деталь.

Кейфі: Важкувато... та що поробиш... (*міцно притискає до себе загорнутий меч*) я – деталь.

Менестрель: А далі уяви собі таку картину... твій володар...

Кейфі: Pokійний володар.

Менестрель: Не має значення. Живим він би виглядав приємніше. Отже, твій володар...

З'являється дон Гвідо. Менестрель та Кейфі дивляться на нього.

Менестрель: ...твій володар відправляється у Новий Світ. І його зустрічають там індіанці. Вони думають, що твій володар – бог. Як звали твого?

Кейфі: Дон Гвідо.

Вбігають індіанці та падають на коліна перед доном Гвідо. Дон Гвідо стоїть мовчки. Індіанці щось кричать.

Менестрель (*незадоволено*): Індіанці можуть радіти тихіше.

Індіанці, стоячи на колінах, просто розкривають роти.

Менестрель: Так краще... зайві крики мене відволікали (*зітхає*). Отже, дон Гвідо стає у них богом. Індіанці думають, що бог Гвідо покращить їхнє життя. Вони влаштовують свята, приносять жертви. А бог Гвідо марить золотом.

Гвідо з цікавістю роздивляється золоті прикраси, якими увішані індіанці.

Менестрель: І кожна золота цятка, яку він бачить у місті, стає для нього жаданою метою. Заради неї бог Гвідо

ладен пролити ріки крові... згоден, уже не бог Гвідо, а просто дон Гвідо.

Гвідо відходить на один бік сцени, індіанці на інший.

Менестрель: А як розпочати бійку? Як несподівано та обгрунтовано розпочати бійку? Провокацією. Тут інша деталь – ваш падре Чічо.

Входить падре Чічо. Він зупиняється між Гвідо та індіанцями, якраз перед Кейфі та Менестрелем.

Менестрель: Воїни також...

На боці Гвідо шикуються воїни. Усі завмирають.

Менестрель: Усі чогось чекають. Індіанцям цікаво – а що зараз робитимуть білі боги? У залізній шкірі, з дивною зброєю, з цією дивною книгою, яку тримає падре Чічо.

Кейфі (*нетерпляче*): Що далі?

Менестрель: Далі падре Чічо ввічливо пропонує індіанцям прийняти християнство. І починається...

Падре Чічо дає індіанцям Біблію. Індіанці лише хитають головами. Падре Чічо вигукує прокляття та дає знак Гвідо.

Менестрель (*скрикує*): І починається різанина!

Ритмічна шаманська музика. Воїни кидаються на індіанців. Починається бійка. Менестрель знову плюскає на дзеркало вином.

Кейфі: А я?

Менестрель: А ти? Одна з найважливіших деталей. Для дона Гвідо. Почекай...

Менестрель плескає у долоні. Бійка уповільнюється. Врешті усі завмирають. Менестрель, трохи кульгаючи, підходить до Гвідо.

Менестрель: Отже... тепер нам зайві деталі не потрібні. Залишимо дона Гвідо та кількох індіанців. (*Дивиться на Кейфі*) Ну і тебе.

Воїни, падре Чічо та деякі індіанці уходять. Менестрель щось шепоче на вухо дону Гвідо, дає йому уламок списа. Потім бере Кейфі за руку і показує на місце – за спиною в дона Гвідо.

Менестрель: Тут буде твоє місце, пане деталь. Тримай (дає Кейфі аркебуз та шпагу).

Кейфі (налякано): І що буде?

Менестрель незграбно сідає та починає грати на лютні. Дон Гвідо розправляє плечі та відкидає уламок списа. На нього біжить індіанець, розмахуючи дерев'яною булавою.

Гвідо: Кейфі, аркебуз!

Кейфі покватом подає Гвідо аркебуз. Гвідо стріляє в індіанця. Той падає. Гвідо рішуче іде вперед. Кейфі поспішає за ним. До тіла індіанця підбігає маленька дівчинка. Дівчинка плаче.

Гвідо: Кейфі, шпагу!

Менестрель з силою б'є по струнах. Гвідо, індіанець та дівчинка уходять.

Менестрель: І коліщата механізму будуть рухатися далі. Ти таким же чином... ну тобто поквапливо... віддаси дону Гвідо шпагу.

Кейфі у розпачі колупає мечем землю. Менестрель намагається налаштувати лютню.

Входить Божевільний. У руках у нього мотузка та відро. Він залишає відро біля каменя, підходить до дзеркала, розмотуючи мотузку.

Божевільний (дивлячись у дзеркало): Хто ти? Ти – це я? Тільки у воді... (до свого відображення) ти чуєш? Ти втопився? А? Не чую? (кричить) А-а-а-а! Втопився. Ну як знаєш.

Подивившись у дзеркало, Божевільний налиплює на нього шматок чорного пластиліну, до якого прикріплена мотузка. Обережно відходить від дзеркала та сідає на камінь.

Божевільний (до себе): Цікаво, що я зможу впіймати у такий чистій воді?

Менестрель помічає Божевільного. Посміхаючись, він продовжує налаштовувати лютню.

Божевільний (бурчить): Сьогодні я можу впіймати двох... якщо вони дійсно заслуговують на спокій.

Менестрель (*перевіряючи струни*): Нарешті! Так краще. (*Спідлоба позираючи на Божевільного*) Бідолашна дівчинка. Якщо б на твоєму місці був я... я б не дозволив дону Гвідо знущатися над нею. Мені б ще одну кулю в аркебузі...

Менестрель востаннє плюскає вином на дзеркало. Божевільний здригається.

Божевільний: Скільки можна вбивати?! Всю рибу розігнали!

Кейфі (*хапає Менестреля за рукав*): Чуєш?! Цей голос... дуже знайомий...

Менестрель (*пошепки*): Не звертай уваги. Випий трохи вина та заспокойся.

Кейфі: Що це за голос? Ти теж його чуєш?

Менестрель: Доводиться.

Кейфі: І що він тобі каже?

Менестрель (*помірковано*): Просто попереджає. Не звертай уваги. Пий (*дає Кейфі флягу*).

Божевільний: Не тобі звинувачувати смерть (*регоче*)! Я маю тіло! На відміну від декого.

Менестрель (*проводить рукою по струнах*): А я не маю для тебе очей та вух! Для тебе я залишаю слово. Моє слово буде першим!

Менестрель з силою б'є по струнах. Божевільний плаче.

Менестрель: Ти попереджаєш не тих. Ти забув, де твоє місце?

Божевільний (*відліплюючи пластилін та згортаючи мотузку*): Навіщо ти захищаєш мертвих?

Менестрель: А навіщо ти попереджаєш живих?

Божевільний: Моє місце серед людей. Нитка натягнута. Скоро я розітну її!

Менестрель (*сміється*): У моєї дружини є хороші ножиці. Можу допомогти!

Менестрель знову б'є по струнах. Божевільний уходить, гримлячи відром.

Менестрель (*презирливо спльовує*): Дурень. Нитка у нього натягнута! А у мене кілька ниток... (*бриньчить на лютні*) і всі перетягнуті.

Кейфі (*знервовано*): Чия це нитка? Моя?

Менестрель (*заспокоює його*): Моя... твоя... яка різниця? Не нам вирішувати.

Кейфі (*продовжує нервувати*): Він може...

Менестрель: Він може.

Кейфі (*тягнеться до меча*): Він же божевільний!

Менестрель (*зупиняє його*): І це не нам вирішувати.

Несподівано він підводиться та кудись збирається.

Кейфі: Ти куди?

Менестрель: На той пагорб! Піднімайся! Звідти можна побачити місто!

Менестрель підходить до споруди, розвертає і розкриває її. Відкривається широка панорама міста.

Менестрель (*проводить рукою по панорамі*): Бачиш, там завжди сідає сонце. За тими будинками море, а далі – Новий Світ.

Кейфі (*роздивляючись панораму*): Я скучив за своїми близькими. З цим механізмом я так далеко зайшов, (*пригнічено*) що навіть на мапі не можу їх розгледіти.

Менестрель: Тобі не обов'язково дивитися на мапу.

Кейфі (*вперто*): А мені так легше.

Менестрель: Тобі легше думати про відстань?

Кейфі: Мені легше думати, що під якимось написом вітер гойдає дерева, лоскоче поле, а якась цяточка позначає місце, де на мене завжди чекають... Я боюся тільки, щоб цяточка не згоріла, не зникла. Щоб цяточку на мапі ніхто не зруйнував.

Менестрель: Важко все бачити, згоден? Тобі не потрібна мапа.

Менестрель ллє вино собі на руку. Тоді ж торкається цією рукою лоба Кейфі.

Менестрель: Тут знаходишся ти. А тут (*торкається серця*) – твій дім. Ці дві цяточки в тебе ніхто не забере. Випий.

Менестрель простягає флягу Кейфі. Кейфі п'є.

Кейфі: Чому ти не заспіваш?

Менестрель: Я дав тобі вина.

Кейфі (*сміється*): Цього замало. Я люблю пісні.

Менестрель: Якщо тобі замало, тоді скажи собі: «досить».

Кейфі: Ні.

Менестрель: Ні? Тоді скажи мені: «істина».

Кейфі: Істина.

Менестрель (*показує Кейфі лютню*): А тепер зіграй це слово.

Кейфі: Я не вмю.

Менестрель: Тоді випий ще.

Кейфі: Залюбки.

Кейфі п'є вино. Менестрель грає на лютні.

Менестрель: Півбіди зіграти. Найважче проспівати. Так, щоб кожен зрозумів по-своєму, а я не змінив своєї думки про це слово.

Кейфі (*співчутливо*): Важко тобі.

Менестрель: Зате іншим легше.

Кейфі (*з надією*): Він не розріже нитку?

Менестрель: Подивимося. Нічого не обіцяю.

Кейфі: Я не буду розкривати руків'я.

Менестрель: І не треба.

Кейфі: Мені потрібно до міста. Я хочу знайти дона Дієго. Дякую за... (*сміється*) розмову біля ріки та під небом.

Кейфі уходить. Менестрель знову починає грати на лютні.

Менестрель: Я спочатку хотів попроситися з лицарями. Я трохи знаю мову індіанців. Але подумав... та й не взяли б мене...

Менестрель необережно задирає плащ. Замість ноги у нього незграбний дерев'яний костур.

Менестрель (ліниво): Що знову доведеться все самому робити? (дивлячись угору) І де подівся Майстер Щита?

Дія четверта

Шматок кам'яної стіни. Під нею сидить Кейфі і відпочиває.

Кейфі: Добре, що хоч до міста дійшов. А-а-а-ах, я відчуваю запах моря!

Кейфі кладе меч на землю та обмацує стіну.

Кейфі (до меча): Отже, ми з тобою біля мурів. Я вже відчуваю запах моря (*мрійливо примружується*). Вітер несе його вузькими вулицями нагору, до цих мурів. Волочить цей приємний запах по бруківці. Разом з піском... (*Клацає пальцем по лезу. Прислухається*). А? Що ти верзеш, залізяко!? Не запах моря? (*Кричить*) А мені плювати на те, що це запах з міських зливних ям, дворянської сральні, шибениць, лазаретів, скотобійні... мені плювати. Ти не знаєш, що тут є гавань. Ти відчуваєш лише ці запахи. А я знаю, що там, за цим муром, є море. Варто лише проминути цей мур. (*Стримано*) Знаєш, старий... тепер я можу називати тебе старим, мені байдуже. Знаєш, старий, я візьму лише твою голову. Там святині. Заберу від тебе і донну Ісабель. А твоє лезо нікому не потрібно на Новій Землі. Нитка ще натягнута (*сміється*), нитка! Нитка натягнута!

Кейфі загортає меч. Повз нього проходять якісь перехожі. Кейфі намагається у них щось запитати, але вони просто проходять повз нього. Нарешті, Кейфі помічає Жебрака, який присів біля стіни.

Кейфі (до Жебрака): Скажіть, а як потрапити до гавані.

Жебрак (*трясучи мискою*): Тобі треба спуститися трохи нижче. Там, де по стіні повзе плющ. Там будуть сходи. А там далі... знайдеш. Усі вулиці ведуть до моря.

Кейфі: Спасибі.

Кейфі відходить трохи далі від Жебрака. Цієї ж миті повз стіни проходить Мавр. Кейфі спочатку довго роздивляється його, потім схоплюється.

Кейфі: Ти! Стій! Я, здається, знаю тебе!

Мавр здригається, починає нервово озиратися та помічає Кейфі.

Мавр (*вражено*): Ви?

Кейфі: На возі Дона Гвідо! Ви були поранені, коли ми вас знайшли. Дон Гвідо наказав покласти вас на один із возів, на якому везли сіно. Це точно ви!

Мавр (*радісно киває*): Я теж бачив вас! Ви зброєносець дона Гвідо!

Кейфі: Був зброєносецем.

Мавр (*піднімає руки догори*): Ви вже лицар?! Як швидко тече час! Як відчуває себе дон Гвідо?

Кейфі: Він загинув.

Мавр (*скорбно*): Шкода. Дуже хороша людина, дон Гвідо!

Несподівано до Кейфі підходять Жебрак, Жінка з глеком та Торговець. Кілька перехожих зупиняються просто так.

Жінка з глеком (*схвильовано*): Що він каже?! Дон Гвідо загинув?

Торговець: Що? Дон Гвідо?

Жебрак (*хрипко*): Дон Гвідо загинув?

Мавр (*показує на Кейфі*): Цей хлопець каже, що загинув.

Жебрак: А хто він? Я бачив його біля брами.

Жінка з глеком: Дон Гвідо помер? Він бачив?

Торговець: Це точно? Дуже шкода!

Перехожі також починають перешпигуватися. Кейфі це набридає. Він стає посеред натовпу та піднімає над головою згорток

Кейфі: А хто ви взагалі такі?! Звідки ви знаєте дона Гвідо?!

Жебрак: Хороша людина... шкода, що з нами немає дона Гвідо.

Кейфі: А ти звідки знаєш цього лицаря?!

Жебрак: Нічого поганого, хлопче! Я багато чув про дона Гвідо...

Кейфі (*нетерпляче*): Чутками ситий не будеш.

Жебрак: Дон Гвідо допоміг мені. Він тоді повертався з возами...

Кейфі (*до себе*): Щось мій володар дуже полюбляв катати на возах сторонніх людей.

Жебрак: У мене була зламана нога. Дон Гвідо знайшов мене на дорозі та допоміг. З ним якраз були вози. На один із цих возів поклали мене. Знаєш, було дуже непогано. Якщо б не дон Гвідо, я б помер...

Кейфі: Треба сподіватися, що віз був із сіном.

Жінка з глеком: Я теж знала дона Гвідо.

Кейфі: А з вами що сталося?

Жінка з глеком: Дон Гвідо врятував мене. Від мого чоловіка.

Кейфі: Вашого чоловіка?! Напевно він був п'яниця.

Жінка з глеком: Ні. Просто я посперечалася з чоловіком. Я почала погрожувати йому, сказала, що прийде сеньйор та забере мене згідно з Правом Сеньйора. Чоловік мені не повірив. І я попросила дона Гвідо...

Кейфі: І що?

Жінка з глеком: Дон Гвідо пообіцяв забрати мене, щоб ніхто не побачив. Дон Гвідо якраз повертався з возами...

Кейфі: І куди вас завіз до Гвідо на своїх возах?

Жінка з глеком: Він сховав мене у сіні...

Кейфі: Міг би придумати щось краще. Іспанії скоро набридне їздити в сіні донна Гвідо.

Жінка з глечиком: Він сховав мене у сіні, відвіз до замку. А наступного дня дон Гвідо привіз мене додому, пояснивши чоловікові, що забрав мене згідно з Правом Сеньйора. Тепер мій чоловік ніколи не сперечається зі мною, адже дон Гвідо...

Кейфі (помертвіло): Дон Гвідо зробив вас дамою серця, як донну Ісабель?

Торговець: Дон Гвідо хотів допомогти! Він завжди так допомагає. Не шкодує нічого для людей. Я не можу повірити...

Мавр: І я не вірю. Він живий! Напевно, він у Новому Світі!

Жебрак (трясучи мискою): Він живий.

Жінка з глеком: Він пообіцяв, що коли повернеться з Нового Світу...

Перехожі обходять Кейфі, і не звертаючи на нього уваги, розгортають величезну мапу. Кейфі залишається за нею. Торговець, Жінка з глеком, Мавр та Жебрак починають водити руками по мапі, показувати на написи, вигукуючи: «Дон Гвідо тут!»

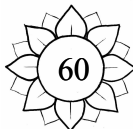
Це продовжується недовго. Кейфі широким замахом меча розрізає мапу навпіл.

Кейфі (розганяє натовп мечем): Він не повернеться! Він загинув! Дон Гвідо загинув! Він більше не кататиме вас на возах! Ідіть геть і дайте дону Гвідо спокійно спати!

Усі розходяться. Біля стіни залишаються Кейфі й Торговець. Кейфі тремтячими руками загортає меч у тканину. Торговець нікуди не поспішає.

Торговець (обережно): Знаєте, дон Гвідо допоміг мені...

Кейфі (сердито): Історія про вози стає в цьому місті популярною.

Торговець: Ні, не тільки. Дон Гвідо захищав наше місто від ворогів...

Кейфі: Сарацинів чи маврів?

Торговець (*задумливо*): Сарацинів чи маврів...

Кейфі: Досить! Ти починаєш набридати мені! Невже дон Гвідо прославився лише тим, що катав Іспанію у сіні, кому куди заманеться? Не кажучи вже про військові діяння.

Торговець: Але ці люди дійсно...

Кейфі: Ці люди спеціально ламали собі руки та ноги, щоб побалакати з моїм покійним володарем? Мавр – інша справа. Я бачив його нещастя. А усі інші?

Торговець: Мені дон Гвідо допоміг грошима, коли було дуже скрутно. Він допоміг мені...

Кейфі (*іронічно*): Як добре, що дон Гвідо пам'ятають як доброго лицаря!

Торговець помічає руків'я меча.

Торговець: Зачекай, а що це в тебе?

Кейфі: Це меч дон Гвідо... я повинен передати його дону Дієго.

Торговець (*закотивши очі*): А-а-а, пам'ятаю цю зброю. Щоправда (*піднімає пальця*), дон Гвідо краще володіє шпагою...

Кейфі: Ця зброя – родове надбання дон Гвідо.

Торговець (*швидко киває*): Так-так-так! Це дуже хороша зброя! І святині якісні. З Дамаску, Акри, Гранаді, навіть Єрусалим є!

Кейфі (*з підозрою*): А звідки ти знаєш?

Торговець: Звідки знаю? Хо! Дон Гвідо купив у мене ці святині.

Кейфі: Зачекай... а ти...

Торговець: А я – усього лише торговець святинями.

Кейфі (*тремтячим голосом*): І коли дон Гвідо купив у тебе святині?

Торговець: А коли завітав сюди, це було приблизно... років сім-вісім тому. Йому викували цей меч.

Кейфі (*до себе*): А казав, що батько помер і передав у спадок...

Торговець: А вам дон Гвідо інше казав? Збрехав, чи що? Та не сумуйте даремно... лицарі вони такі...

Кейфі (*розлючено*): Слухай сюди! Мій володар залишився зі своїми думками, я зараз живу зі своїми.

Вбігає Божевільний. Він притискається до стіни та починає реготати.

Кейфі: Знову ти!

Божевільний (*сполохано*): Як ти здогадався? Для тебе я не маю тіла! Лише голос! Ти бачиш мене?

Кейфі: Я бачив тебе і раніше! На роздоріжжі та біля річки.

Божевільний (*обмацує себе*): Я ж намагався...

Кейфі: Мені просто було цікаво, як далеко ти зайдеш!

Божевільний (*вишкіряється*): Моє тіло зайшло сюди! Бачиш, воно вже тут (*підстрибує*)! Воно радіє! А мій голос усюди! Ти зараз чуєш!

Божевільний дістає нитку та ножиці. Він продовжує реготати. Торговець сахається.

Торговець (*очманіло*): Це ж син померлої швачки! Що він тут робить? Хто його випустив?

Божевільний (*стрибає навколо Кейфі*): Нитка натягнута! Нитка натягнута! І у мене є ножиці!

Кейфі: Чия це нитка?

Божевільний: Твоя, моя... яка різниця! Не тобі вирішувати!

Кейфі: Нащо тобі все це? Ти ж усього лише син швачки!

Божевільний: Замокни! Я син померлої швачки!

Торговець: Не наближайся до нього!

Кейфі: Чого це?

Торговець: Не наближайся!

Кейфі: Цей скажений лякав людей! Роками він мучив людей, зрозуміло?! Мене і багатьох інших. Навіщо?!

Божевільний: Це не люди! Це не люди!

Торговець (*відмахується*): Фу, відійди від мене!

Божевільний: Це не люди! Я їх попереджав, що нитка натягнута. Вони не слухали мене! Вони не бачили мене!

Кейфі: Бо ти маєш тіло та голос, на відміну від декого.

Божевільний: Так-так, на відміну від декого! Я постійно це казав! На відміну від...

Кейфі: Від своєї матері.

Божевільний: Замокни! Нитка...

Кейфі: Нитка і досі натягнута. Подивись.

Божевільний (*клацаючи ножицями*): А я ось так! І ось так... (*розрізає нитку*) Тримай!

Кейфі (*хитає головою*): Це не моя нитка. (*Дістає з руків'я меча золоту нитку*) Ось моя.

Божевільний скрикує, падає на землю та починає судомно битися.

Торговець (*похмуро*): Його мати була відьмою. Її втрапили у нього на очах. Після того він помішався. Інквізиція спочатку тримала його в монастирі, а потім відпустила. Він не потрібен Церкві.

Кейфі: Що з ним робити?

Торговець: Добий. У тебе є меч.

Кейфі (*хапає Торговця за шию*): Я не дон Гвідо. Ти розумієш, що я не буду возити тебе на сні. Я навіть не помолюся. Мені вистачить одного удару. Цей меч усе рівно нічого не вартий.

Торговець (*хрипить*): А цей... вартий?

Кейфі: Він сам розрізав нитку. Здається мені, свою нитку.

Божевільний помирає.

Кейфі (*загрозливо*): Зараз я відпущу тебе. І ти стоятимеш на місці.

Торговець перелякано киває. Кейфі відпускає його.

Торговець (*позираючи на мертвого*): Його ніхто не жалів. Навіть дон Гвідо...

Кейфі: Я попереджав тебе. Помовч!

Кейфі дістає золоту нитку та прив'язує її до руки Божевільного.

Кейфі: Тепер моя нитка в надійних руках. Усе закінчується, донно Ісабель.

Торговець: Ви що... ви теж вірите в цю дурню?!

Кейфі: Він вірив. (*Заплющує очі та посміхається*) Твоя справа – вірити чи ні. Особливо, коли сам змушуєш інших повірити.

Торговець: Хто прибере цю смердоту? Охорона знайде його лише уночі.

Кейфі: Хай знаходить. Це вже не наша справа.

Торговець: Але... дон Гвідо зробив би...

Кейфі (*крізь зуби*): Я би міг убити тебе, не дивлячись на те, що міська охорона стежить за нами... послухай, якщо твій товар вдало розходиться, у тебе є гроші. Так?

Торговець: Тільки не грабуй мене... завдяки цим святиням я й живу...

Кейфі: Ось і проживеш ще довше! Меч (*показує Торговцю меч*). Бачиш цей меч?

Торговець (*розуміюче*): Я не пошкодую грошей. Треба буде підняти мої збереження.

Кейфі: От і добре. Спочатку ми до твоїх збережень, а потім ти покажеш мені, де зупинився дон Дієго. І підкажи мені, де я можу знайти хорошу зброярню.

Кейфі з Торговцем уходять, залишивши біля стіни мертвого Божевільного.

Дія п'ята

На сцені подвійне крісло. З одного боку сидить дон Дієго. Він думає.

Крісло повільно розвертається. З іншого боку сидить дерев'яна лялька, яка зображує індіанця. Під ногами в ляльки написано: «Усе минає». Коли крісло розвертається, під ногами у дона Дієго написано: «І це мине».

Особистий лікар дона Дієго ледве поспіває за поворотами крісла.

Дієго (*хапає лікаря за плац*): Живодере, я зможу ходити?

Лікар: Зможете.

Дієго (*тримаючи лікаря за плац*): Живодере, а ти не брешеш мені?

Лікар: У Новому Світі побачите.

Дієго (*незадоволено*): А чого не раніше?

Лікар: Для того, щоб загоїлася рана, потрібен час... тиждень, може більше.

Дієго (*відпускає плац*): Дохторе, а я тебе засиплю золотом. Коли повернуся з Нового Світу.

Лікар: Будь ласка, пане, будь ласка. Тільки вашій нозі від цього не легше. Вона загоїться якраз у Новому Світі. Був у мене один горбатий друг, Альвар, ви пам'ятаєте його. Так у Новому Світі якимось чином позбавився! Уявіть собі, пане! Горбаня вилікували у Новому Світі! Тому за свою ногу не турбуйтеся.

Входить Кейфі. На ньому нові обладунки. Він спирається на нову шпагу. Дієго помічає його та киває. Кейфі вклоняється.

Дієго (*хрипко*): Кораблі скоро відпливають. Ти вчасно. Де меч?

Кейфі починає говорити, але крісло розвертається і Кейфі змушений розмовляти з лялькою.

Кейфі: Доне Дієго, мій покійний володар дон Гвідо просив передати вам, що до останньої хвилини свого життя він залишався вірним своїм переконанням...

Крісло повертається. Дон Дієго дивиться на Кейфі.

Дієго (хрипко): Кораблі скоро відпливають. Ти вчасно. Де меч?

Кейфі починає говорити, але крісло знову розвертається і Кейфі змушений розмовляти з лялькою.

Кейфі: Ще мій володар просив передати вам велике привітання. Він дуже вдячний вам за здобич, яку ви захопили біля Толедо, коли пограбували селище. А ще народ Іспанії вдячний моему покійному володарю за вози із сіном. За що дякувати вам? За кораблі з людьми?

Крісло повертається. Дон Дієго дивиться на Кейфі.

Дієго (хрипко): Кораблі скоро відпливають. Ти вчасно. Де меч?

Кейфі починає говорити, але крісло знову розвертається і Кейфі втретє змушений розмовляти з лялькою.

Кейфі: Меч залишився з моїм володарем. Назавжди. Новому Світу не потрібен Старий Світ.

Крісло повертається. Дон Дієго дивиться на Кейфі. Цього разу крісло не рухається.

Дієго (хрипко): Кораблі скоро відпливають. Ти вчасно.

Кейфі: Я знаю.

Дієго: Ми пливемо у Новий Світ. Ти з нами?

Кейфі: Так. А тепер прокиньтеся.

Дон Дієго позіхає та кличе лікаря.

Дієго: Приготуй ліки. Нога болить.

Лікар уходить. Дон Дієго роздивляється Кейфі.

Дієго: Знаєш, а мені нічого не наснилося. Просто я трохи придрімав... (*позіхає*) а коли я придрімав та зі мною розмовляють, я мелю дурниці. До речі, я нічого зайвого не сказав?

Кейфі: Жодного зайвого слова.

Крісло знову починає розвертатися.

Спираючись на шпагу, Кейфі роздивляється ляльку індіанця. Несподівано про щось згадує, видобуває зі штанив дві монети та кладе під ляльку.

Кейфі: Залишилося лише два срібних песо. Шкода, що доводиться витратити їх на такі дрібниці.

Крісло повертається. Дон Дієго лежить на ньому. На очах у нього два срібних песо.

Дієго (хрипко): У Новому Світі хочу нормально виспатися.

Кейфі сідає перед кріслом, притискаючи до себе шагу. Він спокійно дивиться уперед. Крісло повільно крутиться позаду. Чути шум моря та багатоголосе шепотіння молитов. Кейфі спокійно дивиться уперед. За його спиною конкістадори піднімають великий дерев'яний хрест.

Завіса

Наталія Третьякова

Студентка II курсу інституту післядипломної освіти спеціальності «Українська мова та література». Першу освіту – вчитель початкових класів – здобула в Рівненському державному національному університеті, на Батьківщині. Працює вчителем початкових класів у КЗ «ЛСЗШ №3» м. Луганська. Автор збірки віршів для дітей «Посмішка дитяча» (2005р.). Друкується в дитячих журналах «Промінець», міжнародному журналі

«Йорк», журналі для вчителів «Пані Вчителька», від редакції якого нагороджена в 2009 році грамотою «Найкращий автор року». Пише для дітей гуморески, казки, вірші, скоромовки, оповідання. Вважає, що без дітей не було б її творчості і, саме завдяки спілкуванню з ними, з'являються нові твори для найвдячніших слухачів.

РОЗБИЛИ ГЛЕКА (гумореска)

Щось ти, синку, дуже засмутився,
І тебе, неначе підмінили!
– Я з Іванком щойно посварився,
бо мій «Джип» новий не поділили.

– Глянь – надворі ясне сонце, спека,
Різні дітки бігають, гуляють,
Ну, а ви удвох розбили глека,
Невже кращі друзі так вчиняють?

– Що ти, тату, глек ось на комоді,
Біля нього зовсім не крутився!
– «Глек розбити» – кажуть у народі
Тільки тим, хто з другом посварився!

БИЛА БАЙДИКИ

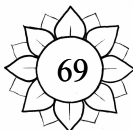
Повернулася з роботи мама
Та у Галі запитала прямо:
– Ти корисне, доню, щось робила
Чи весь вечір байдики пробила?
– Я їх била, бо вони міцненько
Понавішались на мене, ненько!
Хочу взяти почитати книжку –
Не пускають, наче котик мишку!
– Зрозуміло... – мама їй сказала, –
З байдиками дивна в тебе справа.
Та дивись, щоб двійку не схопила
За ті байдики, що ти побила!

МАЛО КАШІ З'ЇВ

Ось Івасик біля тата
Крутиться вже дві години:
В гаражі ремонтувати
Також проситься дитина.

– Тут кручусь з самого ранку,
Можна, хоч подам рубанок?
– Мало каші з'їв, Іванку,
Ти сьогодні на сніданок.

Хлопець пильно подивився
Прямо татові у вічі:
– За сніданком я наївся,
Бо просив добавку двічі!

– Ти не зрозумів, рідненький:
Кашу вправно брав до рота
Та для тебе ще, маленький,
Непосильна ця робота.

СНИ **(Скоромовка)**

Навесні й восени
Сняться Соні смачні сни:
Сир, сметана, сік, суниця.
Все смачненьке Соні сниться!

ВЧИЛА ВІРШИК **(Скоромовка)**

Вирішила Валя відпочити,
Віршика великого не вчити.
Увесь вечір байдики пробила
Та за віршик двійочку схопила!

Загадка

У них добро перемагає зло,
Живе Червона Шапочка і Чіполіно.
Всім добрякам завжди у ній везло,
Таким як Попелюшка, Буратіно. (Казка)

Загадка

Хоч я зовсім не звірок,
Проте я люблю медок.
Прокидаюсь дуже рано,
В полосате вбрання вбрана. (Бджола)

БЕНТЕЖНИЙ ДЗВІН

Всім привіт, привіт усім!
Чує хтось бентежний дзвін?
Це природа галасує,
Жде, чи хтось її врятує.
Причаїлася пташина:
Що накоїть ця дитина?
Чи гніздо буде ламати,
Чи зерна дасть поклювати?
Затремтів брудний струмок,
З ним заплакав і лісок.
Хоче кожная тварина,
Хоче кожная рослина,
Щоб її оберігали,
Захищали, поважали.
Щоби нею милувались
І над світом не знущались.

ДОБРО ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ

Добро починається з тебе!
Природі багато не треба.
Лише не затоптуй квіти,
Як часто це роблять діти.

Узимку пташок підготовуй.
Ти дбай про наш світ кольоровий!
Природі багато не треба –
Добро починається з ТЕБЕ!

ГОДІВНИЧКА

Надворі зима холодна
І листя уже немає,
Пташина лише голодна
Поїсти собі шукає.

Але вже зима промерзла,
У вікна вона зазирає:
Можливо, десь недалечко,
Її годівничка чекає!

МРІЯЛА (оповідання)

Даринка прокинулась зранку та почала мріяти:

– От якби я була мамою, то в усьому допомагала б своїй донечці. Я б робила з нею уроки, читала їй цікаві вірші, мила за неї чобітки, прала одяг. А дитиною бути зовсім нецікаво! Ну що цікавого в тому, що ти починаєш мити посуд, а тобі одразу кричать: «Облиш негайно, бо завтра не буде з чого їсти!» Я хочу помити підлогу, а тато каже : «Поклади ганчірку! Зараз усі стіни позаяляпуєш! Мала ще, краще б уроки вчила!»

А як цікаво їсти готувати! Я ж колись уже пробувала зробити батькам сюрприз. Коли вони були на роботі, надумала спекти млинців. Вони ж з роботи приходять

голодні, поки приготують, можна з голоду вмерти. Взяла кефір, яйце, борошно, цукор, сіль (усе, як мама) та замісила тісто.

Коли мама спробувала млинці, то якось здивовано запитала: «Де ти, доню, борошно брала, адже в нас його не було?» Я й відповіла, що в коморці , на другій полиці. Мама принесла мені той пакет та попросила прочитати уважно. На ньому було написане жахливе слово: «КРЕЙДА». Мої млинці викинули у смітник, а я дуже переживала .Чому я нічим не можу допомогти батькам, а лише приношу шкоду постійно?!

Мої думки перервала мама:

– Донечко, поскладай, будь ласка, книги на своїй полиці та полий фіалку, яку тобі подарували!

– Та зараз, мамо! Я думаю про дуже важливі речі, а ти мене відволікаєш, хочу придумати, як тобі допомогти .

– А ти гарненько подумай, це не складно, – сказала матуся, а сама хотіла сказати щось інше. (Ви раптом не знаєте, що?)

Дебют

Аліна Бондарєва

*Студентка II курсу спеціальності
«Журналістика».*

БЕЗ ТЕБЕ...

Без тебе... Без тебе життя неможливе, воно тече самотньою рікою мовчання і чекання... Без тебе фарби моєї долі тьмяніють. Я перестаю вірити в щасливе майбутнє, яке так хочеться отримати. Ти знаєш, я не вмю бути одна, мені потрібен теплий подих, добре слово, ніжні обійми. Я не можу бути самотньою, але кожного разу я відштовхую від себе людей.

Хтось сказав, що варто жити заради тих, хто любить тебе, а не заради тих, кого любиш ти. Але чи любиш ти мене? Чи варто витратити своє життя на тебе? Адже ти мені про свої почуття нічого не говориш...

Без тебе... Я йду на самотині, повна душевного спустошення. Мене переслідують тіні щоденних пішоходів, їх самотні пусті очі... Без тебе... Без тебе я крокую до свого майбутнього, якого, напевно, не буде... Чи буде, але не таке, як колись мріяла... Не буде повітряних палаців і рожевих небокраїв. Де ти? Де ти зараз? Мені без тебе так самотньо. А тобі, як зараз тобі?

Без тебе я живу, дихаю, але не відчуваю життя, повітря... Без тебе... Без тебе зникло все, зникла я. Зникло відчуття впевненості. З'явилась самотність.

Без нас... Без нас світ не помирає та не сходить з розуму. Я не думала, що так буває, але почуття потрібно підживлювати ласкою. Так навіть краще. Кожен сам за себе. А чи ми є? Чи нас не було ніколи? Ти мовчиш?.. Мою свідомість прорізає самотній голос тиші, він схожий на твій голос...

Без тебе... Без тебе не хочу нічого... Ні, хочу! Хочу жити, кохати та бути коханою. Зимові пазура випустили мене зі своїх обіймів і весна вдихнула в мене нове життя. А ти не знаєш... Чи є в тебе, я поруч, я з тобою...

Без тебе... Без тебе важко дихати, адже я дихаю тобою. Чому ти мовчиш, де твої почуття, де твоя любов? Без тебе... Без тебе я піду далі, не заплачу й не помру... Ні... Без мене... Без мене будеш жити ти... Без нас... Без нас завершиться ще одна історія кохання...

ЗВ'ЯЗОК ЦІНОЮ В ЖИТТЯ

1

Що це? Це мені здається, чи я дійсно відчуваю твоє дихання? Я відчуваю, як ти збагачуєш мене силами і енергією. Я расту, набираюсь сил, я радію кожній секунді свого ще не народженого життя! Це так чудово – бути в тобі, мамо! Я знаю, ти будеш найкращою мамою в світі! Що? Ні, ні, не треба! Я хочу жити! Невже ти хочеш позбавити світ від такого дива – мене? Невже ти не хочеш відчути радість материнства? Мені лише 6 тижнів, а ти вже мене не хочеш? Я ще зовсім маленька крихітка в тобі, і я так тебе люблю!

2

Матусю, дивись я вже навчилась ходити. Мені так подобається, коли ти береш мене на руки і пестиш мене.

Твої руки такі ніжні, немов доторк янгола. Ти в мене така красива. Твоя посмішка заспокоює мене, коли мені стає страшно чи коли я згадую, що мене могло і не бути. Нічого, ми завжди будемо разом, моя матусю!

3

Дорогесенька моя! Сьогодні мені 5 років. Ти називаєш мене своїм дивом і говориш, що я найпрекрасніша дівчинка на світі. Ні, мамо. Найпрекрасніша ти! Я тебе дуже люблю. Ці роки ми були разом. Було важко, коли ти була на роботі, а я чекала на тебе в дитячому садку. Я помічала часто, що ти сумувала. Чому? Інколи я думала, що через мене. Та ти завжди мене заспокоювала, і мені ставало легше. Ти знаєш, ми почали вчити абетку, я знаю аж три букви. Ти так раділа, коли бачила, як я стараюсь. Ти – найкраща!

4

Люба моя лебідко! Сьогодні мені 10 років! Ти говориш, що це наш ювілей! Прийшло дуже багато гостей, які подарували чудові подарунки. Ти спекла здоровезний, мій улюблений пиріг, і ми з радістю поласували ним! Яка ти в мене чудова господиня. Одного разу до нас прийшли гості і сказали, що твій інтер'єр просто чудовий. Ці широкі підвіконня з малесенькими подушками, великий диван та інші меблі створюють відчуття справжнього затишку. Особливо тобі подобається твоя кухня. Ти говориш, що треба ще багато мені розповісти про життя. І чекаю з нетерпінням!

5

Мамусю, мені вже 16! Як швидко пролетіли роки. Ти і не помітила, як я стала дорослою. Іще один рік, і я від тебе поїду навчатись до університету. Ти цього не

говориш, але я бачу, що ти боїшся мене відпускати. Ти думаєш, що втрапиш зі мною зв'язок. Мила моя, цього ніколи не буде! Ми найближчі люди в світі. Знаєш, я так люблю закутуватись з тобою в ковдру і передивлятись наші старі фото: де я маленька, де ти ще зовсім юна дівчина, де ми разом на відпочинку, усі наші свята. Ой, мамо, а як я люблю Новий рік!!! Цей запах ялинки в домі та п'янкий аромат цитрусових на столі. Ти завжди робиш для мене найкраще свято у світі: святкова ялинка та безліч подарунків під нею, яскрава гірлянда в кімнаті, поїздка на зимовий курорт, Дід Мороз. Кожного разу ти робила щось нове – справжню казку! Ми завжди будемо найрідніші!

6

Ось уже мені 23 роки. Ненечко, завтра моє весілля! Я така рада, я так його кохаю! А ти трошки розгублена й стурбована. Не бійся, рідна, усе буде добре. Ми будемо жити окремо, але часто будемо приїжджати в гості. Ти не будеш самотньою. Крім того, у тебе дуже багато друзів. Я скажу лише тобі, ще ніхто не знає – у мене буде дитина. Мамо, ти станеш бабусею. Ти пам'ятаєш, як ми мріяли, що я виросту, у мене буде своє життя, сім'я? Не бійся, ми ніколи не станемо чужими. Я тебе люблю!!!

7

– Алло.

– Привіт, Антоне. Ти знаєш, я вирішила залишити цю дитину.

– Але чому? Ми домовлялись, що ти підеш в лікарню й позбудешся нашої проблеми?

– Це не проблема й тим паче не наша. Це моя дитина. Забудь нас!

Дівчина поклала слухавку та зрозуміла, що все зробила правильно. Напевне, цей сон був не випадковим і вже точно не витвір фантазії дівчини. Напевне, це було послання від маляти, яке відчувало все, що відбувалось з матусею. Дійсно, існує зв'язок між дитиною й матір'ю. Головне його знайти й не втратити. А найголовніше – не зробити найстрашнішу помилку у світі!

МІСТО ГРІХІВ

1

Місто. Глибина його спокою вимірюється мегатоннами сотень нічних радіохвиль. У цьому місті втомлюєшся й від літніх злив, і від зимових застоїв, і від весіннього піднесення душі. У цьому місті не відчуваєш себе собою. Тут поступово втрачаєш те, чим жив недавно: рожеві мрії, повітряні замки, загробне кохання, кровна дружба... І чим далі ти заглиблюєшся у вир цього навіженого життя, тим більше намагаєшся пливати проти течії чи, хоча б, прибитись до чийогось берегу.

У цьому місті помічаєш усі пороки суспільства й суспільний натиск на твій розум. Багато хто з видатних людей божеволів, це й не дивно: важко втриматись від шаленого потоку інформації.

У цьому місті ти кожного дня плануєш свій розпорядок, намагаєшся його дотриматись. Важко втриматись на поверхні цього айсберга, важко втриматись на плаву, важко не впасти в прірву. Достатньо лише однієї поступки, щоб позбутись підтримки найліпших друзів, розуміння оточуючих і порад близьких. Ти летиш з найвищої гори твого внутрішнього п'єдесталу. Це відчуття схоже на те, коли ти з морозу заходиш у дім. Там ти відігріваєшся й твої руки печуть і витримують тисячі

голок. Щось схоже коїться в твоїй оскаженілій, але спустошеній душі. Ти летиш, б'єшся об кам'яний шлях... А місто живе далі. Воно не сходить через це з розуму, бо давно зійшло. Усі перехожі дивляться й проходять повз. Сірі тіні минулого чи утраченої совісті не штовхають їх на допомогу.

У цьому місті ти не повинен показувати свою слабкість. Тут живуть не святі, точніше, не лише вони. Тут закриваєш свої почуття під десять замків, а ключі віддаєш вахтерці у твоєму душевному божевіллі.

У цьому місті втрачаєш втому, спокій, тривогу. Поступово тебе заповнює порожнеча. Мешканці – це лише сіра маса, речовина цього великого організму – міста. Інколи справжні живі почуття просяться на волю й ти вибухаєш непередбачуваними вчинками...

2

Маргарита... Дівчина з певними здібностями, мрійливою, романтичною та вразливою натурою. Її переймає все: нестабільність у країні, постійні перепади погоди, безкінечні проблеми нашої молоді, низький рівень освіти... Не можна сказати, що вона була красунею, але окремих людей вона цікавила, деяких захоплювала. Темно-русьяве волосся підкреслювало глибину її сіро-зелених очей. Риси обличчя, можна сказати, пропорційні, так само, як і її пропорційно сплановане життя. У погляді завжди можна було помітити приязність і відвертість. Та інколи в її очах не читалась самотність. Інколи їй говорили, що вона не з цієї епохи та їй буде важко боротись з суспільством, легше змиритись.

Її оточення складали найрізноманітніші люди: серйозні, мрійливі, лицемірні, зарозумілі, безтурботні. Дехто вважав її актрисою своєї життєвої ролі, а дехто вбачав справжність її душі. Хтозна, як зрозуміти поведінку

цієї дівчини, але, напевне, вона була заручником свого внутрішнього перевертня. Це місто пускало своє коріння в її свідомість.

3

– Риточко, ну що, ти йдеш, чи нам до сивини чекати, доки ти випитаєш, як правильно писати цю декларацію?! - запитала Ната в Марго, коли та підійшла до викладача після лекції.

– Дівчата, ви йдіть, я вас наздожену, – кинула дівчина, не відходячи від столу. Ната скорчила притаманну тільки їй гримасу, мовляв: «Як завжди, дістала вже!».

Ната була неповторна дівчина. Неповторна в значенні «Небезпечно для життя – не повторювати цей трюк!». Вона не відрізнялась вродою чи привабливістю, але вміла підносити себе та свій статус. Вона знала, чого хоче від життя й не сприймала від нього відмови. Нечасто вони з Ритою розмовляли на відверті теми, але дівчині доводилось вислуховувати постійні настанови щодо іміджу чи невимушені репліки в бік того, хто вдягнув не той шарф або чоботи. У дівчині був навіжений вогонь та разом із тим продуманість.

Марго наздогнала своїх подруг уже по дорозі до наступної аудиторії. Несподівано вона почула : «Королева Марго, дозвольте провести Вас на лекцію!». Рита обернулась і побачила усміхнене обличчя свого колеги по практиці – Михайла. Він уже захищав магістерську й готувався до серйозної роботи. Хлопець симпатичний і доволі розумний. Як для теперішніх хлопців він досить серйозний у відносинах. Важко заперечити те, що Маргарита йому дуже подобалась. Хоч дівчина й намагалась не виказувати своїх почуттів, Михайло подобався їй дедалі більше.

– А я думала, що ти на практиці. Звичайно, можна провести, – відповіла дівчина, і неவிбаглива грайлива посмішка з'явилась на її обличчі. Вони почали про щось говорити й Марго так і не вдалось наздогнати своїх подруг.

– Знаєш, я тут подумав, давай сьогодні прогуляємося після пар, погода гарна.

Ритині очі спалахнули, й вона на секунду відвернулася, потім поглянула на хлопця й ствердно хитнула головою. З цієї секунди між ними зав'язалось щось більше, ніж дружба чи симпатія. Це почуття неможливо передати словами. Напевно, це те, що називають коханням з першого погляду.

4

Заняття пролетіли непомітно. Маргарита сиділа на них із мрійливим настроєм. Михайло зустрів її перед виходом з університету.

– Ну що, моя принцесо, ти готова прогулятися зі своїм принцом?

– Ти мені лестиш?!

– Скоріше собі. Де підемо?

– У мене є ідея. Давай прогуляємося в парку, там чудова панорама міста та й взагалі дуже гарно.

По дорозі до парку вони весело розмовляли про життя, заняття, інтереси, батьків. Рита поділилась своїми планами на майбутнє, а Михайло розповів про своє життя. Риті здавалось, ось воно, це саме щастя. Вони довго гуляли парком, аж доки не дійшли до парапету, де відкривався чудовий краєвид. Від парапету тягнулася прірва і проходила автомобільна дорога. Спуск до дороги був не дуже крутим, тож з парапету пройтись вниз було легко. Далі за дорогою йшов ще один спуск, більш пологий, який вів до річки. Вечір тихо спускався на плечі міста, всюди загорялись ліхтарі – неймовірне видовище. Від нього

перехоплює подих. Рита й Мишко дивились на вечірнє місто, на швидкоплинну ріку, на машини, що поспішали кудись, і були щасливі. Хлопець обійняв свою принцесу. Його переповнювали почуття, у голові крутились тисячі слів, але вимовив він лише: «Я тебе нікуди від себе не відпущу!». Він поцілував дівчину й вона відповіла йому. З цього моменту годинник їхнього кохання почав свій відлік.

Час летів непомітно. Місяць, два, рік. Закохані були щасливими, а навколо всі лише кидали заздрісні погляди. Рита закінчувала третій курс, Михайло працював у прокуратурі. Хлопець наполягав на тому, щоб жити разом, а Рита все не наважувалась. Розмова про їхнє сумісне життя дедалі відкладалась.

5

Ранок видався не з найкращих: сварка з Михайлом, серйозна розмова з батьками, та ще цей клятий екзамен із громадського права. Рита вибігла з будинку й направились в цю підземну пащеку – метро. Метро лякає своїм бурхливим потоком людської маси. Усі кудись поспішають, щось наздоганяють, когось шукають. Хоч би одна людина зупинилась... Рита ненавиділа це душею. Це все... Цей живий потік думок, поглядів і жестів. У метро, лише на найглибшій станції, у переході їй подобалось слухати музику вуличного музиканта. Це був літній чоловік із густою бородою, сивиною та глибокими, але добрими очима. Він грав на акордеоні. Щоразу, коли Марго з'являлась тут, вона зупинялась і насолоджувалась грою цього самітника.

У той похмурий ранок дівчина поспішала в університет. Місто жило на повну. Потрібно готуватись до екзамену, а в голові крутилась остання розмова з Михайлом, у душі коїлось щось смутне. Він вкотре запропонував жити разом, але Рита була не готова.

Хлопець сказав, що поїде з міста, можливо, назавжди. «Звичайно, це жарт – думала дівчина, – він не може так вчинити зі мною».

Підземний змій швидко доніс Марго до потрібної станції, і через декілька хвилин вона була вже в університеті. Миттєво до неї підлетіла Ната. У руках вона тримала конверт. З єхидною посмішкою вона промовила :

– Ну що, я ж говорила тобі, що такі відносини тобі не потрібні. Скільки разів я це вбивала в голову Михайла...

Вона віддала конверт Риті. Не розуміючи, що взагалі відбувається, Рита взяла конверт. Вона дістала звітти листа...

Люба Маргарито!

Я знаю, ти мене кохаєш, але свою кар'єру ти любиш більше. Можеш не заперечувати, мені сказала Ната. Ти – моє життя, а без тебе – життя не життя. Ти смілива і непередбачувана, але не можеш наважитись бути зі мною. Невже ця клята адвокатура дорожча за мене?! Мені потрібен час усе обдумати. Не можу зрозуміти лише те, чому ти передала свої слова через Нату, а не сама сказала?! Давай зачекаємо. Я поїхав до іншого міста на роботу. Не знаю, коли повернусь.

Люблю тебе. Михайло.

Кульмінаційний момент життєвого фільму Маргарити дійшов свого фіналу. Серце стиснулось, а в очі неначе понасипали піску. «Що це? Що?! Це лист прощання? До чого тут Ната?!», – крутилось у голові в бідної дівчини.

– Ти розмовляла з Михайлом? Що ти йому сказала? – запитала Марго у своєї подруги.

– Так, розмовляла. А що, чому це я не маю права?! Ти ж така правильна, така кар'єристка. Ти знаєш, чого

хочеш. Добре влаштувалась: коханий, навчання, робота. Ти ж провінціалка! Таким не повинно таланити в цьому місті! Ти думаєш, ти така свята, зміниш весь світ! Це місто гріхів! А тепер... Тепер лови своє щастя!!! До речі, екзамен ти не склала...

Земля пішла з-під ніг у Маргарити.

– Лицемірка... Ненавиджу... Бог тобі суддя! – відповіла Марго.

Похмурий день підливав масло у вогонь, що палав у душі Рити. Вона вийшла з університету. Не стала телефонувати Михайлу, лише відправила коротку смс-ку: «Люблю... Пробач...»

Не встиг пробачити, не встиг побачити її та все вирішити. Михайло примчав до університету, але уже не застав Риту. Чи хотів він повернути свою красуню, чи кохав він її по-справжньому?! Чи встиг сказати все, що відчував душею та серцем?!

6

Рита спустилась у ненависне їй метро, сіла на випадкову електричку й... куди очі бачать. У душі не було навіть ненависті. Лише пустота, вона за кілька секунд виїла всі почуття, що були в її душі, у ній самій. Годинник її щастя зупинився. Рита вийшла з метро на вокзалі. Взяла білет, білет у щось інше. Потяг чекала недовго. Сіла в прокурений і просмалений вагон. На місто поступово спускався вечір, а вона тікала, тікала не від себе, тікала від міста... Міста гріхів. Вона їхала, аби наздогнати себе, свої прагнення та спокій. Марго хотіла побачити тих, хто дійсно ніколи її не зраджував, любив її такою, якою вона є – своїх батьків. Потяг розкачував сонний вагон, набирав обертів. Набирав обертів і її невпинний смуток. Місто гріхів прощалось з нею ліхтарями, переповненими дорогами, працюючими заводами, постійним виром

людських думок і поглядів. Місто гріхів тримало її у своїх обіймах недовго й Марго вдалось вирватись. Вона їхала на волю: свобода рухів, свобода почуттів, свобода слів. Її мозок спалахнув усвідомленням справжніх відносин і почуттів. Душа спопелилась самотністю і в той же час таким спокоєм...

Вечір непомітно підкрався до цього велета-міста. Ішов тихий, мов краплі сліз, дощ. Потяг ніс Маргариту все далі й далі від міста невітлених мрій, розчарування, зради – міста гріхів. Вона ще повернеться й підірве свідомість місцевого життя. Але зараз вона їде...

ПОЦЛУНОК ЯНГОЛА

Бажання бути кращою для всіх не залишає людину протягом її життя. Це довершене бачення досконалої людини й шаблонного копіювання життя інших огортає й без того грішну та черству душу. А як знайти в цьому шаленому світі себе й не втратити кохання, дружбу? Я стала дорослішою на ціле життя, яке б коротке чи безмежне воно не було. Я багато чого розумію, але не до кінця осмислюю. Мені не потрібні золоті гори, нові машини, товсті гаманці чи загробне кохання. Це все не потрібне. Але саме заради цього ми живемо, працюємо...

Ми не нові люди новітньої ери. Ми лише новий погляд на старі проблеми цього недовершеного світу...

«А чому ти це говориш зараз, коли твоє серце скам'яніло, а подих не зігріває навіть скло на цих вікнах?» – запитав Янгол Олександру. – Адже ти розуміла всі істини ще з дитинства». Дівчина підняла свої очі на цього бідного самітника та відчула в цьому запитанні не цікавість, а благання на істинну відповідь. А хто з нас янгол!? Хто бачив дива й ніколи не грішив!? У кожної людини своя істина, й вона незмінна впродовж її життя. Від нового знання я не стала мудрішою й не стала вчитись на помилках. Скільки ми з тобою тут, а ти все мене не забереш. Ось ти, ти завжди такий правильний і непохитний, завжди поважний, прощаєш усіх, безгрішний... Твоє серце ніколи не чіпало кохання. Холодне серце... Істини інших вбивають нашу сутність. Ось для інших: я давно не можу прокинутись через травму головного мозку, а насправді мені важко повернутись. Я між небом і землею. Дивись, вони не бачать нас... Наївні... Біжать, тікають від себе, женуться за своєю правдою. Сліпці.

– Вони не хочуть цього бачити. Так простіше жити – не бачити правди й істини інших.

– Правильно. Це одна з найперших істин. – Дівчина подивилася на небо й на сіріючий горизонт.

– Здається, знову буде дощ?

– Ти боїшся?

– Ні. Коли йде дощ, мені подобається – я відчуваю себе живою. Ми з тобою літаємо разом під дощем і це мені здається прекрасним. Краплі дощу падають і розбиваються без залишку. Знаєш, життя занадто коротке, щоб шкодувати за кожною розбитою краплею, але воно доволі непередбачуване для несподіваних польотів.

Янгол поглянув на Дівчину й зрозумів, що вона сумує, сумує за життям. Сидіти й дивитись з цього старого даху за виром життя також набридає.

– Може, повернешся?

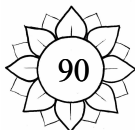
– Я б хотіла. Але моє серце холодне, я це відчуваю. До того ж, це не так погано бути всюди й взагалі нічого не відчувати. Знаєш, я починаю забувати смак їжі, запахи. Я починаю забувати відчуття обіймів, поцілунків, посмішки. Залишається лише порожнеча... Вона огортає все...

– Я взагалі цього ніколи не відчував... А так хотів би... – Янгол подивився на небо. Цей час, який він провів разом із Дівчиною став для нього відліком його бажання жити й відчувати. Якщо її серце холонуло, то його – лише починало жити. Він зрозумів, що мусить або піти, або забрати її в небуття. Страшенна сила штовхнула його до неї. Янгол підійшов і закрити її своїм крилом від сірого дощу, який падав на її сукню й ще дитяче обличчя. У його погляді вона побачила бездонність неба, мудрість усього світу. Із ніжністю батька до немовляти Янгол провів рукою по її блідому, але чарівному обличчю, пригорнув до себе й, вагаючись лише секунду, поцілував дівчину. Її уста спалахнули теплом і ніжністю, вона закрила очі й відчула,

що її серце б'ється все частіше, а по жилах вирує кров. Це відчув і Янгол. Він зрозумів, що мусить її відпустити, що вона мусить жити. Він завжди буде поруч, завжди буде відчувати її, але вона буде така ж далека, як зірка на небі.

Дівчину огорнув вогонь... Вона відкрила очі й побачила навколо себе лікарняну палату, апарати, капельниці... Не розуміючи чи це сон, чи реальність, почала щось кричати, та лише шепотіла пересохлими вустами. Прийшли лікарі, батьки. Сльози, радість, здивування... А вона думала лише про нього. Чи побачить його ще, чи відчує дотик його крил, його цілунок? Поцілунок янгола оживив її. У кожному перехожому, у кожному обличчі вона шукала його, його очі, хотіла почути порух крил, теплий подих. Та чим більше вона цього хотіла, тим більше їй здавалось, що то був сон. І лише коли починався дощ, вона відчувала його...

Ірина Булгакова

*Студентка I курсу спеціальності
«Журналістика».*

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Розділ 1. Моя Україна

Моя Україно, країно моя!
Тебе поважати завжди буду я.
І як доведеться тебе захищати,
Піду в бій за тебе, бо ти – моя мати!

Ніколи й ніхто не наслідиться знову
У нас відібрати тебе й нашу мову.
І як доведеться тебе захищати,
Підем в бій за тебе, бо ти – наша мати!

Я вірю у силу твою і могутність,
Бо в ній полягає уся твоя сутність.
А як доведеться тебе захищати,
Піду в бій за тебе, бо ти – моя мати.

Моя Україно! Озера й долини,
В полях запашних колосків пісня лине.
У наших серцях ти одна і єдина –

Країна добра і завзята країна.

Країна, де люди привітні і щирі
Живуть у турботі, любові і мирі.
Ми любимо Україну всією душею,
Ми з нею в думках і в серцях завжди з нею.

Розділ 2. Київська Русь

Від Фінської затоки до Кавказу
Колись держава наша простягалась,
В якій жили у злагоді і мирі,
І Київською Руссю називалась.

Князі були славетні і могутні,
Вони країну нашу прославляли.
В усьому світі і в усіх куточках
Державою пишалися і знали.

Князь Володимир охрестив цю землю
Дав людям віру, християнську віру.
І став народ на правильну дорогу,
А князь здобув і шану, і довіру.

Наступним князем Ярослав був Мудрий.
Побудував собори, храми, школи.
Він був талановитим і розумним,
Тому й зміцнив кордони всі навколо.

Але не все країні жити мирно.
І печеніги, й половці напали,
І впала Русь в бою за право жити,
І все, віками нажите, пропало.

Розділ 3. Тяжкі часи

Почались тяжкі часи, не закінчилися лиха,
І в країні не було мирно, затишно і тихо.
Скільки бід, скільки боїв довелося пережити,
Страшно й боляче було по землі святій ходити.

Люди вірили у те, що прийде така людина,
Завдяки якій з ярма швидко звільниться країна.
Завдяки якій ніхто вже не зможе відібрати
Ні країну, ні життя, закінчатись людські втрати.

Наш Хмельницький, наш Богдан став людиною цією:
«Скільки хмар нависло злих над країною моєю!
Не дозволю більше я ображати Україну!
Ми в образі не дамо ні старого, ні дитину.

Моє військо! Ізбирайсь! Ворогів ідемо бити!
Скільки можна у ярмі та під гнітом цим ходити?»
Почались тяжкі бої, кров тече, мов річка ллється,
Та ніхто із козаків вороженькам не здається!

Придушили ворогів, бо боролися за волю,
Бо шукали для синів і для дочок кращу долю.
І вже начебто знайшли, та Богдана вже не стало.
Знову гніту і ярма від Московщини зазнали.

І наш край, наш рідний край
Малоросією назвали...

Розділ 4. Мрії про соборність

Країна в ярмі, стогнуть люди під гнітом,
Під тином сидять зголоднілі діти.

Жахлива реальність минулих століть.
Хто знову народ від біди захистить?

Хто зможе вбивати невірних без зброї,
І сили знайти у людини слабкої?
Хто словом лише допоможе народу
Знайти розуміння, підтримку і згоду?

Хто знову підійме людей на повстання
І перед ким стане важке це завдання?
Шевченко Тарас допоможе країні
Рости й процвітати Святій Батьківщині!

Він пише про щастя, кохання і волю,
Шукає, чекає найкращої долі.
В віршах і піснях Україна соборна,
Могутня і сильна, вона непоборна.

Великий Кобзар повернув людям силу,
Наснагу надав захищати землю милу.
І я українка, і все пам'ятаю,
Не бачила я, та історію знаю.

Розділ 5. Акт злуки

Молили довго ми про згоду
Усіх від Заходу до Сходу.
Все для єдиного народу,
Все задля блага земляків!

І скільки крові протікало,
Але боролися, бо знали,
Що тая кров, що проливали-
Жага до волі вояків!

І ось нарешті пощастило –
Об'єднано Україну милу!
І цю невичерпную силу
Ми крізь століття пронесем!
Це 22 січня. Дата,
Коли країну небагату
На срібла, камені та злата
Ми об'єднаєм, піднесем!

Срібла нема, але пшениця,
Що в чистім полі колоситься,
Та чиста, мов сльоза, водиця
Для українців – це скарби!

Бо всім нам хочеться в годину,
Коли у серці пісня лине,
Прийти до тихої долини
І прихилитись до верби...

Розділ 6.

На нашій славній Україні
Веселі звичаї донині,
Усі – і старець, і дитина
Традиції шанують ці.

Країни символ – це калина,
Рушник у хаті над дверима,
Та чорнобровая дівчина
У різнобарвному вінці.

Дівчата на свята співають,
Бо, як в сопілки, голос мають.

Та й парубки часу не гають –
Дівчат запрошують в танок.

Дівчата ж вміють вишивати.
З дитинства вчили в кожній хаті
Привітно гостей зустрічати,
Вдягати хустку чи вінок.

Верба, що сумно похилилась
І до тополі прихилилась,
На все на це я подивилась
І лиш тоді збагнула я,

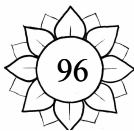
Що ніде кращого шукати,
Місцями різними блукати,
Бо Україна – наша мати,
І ненька рідная моя!...

Розділ 7. Незалежна Україна

Тепер же ми вільна держава!
Як довго жадали цього!
Бо ми не чекали на славу,
Шукали єднання свого!

Тепер же в нас гімн є державний,
Та прапор, тризуб є у нас.
Це символи волі та слави,
як мріяв великий Тарас.

Сьогодні моя Україна –
Кохана країна моя,
І гарно живе, і щасливо,
І вільно у ній живу я.

Соборна держава, єдина,
З Карпат до Донецьких степів.
Моря є, озера, долини,
І чисте повітря ланів.

Рости й процвітай, Україно,
Бо вічно ти будеш жива!
Єдина, могутня країна,
Де пахнуть злотії жнива...

Тетяна Литвинова

Студентка II курсу спеціальності
«Журналістика».

А ЖИТИ ТРЕБА...

Туманна ніч, закутана у ковдру прозорих хмар,
Вона сидить на підвіконні самотня і сумна.
Холодний вітерець влітає без запрошення в димар,
Ворушить все, та непорушна залишається вона.

Підхоплюється з місця той останній лист,
Що написав він їй на спомини кохання,
І спалює вона останній міст,
Що розрізняє смерть і розставання.

Стає навпомацки на кам'яний карниз,
Стискає у долонях лист проклятий.
Ще трохи й полетить вона униз,
Де янгол смерті вже очікує завзятий.

Останні фрази, сльози, розставання...
Здається мозок закипає від страждання,
Рішучий крок – ще трохи й все позаду,
Але не квапиться душа іти до Аду.

Промінчик сонця, чи то вже надії,
Настирливо закутався у вії.
Яксь незрима нота щастя проявилась,
Вона озирнулась, зітхнула й спустилась.

МАБУТЬ, НЕ КОХАВ ТАК СИЛЬНО...

Я помилилась, любий,
А хіба не можна оступитись.
Втекла від тебе, милий,
Ти не завадив помилитись.
Та не жалкую зовсім,
Мабуть, не кохав ти сильно.
Хоч довести це намагався всім,
Тримаючись переді мною надто вільно,
Ти налякав і спокій мій убив.
А хіба може птах співать в неволі,
Б'ючись в сталеві ґрати кожну мить.
Втрачаючи і розум свій від болі,
І глузд здоровий покидає вмить.

Я дикий голуб.
Не зумів ти зрозуміти,
Що мою душу треба приручити,
Що моє серце треба окрилити,
Мою тривогу треба зупинити,
І все що треба – це лише любити.

Ганна Ухорська

Студентка II курсу спеціальності
«Видавнича справа та редагування».

Є такі міста і місця,
що вражають сяйвом вогнів,
що порушують спокій, не тишу,
і здаються масивом морів.
Я свій звичний міраж залишу
на незлічений час.
У думках зіграю бурхливо
на смужках чорних клавіш.
Хоч раз!
Як здається це все важливо.
Ні, і справді потрібно так.
Зазирнути за обрій-кордон,
і дізнатись, що все не так.
Знов порушити догму-закон
і сплести чуттєву мелодію.
Задивившись на світ,
забарившись,
не звертати очей на пародію,
де потрібен екран та диван.
Як маяк в далині засвітившись
душа визначить власний стан.

Знову виправить, знов
помилившись.

Відкрию давню таємницю,
солодку суницю.
Як білим маревом,
складним варевом,
темним, таємним
у коханні певним.
Ти шепочеш сон на вушко,
мов співаєш. Ти питаєш,
відхиляєш пасма, рясно
поцілунки залишаєш.
Маєш владу наді мною.
Не має спокою...
мріям, земним подіям,
серцю у долонях, розпачу у
скронях.
Знов рахуєш мої пальці, один...
п'ять.
Не сплять
думки тріпочуть, вії лоскочуть.
Спіймати,
відповісти на поцілунок,
обійняти дарунок,
згадати, не забути, долю
здобути,
лихо приспати,
кохання по очах впізнати,
полум'я здіймати, і просто
мати
тебе, мати.

Художні розкриваємо книжки,
Хапаємо зірки, хмарки,
Не помічаємо крапки.
Фантазія – реальність навпаки.

Розумні розкриваємо книжки.
У зморшки лоб, науки ватажки.
Злетіли окуляри на ніс вище.
На зріст маленькі – за знаннями вищі!

Не розкриваємо ніякі ми книжки.
Гортаємо яскраві сторінки,
Приємні глянцеві зразок-картинки.
Затягнемо старі пластинки:
«Ну ось, ну ось як треба!» – сльози...
Не плач, малятко, в тебе більше, це – не гоже.

Яскраві, як метелики, верткі,
Ми очі розкриваємо сумні.
Чомусь, а дивно, не помітно,
Що світ нас споглядає так привітно.

Усі розгублені ми дітлахи,
Кирпаті диваки
Із висоти де сонце, небо.
Рости усе життя кмітливим треба.

Анастасія Рожкова
*Студентка II курсу спеціальності
«Видавнича справа та редагування».*

КАЗКА ПРО СРІБНУ РІЧКУ

Там, понад хмарами, на самісінькій вершині, де немає нічого окрім неба, крізь важке каміння продирається на волю невеликий струмок. Жваво стрибаючи з каменя на камінь, він убирає в себе п'янке повітря й сонячні промені, вологу тишу лісу й дзвінкі трелі пташок. Швидко донизу біжить струмок і поволі розширюється, зливається зі своїми братами й утворює річку Срібну, вода в якій прозоріша за криштал. Обережно спускаються до неї тендітні косулі, і привітно ткнувши носом своє відображення, п'ють джерельну воду. Пильно слідкують за косулями з кущів вовки, що втамовують тут свою хижу спрагу. Хтозна, може й старий дід Лісовик живе поблизу? Адже світ лісу таємничий та чарівний: плеск води здається співом, тіні від дерев – примарами чи страхітливими створіннями. І здається, що там, на глибині, живе водяник із русалками, а вночі на її берег приходять плести свої льняні коси мавки.

Тихо та спокійно живеться в лісі, як у кінці доброї казки. Тільки Сорока, дивлячись на суцільний лад та спокій, невдоволено хита хвостом. У новий номер

«Лісових вістей» їй потрібна новина, сенсація, щось таке надзвичайне та неможливе, щоб кожна комаха запищала з подиву й не замовкла аж до наступного номера. Саме тому в пошуках новин Сорока вилетіла з лісу й попрямувала в долину, де розкинулося селище Срібний Кош. Довго їй довелося летіти крізь ліса, поля та ниви. А коли нарешті дібралася, то заснула свого довгого дзьоба в усі кутки, позазирала у всі вікна. За пів години в неї вже був зібраний цікавий матеріал про хлопців, що крадуть у сусіда груші. Але їй взагалі важко було зрозуміти, чому людина вважає своїми плоди, якщо вони належать деревам й даруються всім безкоштовно. Вона взяла інтерв'ю в груші та яблуні, й ті почали стверджувати, що люди служать їм як панянкам: годують, підв'язують, лікують, й за це отримують солодку винагороду, а те, що вони сіллю один в одного пуляють, то це так, від ревнощів. Сорока тільки посміхнулася їх наївності, вона-то краще знала людей.

Не знайшовши нікого більше, Сорока вирішила летіти далі, до заводу, який стирчав потворним велетнем поза широкими соняшниковими полями. Кожен другий мешканець селища працював на ньому, а там де багато людей – обов'язково трапляється щось цікаве.

Зазираючи в перше вікно, вона побачила керівника Петра Михайловича, що важно сидів за купою бланків та паперів і щось неуважно підписував, розмовляючи зі своєю секретаркою, власною дружиною, – Галиною. Притиснувши вухо до щілини, сорока почувала:

– Скільки грошей витратили, думали вивчиться, людиною стане, а воно, тьху, залізяк у вуха понатикало та ганьбить всю нашу сім'ю! Нехай у своїй столиці вештається мов блазень! Мені такий син не потрібен! Він що, дівчисько волосся фарбувати?

– Та досить вже, Петре, він ще дитина, оцінки в нього нормальні, мине час і все владнається, – заспокоювала його дружина.

– Це ти мені кажеш «владнається»? А вчора що було, накрили на стіл, усіх сусідів покликали..., а він носом воротить: «Тварини мої друзі, я м'яса не їстиму», сидить капусту жує, козел, хай йому.... – відшмагати його як слід, усю дур столичну вибити, щоб тиждень-другий сісти не зміг, отоді все й владнається!

Раптом двері кабінету відчинились і в дверях показалося чиєсь брудне спантеличене обличчя:

– Петре Михайловичу, а в нас ЧП! – Вскочивши у двері, затараторив бригадир Степанов. – Казна-що в нас діється! Вода стоїть, виробництво стоїть, тепер будемо черезит бити до вечора, хай його...

– Ви там що, показалися? Який в біса черезит? – піднявся начальник.

– А, так ви ще не чули? Хтось труби, що відходи зливають, геть черезитом позаливав. Та чого я вам розповідаю, ходімо краще самі подивитесь! – і вони поспіхом вийшли за двері.

Сорока аж крякнула від задоволення. Оце новина так новина! Швидко заточивши дзьобом олівця, вона метнулася до місця подій.

Картина була – хоч олією пиши. Стоячі по коліна у воді спітнілі робітники довбали застиглу шпаклівку та смачно ляялись. Таке до друку точно не пропустять, зітхнула Сорока, нотуючи пару найгостріших виразів. Вона підлетіла ближче, щоб зафіксувати накреслений балончиком напис: «Збережемо чистоту наших рік!», і побачила, як зі звільненого щойно пройму двинув фонтан чорної юшки самісінько в річку. Сорока придивилася до річки й не впізнала. Тут, унизу замість кришталевої води текла якась багнюка кольору міцної кави, ані зграйок

сріблястих рибок, ані прозорокрилих бабок чи метеликів – тільки ропухи та комарі. Аж пір'я дибки встало. От тобі й сенсація. Вона швидко списала всі аркуші, й зробивши з десяток кадрів, повернула додому. Пролітаючи крізь селище, вона побачила, як хтось гнав свою автівку, мов скажений, здіймаючи кураву на дорозі. Сорока кинулася вслід і скоро побачила, як автівка зупинилась і Петро Михайлович миттю кинувся до гаражу.

– Як я одразу не зрозумів! Ох і сволото, для нього ж тягав, хату будувати, а він – рідному батькові ножа в спину! Я для чого вчитися тебе відправляв, Іудо? Ану ходи сюди, зараз я тебе навчу уму-розуму!!!

Але сина його тут уже не було, як і шести мішків черезиту, що пішли вночі на «акцію протесту». Ще рановранці, одразу після завершення «роботи», він подався до найближчої станції й зараз солодко спав на верхній полиці потягу, що мчав його до студентського життя.

І снилося йому, що стоїть він перед батьком прямо й гордо, і відповідає:

– Ти говориш, що мене відправляв вчитися, так от: те головне чому я навчився – не мовчати. Не мовчати, коли бачиш несправедливість, коли ображають слабких, коли знищують природу. Думаєш, твій крадений матеріал щастя тобі принесе? Ні, не вибудуєш їм ні гарної родини, ні доброго серця.

І так він говорив, говорив... І наснилось йому: ніби ота невелика білобока пташка пройнялася його словами й полетіла розносити вість по всьому лісу. І кожна тварина, кожна пташина, кожен кущ та кожна маленька комашка загалділи, запищали, засвистіли. І не стерпіла річка, почувши ці золоті слова, згадала свою гідність, піднялась обурено й розлилася широко-широко від краю до краю. Загопила селище, вигнала людей, став завод і ніхто більше не псував її вроди, і текла вона й далі – срібна-срібна, прозора, як той кришпаль.

*«Людяність як моральна
ідея годиться на всі часи»*

О.Гончар

Катерина Горбань

Студентка II курсу спеціальності «Журналістика». З ранніх років займається творчістю. Ненавидить брехню, важко забуває образи й не прощає зради. Катерина – бунтар по натурі, при чому бунтує вона виключно проти самої себе. Її мрія – бути жінкою мрії.

ЗІ СВОЇМ «Я» САМ НА САМ

Вона сиділа й просто дивилась у вікно. У голові снувалися різні думки. Серце більше не боліло. На душі панував спокій. Порожніми очима проводжаючи людей, що проходили повз будинок, вона думала про нове життя. «Яким воно буде? Чого чекати?» Перебирала в голові різні варіанти, приміряла на себе ролі. Точно знала одне: треба починати все з чистого аркуша.

Вона ніколи більше не стане такою, як раніше. Вона – інша: вільна, чиста, прямолінійна, горда... Ніколи більше дасть себе образити, ніколи не скориться ворогові. Ніколи більше!..

Білий сніг падав тихо на землю. Місто запалювало ліхтарі. Вона знала: минуле буде переслідувати, спливати в пам'яті, але це просто минуле... Такі думки пригнічують, наповнюють душу чорною в'язкою рідиною, змушують серце щеміти...

Зорі... як давно вона не бачила зірок! Де вони? Де? Місто поглинуло все. Як же хочеться зникнути, розтанути, розпастися на тисячі атомів, утекти від дорослого, самостійного життя!

Жорстокість, зрада, брехня, заздрість – усе це за вікном, у реальному світі. А в її вигаданій реальності такого немає, просто не існує. Її ідеальний вимір сповнений теплими, світлими почуттями, що змушують завмирати серце та прискорюватися пульс...

«Яке воно – щастя? Чим воно вимірюється? В яких одиницях? Господи, стільки ж ще нерозгаданого, невідомого в нашому житті!..»

Вона помітила, як на неї дивиться пара зелених очей – глибокі, чарівні, але чомусь сумні й згаслі. «Хто це? Невже це я? Невже це моє відображення?!» Так. Дівчина з бездонними, по-дитячому добрими, але дуже розумними очима – це вона. Вона зі своїм минулим, своїми проблемами, мріями, думками та почуттями. Вона зі своїм «Я» сам на сам.

Час спливає, змінюючи світ, змінюючи її. Усе одно, що будуть казати люди. Вона – інша. Вона стане іншою в житті, у душі, у стосунках...

Сніг тихо лягав на землю білою ковдрою, замітаючи стежки та сліди її минулого життя, перетворюючи місто на чарівну казку.

ЩО МОЖЕ БУТИ КРАЩЕ ЗА ЖИТТЯ?

Вона померла.

У вихідний день просто йшла з супермаркету, несучи солодощі, фрукти та парафінові свічки. Сама до себе посміхалася, вимальовувала в думках чарівний вечір, незабутнє побачення. Душа була сповнена світла, серце тріпотіло від щастя...

Вона померла.

Широка дорога різко повертала ліворуч. Брудний від коліс сніг уже починав танути, відчуваючи наближення

весни... Рев мотора... Оціпеніння... Чийсь моторошний крик... Пронизуючий до самого мозку біль...

Вона померла.

Сніг... Люди...

Машини... Апельсини, що розкотилися по дорозі... І біль, страшенний біль, який заважав дихати. «Що сталося? – лунало наче не в її голові. – Чому всі так метушаться? Куди вони поспішають?.. Господи, що їм треба?! Чому в них такі перелякані вирази облич?!»

Вона померла.

Холодні руки. Заплющені очі. Серце більше не б'ється... За вікном операційної біда постать, що жадібно дивиться на двері, чекаючи лікаря. Молитви, червоні від сліз очі, стиснуті в кулаки руки, покусані в кров губи... І сум, який огортає все навкруги та поступово гасить ледь жевріючий промінчик надії...

Вона померла.

Пустка. Холод. Питьма. Але зовсім не страшно. Зник біль, з'явилася легкість і в тілі, і на душі... «Що це? Вихід? Так, треба йти туди, треба поспішати, бо не встигну впоратися з усіма справами до вечора». Не видно ні підлоги, ні стелі, ні стін. Тільки яскраве світло, що створює щось схоже на коридор. «Дивно, де я це бачила? У кіно? Так, мабуть...» Швидше перебирає ногами, не йде, а пливе до сяючого джерела. Радість знову огортає душу: «Сьогодні буде найромантичніший вечір у моєму житті!» Десь здалеку доноситься крик... «Який знайомий голос! Хто це? Хто мене гукає? Любий? Любий. Це ти? Де ти? Звідки ти тут узявся?.. Що? Повернутися? Але ж там... темно!..»

Вона померла.

Хірург стомлено опустил руки. Медична сестра збирає закривавлені інструменти й стурбовано поглядає на пацієнтку, за життя якої відважно борються кардіологи.

Розряд... Тиску немає, пульс застиг... Розряд... Ще розряд...

Вона померла.

Молодий хлопець підбіг до лікаря, благально дивлячись в очі: «Що з нею? Що? Вона буде жити?!» – вилітало з вуст юнака. Старий хірург пильно глянув на обличчя хлопця, мокре від сліз: «Усе буде добре, синку. Вона не з тих, хто здається без бою. Житиме! Вона померла для того, щоб знову народитися».

Вона живе.

Почала все спочатку. Знову вчиться ходити й радіє кожному зробленому кроку. Посміхається, коли їй приносять їжу до ліжка та пропонують погодувати з ложечки. Відчуває себе справді щасливою, коли їй дарують квіти, коли ніжно цілують і розділяють радість. Вона живе. Що може бути краще?

СВІТ – ЦЕ

Навколишній світ повний усього нового й невідомого. Ми малюємо кольоровою крейдою свою долю, живемо, радіємо, засмучуємося, ділимося з кимось проблемами й наївно віримо в казки, немов маленькі діти.

Для когось світ – це наш всесвіт, величезна планета в сонячній системі. Для одних світ полягає в місті, де просто проходять роки, або в чотирьох стінах, комп'ютері й холодильнику повному їжі. Для інших – світ схожий на велику світлу пляму, яка гріє душу і яку ми нехитро називаємо коханням. У сердечках, намальованих на стіні «У контакті» й у великих літерах, написаних на асфальті білою фарбою. Як не банально звучить, але це дійсно так. Ми живемо й нарікаємо на долю, прибуднюємося, робимо сумні обличчя в надії на те, що хтось побачить, які ми

нешасні, пожаліє, поспівчуває й на додаток дасть декілька красивих банкнот. Так, для переважної більшості світ полягає саме в грошах, які дарують бурі нових емоцій, барвистих вражень і купу фальшивих друзів. Усі ми поверхневі, жалюгідні, егоїстичні. Ми просто боїмося побачити правду, усвідомити те, що, окрім усього вище перерахованого, є довгий перелік явищ, які для когось теж є своєрідним всесвітом.

Досить вірити в ілюзії! Озирніться, люди! Поряд з елітними ресторанами, модними бутіками, крутими нічними клубами, заповненими повністю матусиними й татусевими дочками й синочками, живуть люди, для яких світ – це почуття, які нікого не цікавлять, хвороби, які ніхто не береться лікувати, життя, з якого всі глузують. Харчуються на смітниках, гріються на зупинках, на вокзалах і в темних сирих підвалах, натягуючи на себе хламіття, яке вже давно не можна назвати одягом.

Для ув'язнених світ – це розмитий спогад, нечіткі, спотворені образи, які залишилися за високими стінами та колючим дротом. Це тісна темна кімната з важким здавленим повітрям, брудний туалет і зношена тюремна форма.

Для наркомана світ – це чергова доза, яка потрібна для того, щоб угамувати ломку, що супроводжується страшним болем і нервовими зривами.

Для алкоголіка світ – це прозора консистенція, яка пече в горлі й допомагає забутися, це шум у голові, неусвідомлені дії та неконтрольована мова.

Для інваліда світ – це ні що інше, як мрії про нормальне повноцінне життя, це надії на те, що коли-небудь станеться диво й він зможе виликуватися, це покора долі, гіркі сльози, образи й запитання «Чому саме я?!»

Для солдата світ – це життя, точніше, спроба вижити, позбавивши життя іншого. Звучить абсурдно, але якщо вдуматися, то мимоволі приходиш до висновку, що так воно і є насправді.

Для матері, що втратила дитину, світ – це невелика, прикрашена штучними квітами могила. Це сум, що віднімає останні сили, це пронизливий душевний біль і розбите на тисячі дрібних шматочків серце. Це гіркі сльози й неможливість що-небудь змінити.

Для старої людини світ – це прожиті роки, світлі спогади про юність, усі зроблені помилки, численні втрати і надія на те, що доля пошле ще краплю часу, подарує кілька коротких хвилин, щоб побути на цій грішній землі.

Для немовляти світ – це запах матері, відчуття чогось рідного, близького, такого неосяжного й такого дорогого. Це нерегульовані інстинкти, сліпа довіра, неусвідомленість і беззахисність.

Мільйони людей – тисячі доль – сотні світів. І кожен із нас у праві приймати життя так, як хочеться, як вважає потрібним. І не зрозуміло, що є світом для космонавта, ченця, рок-зірки або представника субкультури. Що є світом для тварин і птахів. Що є світом для тебе особисто.

Можна ще тисячі разів вжити слово «світ» або вираз «світ – це», але все одно не вдасться розкрити до кінця цю тему, оскільки сприйняття оточуючого середовища дуже суб'єктивне.

Живіть у своєму світі, але не забувайте залишати двері в нього прочиненими, щоб не задихнутися, коли закінчиться кисень і коли на ваші благання про допомогу просто ніхто не відповість.

ЧИ МОЖНА СТАТИ ІДЕАЛОМ?

Інколи бувають такі моменти в житті, коли кажеш собі: «Як хотілося б стати універсальною, незамінною людиною, усе вміти, усе знати!..» Ми завжди прагнемо до ідеалу, постійно самовдосконалюємося, працюючи над своїми помилками, спостерігаючи за іншими, робимо висновки та промовляємо до себе «ніколи так не буду робити» або «як це жахливо!». Нашому вдосконаленню немає меж, але, на жаль, у багатьох із нас бажання стати краще також немає.

Дивно, але люди чомусь часто не усвідомлюють того, що вони не настільки далекі від своїх взірців, як їм здається. Ми думаємо: «Де ВІН і де Я? Куди мені до НЬОГО?» Насправді досить лише зняти рожеві окуляри та озирнутися навколо себе, щоб побачити, що хтось із захватом дивиться на ТЕБЕ, наслідує ТЕБЕ та хоче бути схожим саме на ТЕБЕ. Здивовані? Скажете: «З мене не можна брати приклад, адже я не ідеал»? Звісно, що ні. Вам буде дуже приємно усвідомлювати те, що для когось ви більше, ніж проста людина, для когось ви є світлим, недосяжним образом, який називають одним простим словом – ВЗІРЕЦЬ. Вам будуть лоскотати слух чутки про те, що хтось за вами повторює, заздрить вам та хоче стати до вас ближчим. Але ви не звикли задирати носа та хвастати, а тому знову почнете наголошувати на тому, що далекі від ідеального.

Пильно спостерігаючи за навколишнім світом, прислухаючись до людей, ви піднімаєте свій авторитет у власних очах, радієте з почутого та побаченого, у душі вигукнете «Як класно жити!». І куди тепер поділися ваші пробіли в знаннях з історії України, ваша жахлива вимова англійських слів, криві ноги, зайві кілограми чи ще щось інше? Ви – справжній ідеал. У вас є слава, хоч маленька,

але... Ви відчуваєте себе справжньою зіркою. Навіщо вам потрібен ХТОСЬ, коли у вас є ВИ? Так починається зіркова хвороба.

Самому важко помітити її симптоми, установити діагноз, а тим паче, вилікуватися. Вона нападає ззаду, ніби зрадник та намагається зіпсувати наше життя. А ми... Ми просто забуваємо про те, що на очах у нас тепер уже нові, фіолетові, окуляри. Живемо так, нікого не слухаємо, аж поки не починаємо розуміти, що слухати вже нікого... «Куди поділися друзі? Хто ці люди поруч зі мною? Де всі ті, хто вважав мене своїм взірцем? Господи, на що я перетворилася?!»

Симптоми виявлені, діагноз – зіркова хвороба. «Цього не може бути, адже я завжди ненавиділа людей із дуже високою самооцінкою!», – кричите собі. Але від правди не втечеш.

Починається процес одужання. Ви намагаєтесь відновити старі зв'язки, повернути друзів, стати такою, як раніше. Докладаєте до цього багато зусиль, але розумієте, що наслідки хвороби так швидко не зникають. Потрібен час, він усе лікує...

Таке наше життя. Люди весь час намагаються позбутися своїх недоліків, стати кращими. Але, на жаль, не завжди ми отримуємо саме те, до чого прагнемо. Причиною цього є неусвідомлене почуття міри. Ідеальною людиною стати можна, але не можна стати ідеальною для всіх, адже мільйони людей – мільйони суджень – мільйони ідеалів.

Можливо, треба просто інколи давати людині відчути себе щасливою? Адже саме щаслива людина живе в гармонії з навколишнім світом та з собою, а тому не звертає ніякої уваги ні на недоліки суспільства, ні на свої власні мінуси, тобто відчуває себе ідеальною. А як гадаєте ви?

Вероніка Бірюкова

Студентка I курсу спеціальності «Журналістика». У 2009 році посіла III місце у XV обласному конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів наукових товариств та філій Луганського територіального відділення Малої академії наук України в секції «Літературна творчість». Весною цього ж року вийшла її перша збірка творів під назвою «Надзвичайний світ почуттів».

САМОТНЯ ЗІРКА

Було ще світло, але на чистому небі вже з'явився старенький жовтий місяць. Він нагадував мешканцям землі, що незабаром прийде ніч. Денний гомін поступово зникав, готуючись до відпочинку. Було вже зовсім нечутно співу птахів, гілля дерев спокійно покачувались на легенькому вітерці, який був дуже заспокоєним увечорі. Усе нібито затихало, отримувало спокій і довгоочікуване щастя.

Уже й сонячне проміння зовсім зникло, але небо ще залишалось світлим, ніби в казковому світі, у якому світло завжди отримує перемогу над жорстокою темрявою.

Місяць здавався слабким. Світило ще не отримало своєї сили! У нього все було попереду...

Нарешті з'явилися вони – мільярди маленьких зірок на безкрайому небі. Саме вони нарешті подарували місяцю владу над блакитною планетою. Тільки тоді він став повний. І здавалось, що світоч, яка, ніби пращур, дбає про ніч, дбає про темряву, про зірки, які складаються в неймовірні фігурки, які люди називають сузір'ями-провісниками долі. Це казка! Зірки, немов персонажі роману, мають власні почуття... Вони вміють радіти

життю, дарувати іншим радість, сумувати, ненавидіти й навіть плакати гіркими сльозами, неначе маленькі діти. Зірки мають душу, уміють вибачати й любити до нестями! Але також вони вміють вмирати, коли приходить їх час. Люди називають це інколи зірковим дощем. Кажуть: «Дивись! Дивись! Бачив, щойно зіронька впала?!». І насправді, серед мільйона інших, лише одна самотня зірка зірвалася з неба й летить донизу, залишаючи місяць назавжди. Тоді ми знаємо, що прийшов її час і потрібно якомога швидше встигнути загадати бажання...

МАБУТЬ, НЕ Я

Загубила себе й шукаю в темряві. Не підходжу до дзеркал, бо так хтось інший дивиться, кого я ненавиджу. Там той, кого я вбиваю та воскрешаю щодня без зупинки... Страшна істота.

Чи народилася вона разом зі мною? Чи з'явилася вже потім? Не відомо...

Зараз ми разом у темряві. Дивимося у вікно. Вона хоче стрибнути і завжди стрибає. Летить і розбивається о землю. А потім підіймається й повертається. Мені подобається спостерігати за вулицею, мріяти про самотність.

Ту потвору щось завжди не влаштовує. Чи то погано їй живеться? Завжди намагається зупиняти мене, шукати нових почвар (не менш огидних) та запрошувати їх до себе, тобто до мене. А вони залюбки приходять. Деякі залишаються назавжди, наївно гадаючи, що їх ніхто не бачить. Марно рахувати, скільки їх там вже назбиралося. Мабуть, ціле королівство...

Здається, що ми лише вдвох у темряві та мріємо про самотність.

Пітьма повинна колись закінчуватись, чи робити вигляд, що закінчується. Ми любимо зустрічати новий день. Дивлячись у дзеркало, уже не заплющуємо очі, посміхаємось. Починаємо збирати уламки з підлоги, однак знаємо, що нічогісінько не зберемо, лише поріжемося. Марно проводити час – улюблена справа.

РОЗПОВІДЬ ПРО МАМУ

З самого народження я не мав сім'ї. Це, здається єдине, чого мені бракувало в житті завжди, поки не сталося диво. Я так і не знайшов своєї рідної матері, яка подарувала мені життя! Але якось, одного звичайного похмурого дня до мене прийшли...

Це була вже немолода сімейна пара, десь років по сорок. Жінка мала довге руде волосся, заплетене в товсту косу. На блідому обличчі було добре видно глибокі вікові зморшки, які не псували її красу та надавали жінці особливого шарму.

Чоловік був інакшим. Більш непримітним, тихим. На його обличчі можна було помітити надзвичайну втому. Він втомився від життя, втомився робити тільки те, чого вимагають інші. І не треба бути провидцем, щоб це зрозуміти.

Як я дізнався пізніше, їх звали Марія та Ігнат Савутіни. Вони тримались за руки, повільно ходячи дитячим притулком, заглядаючи до кожної кімнати. Діти жалібними очима споглядали на них, благаючи про допомогу. Савутіни дивилися на кожного, зазираючи дітям у саму душу, але вони не знаходили в ній нічого, крім безкінечного болю та нестримного бажання відчутти тепло люблячої родини.

Марія щось постійно говорила своєму чоловіку дуже тихо, щоб ніхто не міг нічого почути. Минав час. Ось черга дійшла і до кімнати, де мешкав я та ще сім дітей мого віку. Було чутно тяжкі кроки, а потім двері відкрились. Ми стояли мовчки, не рухаючись. Було чутно, як у грудях б'ється серце. Я відчув, що мої долоні стали вологими та холодними. Обличчя почало червоніти, немов від високої температури. Савутіни стояли посеред кімнати, дивлячись на кожного.

Із цієї миті почалось моє нове життя. Уперше, за дванадцять років мого існування, мене прийняли до себе чужі люди. Я відчув себе найщасливішим мешканцем цього дитячого притулку.

Дванадцять років мене звали Василем, але Савутіни вирішали назвати мене по своєму, немов хатню тваринку. Я вирішив не зважати на це, не приймати близько до серця, хоча було дуже прикро. Тому приходилось звикнути, що тепер мене звати Петриком.

До друзів у дитячій будинок я більше ніколи не приходив. Ніколи! Навіть не згадував про їх існування, хоча іноді дуже сумував за усіма.

Пройшло декілька років. Ми з Марією залишилися удвох на цій землі. Ігнат залишив нас, коли ми менш за все цього очікували. Цей дивний чоловік закрився у своєму маленькому світі, та покінчив із життям. Досі ніхто не може зрозуміти навіщо він таке вчинив, навіщо зіпсував життя своїм близьким. Марія ніколи не сварила Ігната, ставилась до нього з повагою. Вона була надзвичайно турботливою жінкою. Але ця загадка так і залишиться нерозгаданою навіки! Ми це дуже розуміли!

– Як ти? – Часто запитувала мене Марія.

– Добре, мамо, як завжди! – Сухо відповідав я, не дивлячись їй у вічі. Я бачив різні почуття, які переповняли цю нещасну жінку в мить її самотності. Вона чекала чогось

надзвичайного. Вона була гарна, але дуже сумна. Я зі задоволення називав її цим великим словом – «мама». Ніколи в житті не звертався так до жодної людини від щирого серця, навіть тоді, коли мені цього дуже й дуже бракувало. І хоча ми були разом, кожен з нас почувався самотнім.

Чи є моя провина в смерті Ігната? Невже це через мене? Я не міг цього знати, вона теж. Але ми менш розмовляємо тепер, після трагедії. Вона звинувачує мене, я знаю, але не можу забути, не можу викинути з пам'яті. Як тяжко жити! Їй теж. Часом здається, що Марія хоче бути зовсім сама. Її непокоїть моя присутність у її будинку, у її житті.

Саме тому я вирішив зробити те, що змусить мене страждати все життя, яке я проведу в пошуках чогось неіснуючого.

Я втік. Утік від проблем, від совісті, від єдиної мами, яка була в мене. Вона залишиться нею назавжди. Я писав їй листи, розповідав, що в мене все добре, що я заробляю собі на життя. Але я так і не змусив себе повернутися. Як я знову подивлюся в її очі? Як я буду жити далі, якщо вона насправді звинувачує мене в самогубстві Ігната. Він з самого першого дня моєї появи в їх будинку не полюбив мене. Ні! Він зовсім не ображав мене, але я відчував це...

Хто знав, що так воно все вийде? Хто знав, що ми не здатні створити справжньої родини? Я плакав іноді, коли згадував її, плакав, коли повторював сам собі це особливе слово – «мама». Більше нікого на світі я не називав так. Марія була єдина, по-справжньому близька мені людина, за якою я сумував довгими зимовими вечорами. Я присвятив їй безліч своїх віршів та романів, один із яких назвав «Марія».

Ішли роки. Змінювались вулиці, будинки, але моя найбільша любов залишалась зі мною завжди. Її я зберігав у своєму серці, немов скарб, дорожчий за життя.

Ми все ж таки зустрілися. Вона прийшла в пуховій хустині на голові до моєї книжної крамниці. У руках Марія тримала мої книжки, у яких я писав про неї. Ми дивилися один на одного мовчки, але нічого не могли вимовити. Наче великий ком застряг у горлі в ту хвилюючу мить.

Вона мене вибачила! Я був щасливий! Марія була вже дуже старенька.

– Мамо, заспокойтесь! Я більше ніколи вас не покину! – прошепотів я та обняв її так сильно, як тільки міг.

ПОЦЛУЙ МЕНЕ

*Перемагай злість коханням,
відповідай добром на зло,
скупість перемагай щедрістю.
Будда.*

- Поцілуй мене.
- Не можу.
- Чому?
- Боюся втратити.
- Кого?
- Тебе.

Він надто кохав її, тому не міг цілувати. Під їх парасолькою було все для щастя. Бачити її поряд, спостерігати за її посмішкою, дивитися у вічі та мовчати було достатньо. Вона прохала неможливого.

- Не втратиш.

– Не хочу ризикувати.

– Чим?

– Твоєю душею. Ти не відчуваєш, але я цілую її.

– Відчуваю.

Вона не зовсім розуміла його. Останнім часом він почав поводити себе інакше. Насправді боявся втратити не кохання, а її, бо вона дорожча за почуття.

– Не відчуваєш. На жаль, ти не кохаєш мене й навіть не слухаєш. Ніколи не буду чекати від тебе неможливого. Я кохаю тебе по-іншому. Ніколи раніше не знав, що існує кохання, яке не потребує нічого, крім твоєї душі. Мені не потрібно торкатися тебе, бо я кохаю. Мені не потрібно бачити тебе, бо я кохаю. Мені не потрібно цілувати, бо я занадто кохаю тебе.

– Візьми мене за руку.

– Як ти не розумієш, що я не хочу тримати тебе за руку, обіймати, торкатися твого м'якого волосся, прокидатися поряд. Мрію лише чути твої думки, таємно спостерігати, як ти граєш на піаніно та отримуєш насолоду від музики. Я ніколи не запропоную тобі вийти заміж. Тобі буде важко зі мною. Я прокидаюся кожен ранок та відчуваю аромат твоєї кави з молоком. Окрім робить боляче твоїм губам та я відчуваю цей біль сильніше в мільярди разів!

– Тоді будь поряд зі мною завжди...

– Завжди не вдасться. Рано чи пізно ми помремо.

– Тоді будь поряд стільки, скільки вистачить часу!

– Його ніколи не буде достатньо. Мені вже треба Але пам'ятай, що я більше ніколи не повернуся! Ти залишишся сама під парасолькою, але не бійся дощу. Він скоро закінчиться та вийде сонечко, над головою пропливатимуть хмари по чистому небу. Усе закінчиться, але тільки не моє кохання, яке я збережу для нас двох, яке не подолають життя та смерть.

Аліна Семісенко
*Магістрантка спеціальності
«Журналістика».*

ЗІ СПОГАДІВ...

У житті ми часто зіштовхуємося зі зворушливими історіями – деякі розповідаємо самі, деякі чуємо від знайомих. Коли певна історія виявляється трагічною, то більшість із нас реагує майже однаково: робимо здивовані очі, або похитуємо головою, вимовляючи: “Бідолашний... не може бути...та тільки ж учора ще був здоровий...” Усі нібито співчують, проте співчуття подекуди нещире. Наше суспільство останнім часом дуже згрубіло (і на це є певні причини), майже кожен сам за себе, і тільки, коли щось трапляється з близькою тобі людиною – починаєш дивитися на світ іншими очима, закликаєш небо до справедливості, та сам був справедливим раніше!?

Найкращими знавцями чужого горя споконвічно були лікарі. Вони щодня, допомагаючи людям, переймаються їхніми бідами, співчують і занурюються у внутрішній світ кожного окремого пацієнта. Історія, котру я хочу розповісти вам, відбувалася не зі мною, не на моїх очах. Тому я всього на всього лише переповідач, що не зміг приховати спогадів людини, яка день від дня бачить смерть, яка для оточуючих здається суворою, нерозуміючою твердиною, людини, яка, у такий спосіб, намагається тримати себе в руках і не давати волю

емоціям, бо тоді не зможе лікувати. Проте розповідь моя буде від першої особи.

Це були золоті дні: я була ще студенткою Львівського медичного училища. Навчання проходило бездоганно, бо теорія мене не лякала – я відмінниця, та й практика на початкових курсах була банальною: зробити укол, змінити пов'язку, поміряти температуру, як кажуть “принеси – подай”. Звичайно, з кожним роком практика ускладнювалася: нам починали довіряти й доручати серйозніші завдання.

Одного дня на практиці, звеселяючи всіх присутніх у лікарні своїм осіннім настроєм (наш сміх, що лунав коридорами, було чутно скрізь), ми, як завжди, робили вранішні процедури хворим. Хто колов уколи, хто ставив крапельниці, наспівуючи хітові пісні, що лунали по радіо з маніпуляційного кабінету, хто намагався морально підтримати котрогось із пацієнтів. Та враз настрої наш різко змінився, а щебет замовк аж до самого вечора.

Ми, студенти-практиканти, скупчилися в коридорі. Усі хотіли подивитися на “нового клієнта”, який прибув на швидкій. Чутки в лікарні поширюються з неймовірною швидкістю, тому ми приблизно знали, що то була дівчинка років п'ятнадцяти, яка начебто дієтами довела себе до напівсмерті. Цікавість завжди в людині бере гору, а ми нічим не відрізнялися від простих смертних. Якийсь темний бік змушує нас, людей, дивитися на чужу трагедію, просто, щоб бути в курсі останніх новин, і при розмові вразити співбесідника побаченим, почутим. Проте цей випадок змінив мене відразу й остаточно!

Я стояла в перших рядах горе-глядачів, говорячи з іронією подругам про тих, хто “божеволіє” від модних тенденцій і прагне за будь-яких умов мати фігуру 90/60/90. Мовляв, я їм щодня скільки хочу, що хочу, у будь-яку годину, і навіть якщо мої параметри 110/100/110, я все

одно неймовірно гарна. Не встигла я закінчити свою палку промову, як у коридорі донісся гуркіт – це ввозили хвору. Усі неначе по команді розступилися, проте тягли шиї так, що нагадували злісних гадюк. На “каталці” лежала дівчина настільки худа й бліда, що неможливо описати. У моїй уяві зразу виринули картинки документальних фільмів про голодомор, про бухенвальди. Склалося враження, що дитину мордували, навмисно не давали їсти. Вона на стільки всохла, що нагадувала скелет: кожна з кісточок її тіла виступала своїм неймовірно гострим кінцем, очі позападали, а навколо них темно-сині кола – живий мрець. Її давно провезли повз нас і розмістили в палаті, а ми так і стояли в коридорі, неначе вкопані, у жилах застигла кров, розмовляти не хотілося, бо кожен переживав у душі щось своє – невимовне. Знаю одне, ніхто не хотів бути закріпленим за безнадійно хворою (принаймні нам так здавалося). Ця дівчина вселяла кожному страх – неспокій зародився в наших серцях і думках.

День добіг до свого завершення, але враження від побаченого не відпускали. Уночі я не могла спати, щось мене мучило, із голови не виходив образ тієї дівчинки. І тоді я твердо вирішила, що добровільно погоджуся доглядати бідолашну. Мені весь час було соромно за ті іронічні випадки в адресу хворої незнайомки. Тільки тієї ночі я зрозуміла, що ніколи не можна судити людей, зрозуміла, що треба бути вдячною Богу за всі радощі й біди: вони нас вчать розумному, доброму, світлому. До самого ранку я не заплющувала очі, у голові нісся вирій найрізноманітніших думок про життя.

Удень я летіла до лікарні, щоб чим швидше зробити свою основну роботу й додатково попросити догляд за Алісою (так звали дівчину). Завідувач нашого відділення, вислухавши моє прохання, чомусь суворо подивився на мене, проте задовольнив моє прохання. А коли я радо

вибігала з його кабінету, він гукнув мене біля дверей і на останок додав: “Наталіє, ви ще зовсім юні, у вас немає досвіду в такій роботі! Головне – думайте про те, що ви говорите хворій. Їй, як ніколи, потрібна психологічна підтримка! Навіть якщо вона скаже щось таке, що вам не сподобається, якось зачепить вас – пам’ятайте про лікарський такт. Ви ж хочете стати лікарем?” Питання звісно було риторичним, а його слова на завжди викарбувалися в моїй пам’яті (але згодом).

До палати Аліси я поспішала на крилах допомоги, обличчя світилося ентузіазмом, проте перед дверима щось у середині обірвалося, чомусь важко було зробити перший крок. Щоб якось заспокоїтись, я порахувала до десяти, взяла себе в руки й переступила через поріг. З ліжка біля вікна на мене дивилися запалі, але виразні світло-блакитні очі. Очі, сповнені надії й бажання жити. Ми познайомилися. Я кожного дня проводила з Алісою по дві години. Її стан був дуже важкий: вона не могла самостійно їсти (треба було вводити їжу та воду через катетер), не могла сама пересуватися – настільки слабким став її організм. Я щодня перевертала її, підсувала ближче до віконця, де розкривався прекрасний пейзаж теплої осені, робила масажі для кращого кровообігу, намагалася звеселити, розповідаючи останні новини з міста, читаючи її улюблені твори, прикрашаючи палату червоно-жовтим листям. Навіть принесла радіо з маніпуляційного кабінету, хоча дівчата мене сварили, але Алісі воно було більш потрібне, ніж нам.

Мені було шкода дівчинки. На той час я тільки на кілька років була старшою, тому весь час ставила себе на її місце, але спитати, чому вона сама себе так покарала – не наважувалася, згадувала, як зневажливо казала про таких, як вона.

Час спливав. Моя практика завершувалася, залишалися останні дні. Я повідомила Алісі, що більше не буду приходити й щиро побажала щасливого одужання. Виходячи з палати, я знову озирнулася, щоб побачити її живі очі. Аліса з вдячністю подивилася на мене й прошепотіла: “Наталіє, я обіцяю, що завжди буду нормально харчуватися”. У цю мить на обличчі дівчинки з’явилися великі краплини сліз, які здавалися занадто великими для її висохлого тіла.

Я не могла не повернутися до неї, не могла не спитати: “Навіщо – навіщо було все це!?” Плачучи, але якось тихо й спокійно, Аліса мені розповіла.

Виявилося, що вона була повненькою дівчинкою, що так бажала жити, творити, товаришувати. Проте останнє складалося не дуже. Підлітки в Алісиному віці зазвичай стають жорстокими, байдужими й черствими до людей, які їх оточують. Щоб якось самоствердитися, вони обирають найпростіші шляхи, а саме знущання з собі подібних – тільки слабших. Мовляв, виживає найсильніший. Такими виявилися так звані “товариші” Аліси. Вони ображали бідну дівчину, кожного дня знущаючись, вигадували занадто образливі прізвиська. Аліса спочатку намагалася ігнорувати, перестала спілкуватися з “друзями”, але це ще більше підігріло “хижаків”. Дійшло до того, що наша дівчинка, як бачила їх поблизу, ховалася, чекала, поки підуть, щоб тільки не зустрічатися, тільки не зустрічатися! У такі хвилини Алісі було найважче, тоді в душі, вирішуючи сісти на діету, мріяла довести всім, що вони ще будуть шалено заздрити її бездоганному тілу.

Дієти бідолашна пробувала різні, та вони не задовольняли її прагнення чим швидше схуднути. Минуло чотири місяці сидіння на дієтах, і ніби схудла, час уже й зупинитися... Та Алісу не радував власний вигляд, здавалося, що ще гладка, що не виглядає вона, як ті моделі

з популярних глянцевих журналів. Тоді вже, не дотримуючись дієт, вона самостійно стала з кожним днем усе менше й менше їсти, до поки зовсім припинила приймати їжу, а ще згодом поволі почала відмовляти собі навіть у воді, на додаток, ковтаючи пігулки для схуднення.

Коли опам'яталася, було запізно, починаючи слабнути, Аліса поривалася щось з'їсти, та організм відмовлявся приймати їжу. Ставало з кожним днем усе гірше: нудота, слабкість, запаморочення.

На допомогу Алісі ніхто не міг прийти: її батьки постійно знаходилися в довготривалих відрядженнях, тому не часто бачили доньку. Повернувшись якось з чергової поїздки – вони не впізнали своєї дитини. Замість повненької, життєрадісної дівчинки їх зустрічав млявий, кволий, безсилий скелет (на той час вона ще більш-менш могла пересувати свої ноги). У паніці батьки не знали, що робити, знали одне – доньку треба годувати. Але як!? Тоді й зателефонували вони до швидкої.

Слухаючи Алісину розповідь, я ледве стримувала сльози, не могла пересилити себе. Особливо, коли бачиш як уже близька тобі дитина всіма силами хапається за життя.

– Я ніколи, чуєш, ніколи не буду сідати на дієту, нехай я буду гладкою, нехай усі оточуючі люблять мене такою, яка я є. Якщо й надумаю схуднути, то лише за допомогою фізичних вправ, без фанатизму...я хочу жити!, – шепотів мені слабкий голос Аліси.

Тримаючи її маленьку, суху долоню у своїй руці, я заливалася сльозами, я забула і про лікарський такт, і про те, що повинна вселяти надію. У ту мить я була безпорадна.

– Я буду навідувати тебе по можливості, Алісо, – промовила я, виходячи з її палати.

Обіцянку я виконала, та заходила не дуже часто, мене затагнув вир буденного життя: навчання, практика, написання дипломної роботи, підготовка до іспитів. Це був останній рік мого навчання. Алісу лікували досить довго. Минув аж рік, як вона змогла ходити самостійно (дуже повільно, але ж сама). Я тим часом переїхала до Луганська й тільки від знайомої довідалася про подальшу долю моєї Аліси.

Лікарі поставили бідолашну на ноги, але стан її здоров'я з того часу немислимо похитнувся, їй уже не бути тією повненькою дівчиною, про яких кажуть – кров з молоком. Ще одним із наслідків такого самомордування стало безпліддя. Аліса ніколи не матиме дітей, але вона жива, а це найголовніше!

Ця історія зіграла вирішальну роль у моєму житті й допомогла зрозуміти – чужого горя не буває! Тому я продовжила навчання, стала лікарем і понад усе намагаюся врятувати життя своїм пацієнтам. До речі, Аліса теж лікує, але лікує людські душі. Вона психолог. Тільки, на відміну від мене, вона сама шукає своїх пацієнтів, не чекає, поки постукають до її кабінету. Вона, як ніхто, розуміє, як потрібна своєчасна допомога, підтримка, поштовх до правильних рішень. В останнє, коли я чула про Алісу, так це тиждень тому – у новинах. Вона одна з найперших працювала на місці вибуху нічного клубу, допомагаючи родинам загиблих.

*Найкращі публіцистичні
твори на конкурс імені
Олеся Гончара*

Ірина Шаталова

Магістрантка спеціальності «Літературна творчість», автор поетичної збірки «У мереживі зорь» -2006, переможець обласного літературного конкурсу «Молоді голоси - 2005», дипломант регіонального фестивалю «И пробуждается поэзия во мне...» - 2006, дипломант обласного молодіжного конкурсу поезії та прози «Срібний голос-2007», дипломант II обласного творчого конкурсу творчих та дослідницьких робіт, присвячених пам'яті Бориса Грінченка.

ДОРОГИ...

«Що може бути краще за дорогу? – думала Консуело.
– Це символ активного, повного різноманітності життя».

Дороги... Вони простягаються світом, з'єднуючи села, міста, країни. Вони перетинають усі кордони і, здається, не мають меж... Вони – вільні! Скільки людей залишають свої сліди на цих смугах єдності, які ховають у собі свободу й вічність. А під відбитками сучасності десь глибоко прихована історія...

Дороги... Вони вмиваються краплями дощу, зігріваються теплом яскравого сонця, інколи міцно засинають під ковдрою білого снігу. Вони, як і люди, радіють чистому блакитному небу, насолоджуються ароматом квітів і співом птахів. Виходить, що дороги також мають життя... На жаль, вони не навчилися говорити, проте дороги можуть слухати. Скільки гірких сліз увібрали вони в себе, але й скільки сміху розлилося вздовж них луною!

Дороги... Широкі, вузькі, асфальтові, залізні, ґрунтові – на перший погляд вони нібито й різні, проте кожна з них є шляхом сполучення, шляхом прямування. У них немає господаря, вони належать світу, людям, що

користуються ними. І таких доріг – безліч. Люди зустрічаються й розходяться, зупиняються, повертаються назад або продовжують іти вперед, а дороги лишаються їм вірними супутниками.

А ще дорогою є шлях життя. І ця дорога – одна, вона, на відміну від інших, не є безмежною. Вона не належить світу, бо має господаря – Людину.

Кожен із нас повинен віднайти та легко й гідно пройти *своєю* дорогою. І, можливо, ця дорога також приведе у вічність...

ЯКЕ ВОНО – СПРАВЖНЄ ЩАСТЯ?

Була неділя.

Ольга спала міцним сном, іноді поправляючи на собі ковдру. Тим часом щось тепле торкнулося її волосся, щось ніжне залоскотало її обличчя. Це був сонячний промінь. Дівчина намагалася піймати його, та даремно. Є речі, які неможливо впіймати руками, втримати при собі, чи заволодіти ними – їх можна лише відчути.

Оля розплющила очі – у кімнаті було порожньо. Здавалося, ця порожнеча всмоктувала її в себе та не відпускала, а вирватися з неї просто не вистачало сил. Єдиною розрадою дівчини був щоденник, який зберігав усі її думки, відчував різні настрої та зберігав найзаповітнішу мрію – бути по-справжньому щасливою – вміти щиро радіти, відчувати легкість і спокій душі. Одним це може здатися банальним, іншим – просто цікавим, а для когось це є необхідним.

Кватирка в кімнаті була відчинена, і через неї вривалося прохолодне повітря, що приємно пахло духмяною весною. Ця пора року завжди асоціюється з

початком чогось нового, цікавого... А ще вона є символом відродження та продовження життя.

Знадвору доносилися голоси ранкових перехожих, усі привітно віталися, цікавилися один у одного про справи, лунав дитячий сміх. «Щасливі!», – сумно подумала дівчина. Як же їй кортіло підвестися, спуститися сходами вниз, опинитися серед заклопотаних людей, що, стурбовані щоденними справами, завжди кудись поспішають. Але це залишиться можливим лише в її уяві – якимось один жахливий день змусив дівчину бути прикованою до ліжка.

Оля не відводила погляд від вікна, яке здавалося їй неабиякою завадою, бо відмежовувало від світу інших. По той бік вікна було *життя*, по цей бік – *існування*. Крізь невеликий клаптик прозорого скла можна побачити лише безкрає небо, що розливало свою блакить у неосяжний простір, у невідомість, у загадку.

Знову щось тепле торкнулося її волосся, щось ніжне залоскотало її обличчя. Це був сонячний промінь, який неможливо впіймати руками, втримати при собі, чи заволодіти ним – його можна лише відчути.

І Оля відчула...

Вона була огорнута золотими хвилями сонячного світла, зігріта його теплом. На зімкнутих довгий час вустах з'явилася посмішка. Нарешті вона отримала те, що здавалося їй таким далеким, таким недосяжним і ніколи їй не неналежним. Як же раніше вона не помічала того, що було завжди поруч?

Сонце народжує світло, світло народжує життя. А життя і є справжнє щастя...

КОЛЬОРОВІ ДИПЛОМИ

У житті кожному з нас трапляється зустрічатися з людьми – представниками різних статей і національностей, різних професій і характерів, поглядів і уподобань. Але загалом кожна з них є сформованою особистістю.

Мені, наприклад, доводиться спілкуватися з людьми освіченими, з тими, які прагнуть до самопізнання й самореалізації. Та все ж, траплялося зустрічатися й з «особливо обдарованими»...

Пам'ятаю, як на першому курсі навчання в університеті до пізнього вечора сиділа, як то кажуть, за книжками. Вивчала праці Горація, Аристотеля, зверталась до традицій українського фольклору та давньої літератури нашого народу. Раділа першим отриманим відмінним оцінкам – то була найкраща винагорода за наполегливу й, разом із тим, цікаву працю. А сусідка моя по кімнаті, теж студентка-першокурсниця з доволі непоганими оцінками все гортала модні журнали, ретельно вивчаючи невивчені сторінки біографій голлівудських акторів та сучасних виконавців естрадних пісень. Була досить обізнаною в галузі останніх пліток у сфері шоу-бізнесу – куди там мені зі своїми поетиками-державами, несторами-прокоповичами!

Якось вийшли ми з нею на прогулянку. Настрій передноворічний, вітрини привабливо мерехтіли різнокольоровими ліхтариками, із вікон магазинів і салонів виглядали ялинки, у повітрі стояв солодкий святковий запах мандарин, горіхів, цукерок... І якось так раптово моя «колега» запитала:

– А тобі що, справді подобається навчатися?

Я від неочікуваності навіть розгубилася:

– Мені просто цікаво дізнатися щось нове для себе... – відповіла їй.

– Ти, мабуть відмінниця, – дещо іронічною була репліка на мою адресу. – А навіщо це тобі?

– Для себе, – рішуче, без вагань поставила крапку я та згодом повторила ще раз: – Для себе, а не для червоного диплому, як це дехто робить, мене і синій влаштує.

– А в мене вже є червоний диплом! – радісно і СЕРЬЙОЗНО озвалася до мене супутниця.

– Ти ж лише на першому курсі!? – здивовано і з недовірою я поглянула на сусідку.

– А мені в школі на випускному вечері дали за активну громадську діяльність. Я тобі правду кажу: він такий, жовтенький, а слово «диплом» червоним написано!

Я не мала що відповісти їй на таке! Сперечатися й доводити щось? Але пролунав аргумент:

– І взагалі, яка різниця між червоним і синім? Я он вчора в магазині бачила ще й зелені, жовті, а там ще й грамоти були, і навіть подяки!

...Розмову на цю тему було закрито, але тільки на той вечір, бо вона ще довго житиме в моїй пам'яті. Виходить, у нас спеціалісти з купленими з вітрин магазинів різного кольору дипломами? Хоча ні, там ще й грамоти, здається, були...

Анастасія Шeverdіна

МІФ ПРО СІЗІФА

Микола Іванович Диплодок – професор університету, філософ за фахом і за самою своєю природою. Високий, огрядний і сивий, він тихо плаває галасливими університетськими коридорами, ніби айсберг у розбурханому морі. Студенти любовно називають його «наш Диплодок» – поза очі, звичайно, хоча Микола Іванович не став би, напевне, на них ображатися – на те він і унікальний експонат музею людських старожитностей, динозавр духу, яких не може вмістити наша вузесенька, зашорована епоха.

Микола Іванович – утопіст: він вірить, що українська хата не завжди скраю. І життя суворо карає вигадника-професора за таке катастрофічне нерозуміння реалій.

Уявіть картину – зима, ожеледь, мокрий сніг. Крізь сутінки й заметіль проривається Диплодок – гігантська людина в куценькому пальтечку. Раптом у асфальті – діра. Микола Іванович обережно тупцює довкола відкритої каналізації, зазирає в темне, шипляче провалля й зітхає. Примарні люди-тіні проносяться повз, не звертаючи уваги на стурбованого професора.

– Вибачте, шановний, ви не знаєте номер телефону комунальної служби? – намагається зупинити перехожого Диплодок.

– А в нас є комунальна служба? А в них є телефон? – щулилися вусань і зникає за сніжним саваном.

– Пробачте, пані, не підкажете номер?..

– Який номер? Мені не потрібен номер! – обурюється молодиця, не витягаючи з вух навушники. – Я поспішаю!

– Я також! – бурмоче професор. – Шановні, треба ж щось робити! Шановні!..

Шановні не слухають. Шановні тікають від динозавра.

Диплодук дістає мобільний, набирає номер міліції.

– Дільниця.

– Добридень. Можливо, ви зможете мені допомогти? Тут така ситуація...

– Злочин?

– Справа в тому, що тут діра, калюжі... Тут багато людей... Я боюся...

– Де труп?

– Труп? Я не знаю! – знизує плечима Микола Іванович.

– Не знаєте адреси?

– Чиєї?

– Де знаходиться постраждалий? Ви його знаєте?

– Ну звісно, знаю! Це я! Так приємно, що ви уважні, вважаєте мене постраждалим...

– Дірка велика?

– Ой, велика! Аж парус! А люди все повз проходять, на мене й не глянуть! А я зву-зву...

– Назвіть адресу!

– Ну, на Ленінській, біля магазину «Смакота». Знаєте, я відчуваю, що це погано закінчиться!..

– У вас є якісь підручні засоби? Бинти чи щось таке?

– Ні. А для чого вони?

– Якщо ви в змозі, ви могли б закрити діру, аби запобігти зараженню мікробами.

– Бинтами? Та ні, що ви! Тут потрібен люк.

– Для чого?

– Ну як – для чого?! Щоб люди не попровалювалися!

– Куди?!

– Та в дірку ж!

Після нетривалого мовчання голос суворо запитує:

- Ви прийняли?
- Кого?
- Президента, твою нехай!
- Президент ніколи до нас не приїздив. Чекали на міністра освіти, але він...

Дільничний додає професорові кілька регалій і кидає трубку.

- Навіжені! – зітхає Диплодук і набирає наступний номер.
- Служба порятунку? Доброго дня. Тут на Ленінській дірка в асфальті. Чи не могли б ви приїхати і щось зробити?
- Виклик коштує п'ятсот гривень.
- А хто їх має сплатити?
- Ну, ви!
- Чому я? Це не я зробив ту дірку! Я просто хвилююся, що хтось в каналізацію впаде, обпечеться!
- Ще ж ніхто не впав?
- Ні.
- То йдіть собі.
- А раптом упаде?
- Зателефонує нам.
- А раптом у нього не буде із собою п'ятисот гривень?
- Ти що, мужик, дуже розумний?!
- Я професор.
- А чому ж не доцент? – регоче черговий. – Джентльмен удачі!
- Будь ласка, дайте мені номер комунальної служби району!
- 3-43-58. Бажаю успіху! – так і не заспокоївшись, кладе трубку диспетчер.

Микола Іванович знову телефонує.

- Так! – невдоволений жіночий голос.
- Добрий день. Тут на Ленінській дірка в асфальті.
- Жах!
- Ви щось будете робити?

- Поїм і буду спати.
- А дірка?
- Що – дірка?
- Що з нею робити?
- На шматки дробити!
- Ви що, знущаєтеся?!
- Хто це?
- Професор Диплодюк.
- О, професор! А ви одружений? – оживлюється жінка.
- А це принципово?
- Аякже!
- Ні, не одружений! Чи, може, ви надаєте свої послуги тільки одруженим?!
- Свої послуги?! Ви чого грубіяните?! Хто вам дав мій номер?!
- Служба порятунку!
- Шлюбна агенція?
- До чого тут шлюбна агенція?! Мені потрібен ЖЕК!
- Аааа! – розчаровано зітхає співбесідниця. – Ось воно що! Остання цифра – дев'ять.

І знову в трубці гудки. І знову Диплодюк набирає номер.

- Ну?
- Це ЖЕК?
- Ну!
- Тут на Ленінській дірка в асфальті!
- Ну?
- Закрийте її люком!
- Ленінська не нашого району. Телефонуйте 5-25-27.

Професор телефонує.

- Але!
- Добрий вечір! Це ЖЕК?
- Ага!

- На Ленінській в асфальті діра! Нехай сюди хтось приїде й закриє її люком!
- Та хто ж приїде, мілий, еслі сьогодні виходной?
- Що ж мені робити? Я цю дірку з годину вже стережу!
- Ах, мілий! Випей – і полегчаєть!

Уявіть картину – ніч, неосвітлена вулиця, падає сніг. Над прірвою окропу стоїть динозавр і розмірковує про абсурдність буття. І згадуються слова Альбера Камю: «Я залишаю Сізіфа біля підніжжя гори. Власного тягаря не позбавишся. Проте Сізіф вчить найвищій вірності, яка заперечує богів і підіймає уламки скель... Треба уявляти Сізіфа щасливим».

Діана Стешенко

Магістрантка спеціальності «Літературна творчість». Навчалася в Малій академії наук. Неодноразовий учасник і переможець предметних олімпіад і поетичних конкурсів. Здобула перше місце на конкурсі «Природа – рідний край».

ЛЕТЯТЬ!.. ХОВАЙСЯ!.. ЛЕТЯТЬ!..

Людмила розпочала чергування, як завжди, з обходу. Провела ревізію вікон і дверей, оглянула стіни, подивилася, чи немає де сміття. Потім зайшла у школу, пройшлася коридорами, зазирнула в туалет, спортзал, і більш-менш задоволена «обстеженням» зайняла місце у вчительській. Надворі щойно почало вечоріти, тож поспішати їй було нікуди. Жінка розкрила чергову історію надзвичайного і пристрасного кохання бідної служниці й багатого графа. «Чтиво» настільки захопило її, що вона навіть не одразу почула дзенькіт телефону. Повільно, не відриваючись від книги, підняла слухавку.

– Школа. Сторож Зайцева Людмила слухає.

– Людок!!! – загорлав ошаленілий, але до болю знайомий голос куми Таньки Таранець.

– Людок!!! Ти бачила?!! Вони ж летять!!! Летять!!!

«Людок» оторопіла. «Чорт його знає?! Хто летить? Куди летить?» Танька верещала далі.

– Ти що там, заснула, чи що?! Я тобі кажу: летять! Ховайся!!! Ховайся швидше!!!

Від несамовитого репету куми Людмилі стало не по собі.

- Та що таке? Що трапилося?!
- Дурна, кажу тобі: ховайся!!! Ховайся!!!
- Куди? Навіщо?

Перелякана Людмила нічого не розуміла.

- Куди-небудь!!! Хіба я знаю?!
- Що в біса трапилося?
- Вони летять!!!
- Хто «ВОНИ»???

Голос Таньки враз став стихеним і повільним.

- І-но-пла-не-тя-ни!!!
- Хто??!?

Якби кума була зараз поряд, певно Людмила задавила б її власними руками!

- Інопланетяни?! Ти що там, геть з глузду з'їхала?

– Я?! – прокричала Танька ображено й обурено. – Хто ще з нас з глузду з'їхав! Очі розплющ! Вони вже майже над школою, а ти сидиш!

Людмила оскаженіла.

- Над школою, кажеш!..

Вона з лютістю повісила слухавку й прудко подалася до дверей.

- Над школою!..

Доки Людмила прямувала до виходу, у її голові прокрутилася ціла купа «люб'язних слів» на адресу її вельмишановної кумасі. Це ж треба?! Це ж додуматися?! Жінка стрімко вилетіла надвір...

- Ііі!!!

Вона, як обпечена, заскочила назад! Боже! Велика яскраво червона куля швидко рухалася небом прямо в напрямку їхнього села! Ще трішки... і все! Боже!!! Боже!!!

Людмила схопила трубку.

- Алло, Оксано!!! Оксано!!!

– Так, мамо! Щось трапилось?! – почувся схвильований голос доньки.

– Донечко, любя! Ховайтеся!!!

– Ховатися? Куди ховатися, мамо?– занепокоєння Оксани зростало. – Що відбувається?

Людмила всю трясло.

– Ти просто повір мені, і не здумай виходити на вулицю... На нас летить НЛЮ!

– Хто???

– Я тобі кажу, не перебивай! Хапай Сашка з Сергієм і швидко лізьте в льох!

– Але!..

– Ніяких «але»! Ти що, рідній матері не віриш?! Що я тобі сказала! Швидко! Швидко, доню!

Оце так-так!!! Спокійно, Людок, спокійно! Ху-х!

– Алло, Катрусю!.. Катрусю, це Зайцева!

– Аюшки, тють Люд!

– Катрусю, сонечко! Ти тільки не подумай, що я п'яна чи збожеволіла! Ні! Зі мною все гаразд! Просто... На нас летять інопланетяни!

– Не зрозуміла...

– Ну, інопланетяни... У небі... Червона куля...

– Так то, певно, літак.

Стримано не вийшло!

– Кажу тобі, Катю: НЛЮ! Доки ми з тобою розмовляємо, воно все ближче! Ховайся, бо пізно буде!

Господи!!!

– Алло, Марино Віталіївно...

– Алло, Світланко...

– Алло, Толю...

– Алло...

...

За півгодини Людмила обдзвонила півсела: починаючи від родичів і працівників школи й закінчуючи

сусідкою через три двори, тіткою Павлиною, із якою вже півроку як не розмовляла.

Залишився тільки її «старий пеньок»!

– Миколо?!.. Миколо?!

– Ага...

– Що, ага? Миколо, ти мене любиш?

– Чого?

– Чого-чого? Питаю, ти мене любиш?

– Ну, так... Ти що там, стара, книжок перечиталася?

– Яких книжок? Серйозно відповідай, бо від цього зараз життя твоє залежить.

– Що?

– Любиш?

– Еее... Так... еее... люблю.

– А без «е»!

– Ну, люблю!

– Я це завжди відчувала... Лізь у погріб і не здумай вилазити до ранку.

– Як у погріб? Навіщо?

– Інопланетяни до нас летять!

– Як летять? Які інопланетяни?

– Певно, зелені, із ріжками. Я почім знаю...

Раптом знадвору Людмила почула страшний рик.

– Господи, чуєш? Це ВОНИ!!! ВОНИ!!! Ховайся старий, ховайся! Я спробую їх затримати!

– Людо, Людо... Ти ку..

Але Люда вже зірвалася з місця. Що робити? Чим відбиватися? Раптом побачила в кутку біля дзвоника відро зі шваброю. Схопила «зброю» і з криком «Пішли геть, тварюки...» кинулася на вулицю...

Петро заледве встиг натиснути гальма, коли оскаженіла Людмила кинулася майже йому під колеса.

– Тітко, та вам що, жити набридло! Мало того, так мені ще відповідати потім!

– Ой, Петре, дякувати Богові! Устигнемо! Ще встигнемо сховатися! Ходімо, ходімо швидше!

– Куди?

– У підвал. Швидше, швидше... Бачиш, як близько... Біжимо!

Людмила намагалася потягти за собою чоловіка.

– Що близько? Куди біжимо?

– Та НЛО ж. Дивися!

Червона куля все наближалася, наближалася...

– А...

Жінка заплющила очі.

– Та ви що тітко, це ж цирк!

– Що?

«Він що, знущається!?»

– Який цирк, юначе?!

– Та звідки я знаю! Якийсь із «суперновим» лазерним шоу! Та ви самі подивіться!

Людмила з острахом розімкнула повіки. Червона куля все ще надвисала над ними.

– Ну й що...

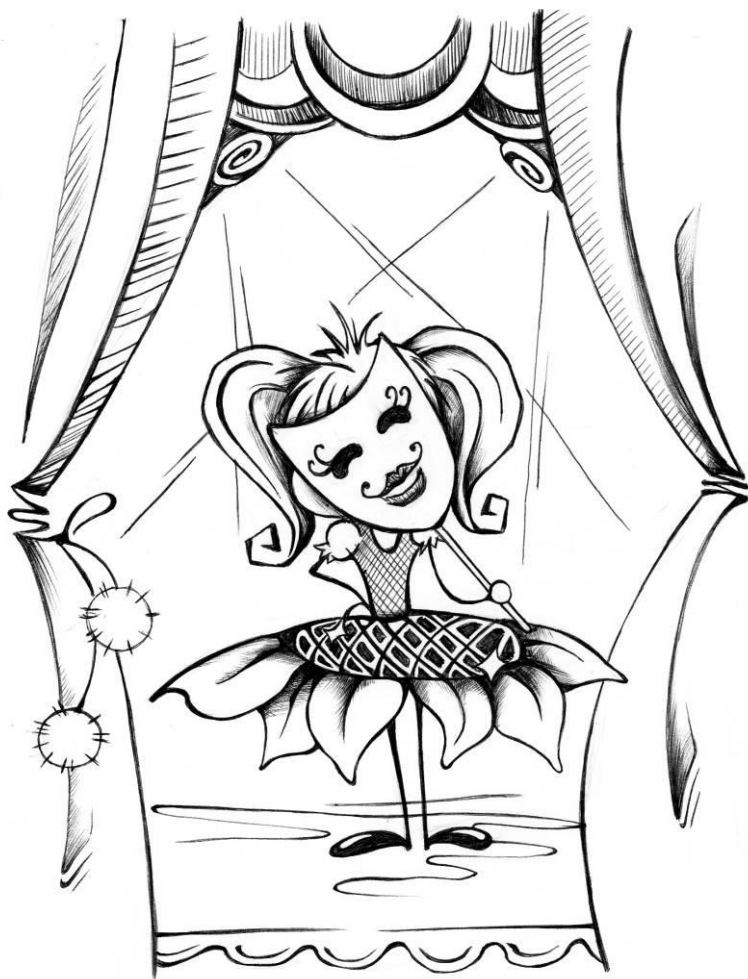
Вона тільки-но зібралася вилаяти Петра, як «НЛО» потихеньку почало віддалятися. Усе далі й далі... Аж раптом знову з'явилося в небі, але вже над іншим кінцем їхнього села. І добре було видно яскраво червону цівку, яка тяглася за «головою» «нерозпізаного літаючого об'єкта».

Людмила розпачливо захитала головою.

– І що тепер людям казати?!

«Весь світ – театр»

ЩО РОБИТИ?

П'єса в одну дію

Діючі особи

Прохоров Сергій Олександрович – ріелтор (чоловік років 35-и, високий, міцної статури, із ледь помітними вусами та «козлиною» борідкою, вдягнений у світлу піжаму)

Совість (худорлява темноволоса жінка в затертому синьому костюмі, у великих окулярах)

Жадібність (гладкий, невисокого зросту чоловік середнього віку, голову якого прикрашає лисина; на ньому чорні брюки, біла сорочка, поверх якої вдягнений жакет; одне око прикрашає пенсне)

Позитив (рижоволосий юнак у літніх шортах і салатівій футболці)

Упертість (високий, худорлявий чоловік із гострим обличчям у строгому чорному костюмі)

Байдужість (чоловік у світло-коричневому костюмі з витягнутими колінами та ліктями; постійно щось малює на аркушику)

Інтуїція (жінка в чорній сукні, на голові велика шляпа, обличчя прикриває вуаль)

Підлабузництво (чоловік невеличкого зросту, худорлявий, із великими очима; вдягнений у темний костюм, із карману якого видніється біла хустка; постійно щось нашіптує на вуха Жадібності)

Егоїзм (чоловік із завжди піднятою головою в білому костюмі, фетровій білій шляпі)

Честолюбство (чоловік у сяючому френчі, з карману якого виглядає червона троянда, у руках тримає палицю; як і Егоїзм, завжди задирає вгору носа)

Щирість (молода дівчина в білій льняній сукні з розпущеним довгим світлим волоссям)

Сарказм (чоловік із хорошою фігурою в темно-синіх джинсах, білих кросівках, шкіряному піджаку; постійно курить сигару)

Пам'ять – секретар (жінка, вдягнена в білу блузу та чорну спідницю)

Глузд – суддя (чоловік похилого віку в судейській мантії)

Дія відбувається в спальні Прохорова.

(Сцена розділена на дві частини. Із одного боку стоїть розстелене ліжко, біля якого розміщується невеличка тумбочка з настільною лампою, під якою розкидані журнали. У другій частині сцени стоїть стіл у формі еліпса, біля якого знаходяться 12 стільців і одне розкішне темно-коричнєве крісло. Навпроти крісла на столі лежить судейський молоток, праворуч від нього стоїть друкарська машинка)

Освітлено ліжко.

Виходить Прохоров. Підходить до ліжка, сідає на нього, знімає з руки годинник, кладе його на тумбочку. Встає, відкидає полу ковдри, поправляє подушку. Лягає, гасить настільну лампу. За декілька хвилин чутно слабке сопіння.

Світло над героєм майже згасає. Освітлюється стіл. Зі сторони ліжка до стола починають виходити інші герої. Здебільшого йдуть купками, про щось жваво перемовляючись. Кожний займає своє місце. Герої розташовуються по лівий бік від крісла в такому порядку: Байдушність, Сарказм, Упертість, Підлабузництво, Жадібність, Егоїзм, Честолюбство, Позитив, Щирість, Совість, Інтуїція. Останніми входять Глузд та Пам'ять. Глузд займає крісло, Пам'ять сідає праворуч від нього.

Сарказм: Ти подивись, зібралися!

Підлабузництво: Та не кажи! (*Звертаючись до Жадібності*) Правильно я кажу?

Пам'ять: Панове, закликаю Вас до порядку. (*Висновок стукає молотком*). Ми зібралися тут не заради сварки, а для того, аби розглянути справу ріелтора Прохорова Сергія Олександровича, нашого безпосереднього господаря, який сьогодні незаконно привласнив собі частину грошей від продажу квартири в центрі міста.

Щирість: Зізнаюсь: було, брала. Від Нікітіна Олега Дмитровича 19 грудня цього року офіційно нами було отримано 100 тисяч доларів, а насправді сума склала 120 тисяч. Додаткові 20 тисяч забрано собі й сховано в сейфі за шафою.

Совість: Каюся, але нічого з собою зробити не змогла.

Жадібність: Нічого страшного, копійка до копійки. Нам необхідніше!

Підлабузництво: До того ж ніхто не дізнається! Правда?

Егоїзм: І, правду кажучи, керівник наш – рідкісна сволота. Та й покупці не надто збідніли! Для них ці гроші, як крапля в морі.

Інтуїція: Ой відчуваю, діло пахне гасом. Буде нам непереливки!

Позитив (*Співає приспів пісні «Аттестат» групи «Бутирка»*):

Аттестат в крові,
По бокам конвой,

А мене ведут под сирени вой.

Нічого, там теж люди! До того ж їжа та одяг за держрагунок... І повітря не загазоване!

Сарказм: Ага, сушіть сухарі!

Честолюбство: Якщо ви бажаєте так жити, то – будь ласка! А я впевнений, що ми зробили все так, що комар носа не підточить!

Упертість: Я дивлюся, ти свого носа надто вгору задер. А я наполягаю, що всі папери необхідно ще раз перевірити!

Байдужість: І навіщо це треба? Ноги зайвий раз збивати!

Совість: Може, усе-таки, краще зізнатися. І вирок пом'якшать?!

Щирість: До того ж, на душі спокійніше буде!

Інтуїція: Ой, не знаю, не знаю...

Егоїзм: Он воно як! Гарне життя всім подобається, а як відповідати, то всі по куцах?

Жадібність: Вірно, ділова розмова!

Підлабузництво: Бач, розвели тут теревені! *(До Егоїзму)* Правильно я кажу?

Позитив: Ой, дивуюся тобі, підлабузництво! Ти такі геніальні рішення завжди приймаєш! Голова часом не болить, гіганте думки?

Сарказм: Не кажи! Позбиралися! Один *(дивлячись на Підлабузництво)* з боку на бік стрибає, інша *(звертаючись до Інтуїції)* – усе на картах розкладає, хоча б раз точне рішення дала, а це, взагалі *(до Байдужості)*, – невизнаний нащадок Малевича!

Байдужість: А що я? Мене покликали, я й прийшов!

Честолюбство *(Звертаючись до Сарказму):* Подивіться, ідеальний знайшовся! Дзуськи, це місце вже нами (показуючи на себе та Егоїзм) зайнято!

Сарказм: Та я й не претендую. Де вже нам поряд із «місяцеподібним» *(звертаючись до Егоїзму)* та «сонцезатьмарюючим» *(до Честолюбства)*!

Егоїзм: Ось і сиди на своєму місці, а нам і тут непогано!

Підлабузництво: Тебе взагалі ніколи ніхто не кличе! Сам приходиш і всім настрій псуєш! *(До Егоїзму)*
Правильно я кажу?

Упертість: Панове, доволі відволікатися! У нас є конкретна проблема, яка потребує конкретного вирішення!

Позитив: А навіщо, мені й так цікаво! Тільки-но збирався за попкорном збігати!

Упертість: А Вам, юначе, усе смішно!

Жадібність: Ми тут із Егоїзмом та Честолюбством порадилися: робіть, що бажаєте, але грошей ми вам не віддамо!

Сарказм: Хто б сумнівався!

Щирість: Вам то що, а нам із Совістю віддуватися!

Байдужість: Віддавати гроші, не віддавати гроші. Ви подивіться на годинник! Може, краще відпочинемо?

Сарказм: У камері відіспишся!

Позитив: Узимку, звісно, прохолодно, але ж улітку не жарко!

Інтуїція: Щось я не дуже впевнена в зручності ліжок...

Упертість: Пропоную повернутися до наших баранів! Що робити будемо?

Щирість: І не вмовляйте. Завтра піду здаватися!

Совість: Я з тобою!

Жадібність, Егоїзм, Честолюбство *(кричать наперебій)*: Нізащо! Ніколи! Не віддам!

Підлабузництво: Тільки через мій труп! *(До всіх)*
Правильно я кажу?

Позитив: Робимо ставки! Хто переможе?

Сарказм: Ставлю на Підлабузництво!

Інтуїція *(задумливо)*: А якщо я поставлю на Жадібність, хоча Совість...

Байдужість *(позіхаючи)*: Совість, Жадібність...
Ходімо краще відпочивати!

Починається галас, крики... Раптом звучить стукіт молотка. Усі замовкають і сідають на свої місця. Встає Глузд.

Глузд: Досить. Здається, ми вже й так занадто забалакалися. Час підбити підсумки нашого засідання. Пам'ять, записуйте. (Чутно стукіт друкарської машинки). Розглянута нами сьогодні справа, м'яко кажучи, не дуже приємна, але дуже серйозна. Наш господар, як ми всі побачили, виявився людиною ласою до чужого добра. Але (пауза) хто зараз безгрішний? Тому я оголошую постанову суду: гроші залишити, а мірою покарання призначити докори зі сторони Совісті протягом наступних 2-х днів. Совість, зайдете пізніше за вказівками. Тож справа вважається закритою. Усі вільні.

Усі герої встають і йдуть у бік ліжка, ховаючись у темряві. Останніми проходять Совість, Глузд і Пам'ять, тихенько про щось розмовляючи.

Світло над столом гасне, проте з'являється над ліжком.

Дзвенить будильник.

**«Поезія – це завжди
неповторність»**

Ліна Костенко

Олеся Васи́лець

Студентка I курсу спеціальності «Журналістика». Пише вірші та прозу російською та українською мовами з 11 років. У ліриці переважають політичні та екологічні мотиви. Улюблений прозовий жанр – соціально-психологічний роман та драматичні твори. У 2010 році посіла перше місце по секції «Літературна творчість» у Малій академії наук України, під час презентації наукової роботи під назвою «Вічний Схід: есе та медитації».

ЛЕГЕНІ ЗЕМЛІ

Спочатку був ліс. Все цвірінькало й грало,
Дерева стояли в зеленім цвіту,
Гілками й листвою весну зустрічали,
Як дівку палку й молоду.
Водиця у річці лилась і крутила,
Прозора дзеленчала гладь;
Струмочком, як промінцем виляся й била
Та й пісню свою затягла.
Дзюрчала, пручалася, скиглила, нила
Крізь камінь б'ючись за життя
До того, як стежку собі проробила
У жваве й співоче буття.
Збігалися звірі і до того струмочку
Водицею вмитися й пити її,
Сповзались комахи із різних куточків
І пташок злітались зграї.
Усе тут немовбито вийшло із Раю,
Щоб Рай оселити на нашій землі.
І навіть повітря підлещує з гаю
Думки й сподівання про те запашні.
А десь на галявині вижато з сонця

Ласкаве проміння – квітки польові,
Як очі в дівчини прядуть крізь віконце –
Волошки дзвенять голубі.
Ще тут коливаються білі билинки,
Ромашки, барвінки, полин, сон-трава,
Сонливо підводять зелені стеблинки
Кульбабки, чабрець, мурава...
Вони між собою шепочуться стиха,
Що їх не зів'яне краса,
Що вік не побачить раптового лиха
Незаймана воля рясна.
Квітчайтесь, дівчата, поки є те диво,
Поки є, що в коси вплести,
Поки Земля наша зелена й вродлива
І душу є де відвести!

Дедалі все нижче схиляється вечір,
Вже вітер гуляє по вільних степах,
Темрява спускається, наче на плечі
Дівочі, мов хустка по ніжних руках.
Вона обіймає і ніжно лоскоче
Зелене багатство лісного скарбу,
Немовбито коси дівочі тріпоче
На лагідним теплім вітру.

Аж ось прокидається знову природа,
Вже літо її зустрічає красне!
Невпинний рух дива, небачений зроду
Під небом усміхненим. Сонце ясне!
Птахи знов співають у кронах про світло,
Що весь ліс огорнутий ним постає,
Що кольором рідкісним, різним привітно
Хмаринка у небі до них заграє.
Сріблясте мереживо! – то павутиння

Застигло між двох білостовпних тополь,
Лише вітерець легкодухий полине –
Йому тільки знятися з місця дозволь!..
Дівчата, дівчата, вбирайтесь блаженно
Та швидко по ягоди в ліс, по гриби
Бо час сього дива, на жаль, коротенький –
А ми неухважні до нього завжди.

Настала вже осінь. Листопад кружляє,
Залиті стежини осіннім дощем,
І ліс, мов під воду, у сон поринає,
Щоб стати мовчазним, німим глядачем.
Птахи вже покинули рідні домівки,
Не чутно і голосу диких тварин,
Дерева спустили додолу голівки
Та й гнуться під вітром скаженим, сирим...
І все ж та осіння картина потайки
Все одно леліє душевне тепло,
А серце скуйовджують подумок зграйки:
Живи, бездоганна красо!

Минає у лісі іще одна нічка
І дні проростають корінням,
А там вже й зима котить холоду бричку
Мете по стежках хуртовинням.
Галявина біла, немов наречена,
Під снігом, неначе від щастя тремтить.
Земля після спеки суха й попечена
Тепер досхочу може спрагу втопить.
Оголені чорні дерева на варті
Боронять морозний зимовий спокій
В строю, наче шани найвищої вартий
Надійний завжди вартовий.
На білому небі вже кволе проміння

Розсіє останню силу тепла,
А далі надійде глибоке смирення
До того, як прийде весна.

А чи вона прийде? Якби ж то побачить
Хоч раз ще зелені дерева в цвіту!
А що, як природа цей раз не пробачить,
Що люди руйнують її, молоду?!
І кожного дня все частіше питання
Лунає: чи буде наступна весна?
І кожного разу блідим сподіванням
Природа у відповідь нам відказа.
Ой, людочки-люде, заплачемо гірко
Колись через те, що образили ліс,
А діти заплатять ще більше, повірте,
За те, що сей острах над лісом навис.
Був ліс... І була найщасливіша днина,
І звірів скрізь чутно було голоси,
А потім... А потім з'явилась людина
І ліс почав швидко збуватись краси.
У лісі вона ненажерливим звіром
Винищує все, що належить не їй,
Не знає вона ні обмежень, ні міри –
Усе підвести їй потрібно під свій
Вимірник, і того не стане кнуру,
Що жолуді їсть, ще й коріння
Підриє копитом під примхи й чвару,
Зруйнує за власним велінням.
Вона, як той вовк, на беззахисну жертву
Зубами скрегоче, аби не втекла;
І кожної миті хапається зжерти,
Почувши дух крові – питиме до дна!

Якщо не зарадить – замруть на століття

Тварин і птахів, і рослин голоси.
Великі міста, мегаполіси сміттям
Забруднять і винищать безліч лісів!
Підуть у нікуди широкі простори,
Малюнки лише збережуть їхній вид.
Відходи заводів і фабрик спотворять
Людського життя та здоров'я плід.
Дівчата і хлопці, братайтесь сьогодні,
Рятуйте сьогодні майбутнє своє,
Бо завтра вже будуть пустелі безводні
У річках, де вчора вмивали лице!
Де звірі учора пили ще водицю –
Там завтра вже буде отрута і бруд,
А в полі, де дівки квітчали косиці –
Рослини й квітки тракторами зітруть!
Де кожного року, у будь-яку пору
Дерева легені Землі боронять –
Там завтра – пеньків нескінченне море,
Що чорними плямами мовчки стоять.

Якщо не врятуємо зараз природу,
То сплатимо дорогу їй ціну:
Почнуть висихати й труїтися води,
А дим все повітря затягне в пітьму.
Ефект парниковий, озонові діри,
І посухи, й повені, кислотні дощі –
Усе це над людством займеться у вирій,
Як вища образа природи душі.
Вовки, а не люди, що гублять природу,
Що задля наживи вбивають її!
Нажива... випалює душу народу,
Як чорний вогонь пожирає ліси.

Не будьмо вовками, бо ми ж таки люди,

Давайте сьогодні ставати людьми,
Бо завтра нам лихо великеє буде,
Тому що ми лісу усі дітлахи!

До тебе – слова, рідна мати моя,
До тебе – думки, Україна,
До тебе – стук серця й ласкава струна,
До тебе – весна солов'їна.

До тебе, моя калинова краса,
До тебе, духмяная нива,
До тебе – любов і до тебе – душа,
До тебе, моя Україна!

ДВА БЕРЕГА

Два берега – лівий і правий
ріки, що між ними тече;
Отруйна вода і жовтава
В тій річці б'є дужим ключем.

І в неї неначе є серце,
Що б'ється між двох берегів,
А душу випалює перцем
Ворожість двох рідних братів.

Два берега – лівий і правий,
Два сина живої ріки,
Що в душах леліють неправду
І мнуть застарілі боки.

Аж здавна у них повелася

Відверта завзятая лють,
А мати – сльозами втирайся:
Брати один одного б'ють!

На Східному березі – зброя,
На Заході – воля і дух;
Та браття на власному стоять
Ціною смертей і розрух.

Ріка-Україна, як мати,
Втирає сльозу за синів;
Не кінчить усе нарікати
На каторжних вражих братів.

Вони ворогують, а мати
Всихає й тане як сніг,
Не час їй ще помирати,
Та промінь у серці застиг.

«Що ж ви, сини, схаменіться, – говорить, –
Вилетіться боком вам ся боротьба!
Люди, несіть свою лють на простори,
А не в серця!» – так пророчить вона.

Бо Україні не можна ділитись,
Брату на брата не можна іти.
Браття! Товариші! Люди! – миріться,
Бо в протистоянні щастя не жди!

Матері любій не крайте серденько,
Гріх – заподіяти рідному біль.
А Україна – ріка ваша, ненька,
Рана кривава – не сипте їй сіль!

В яблуневому цвіті ти, як наречена,
Ще й у барвінка вквітчайся блакить!
Ти, наче образ в куточку священний –
Хочу завжди пам'ятати цю мить!

Хочу дивитись, як ти, Україно,
Вийдеш із бруду суха й запашна;
Сестро кохана, ти в світі єдина,
Кого люблю більш за власне життя!

Хочу тримати твою ніжну руку,
Наче кохану свою обіймать;
Ти – моя радість, моя ти розпука,
Божа моя благодать!

Як і любов, ти єдина для мене,
Ти унікальна, як рідкий сапфір,
Ти музикальна, немов Мельпомена,
Чиста, прозора й легка, як ефір.

Як Афродіта, ти сходиш з Олімпу,
Наче в Офелії, ніжна хода,
Відданість й віра, немов у Пилипа¹,
Як у Богдана² – велика мета!

Ти народжена носити тіару,
І хоча Сонце й убило Ікара –

¹ Пилип Степанович Орлик (21 жовтня 1672 — 24 травня 1742) —
Гетьман України (у вигнанні) в 1710-1742 роках

² Богдан Зиновій Михайлович Хмельницький

В тебе щасливе майбутнє – не рок,
В котрому лавровий вдягнеш вінок.

В ЧОМУ ЩАСТЯ УКРАЇНИ?

В чому щастя України?

Щастя – в святості церквушок,
Щастя – в небі над Дніпром...
В чому щастя України? –
У всьому, що є добром!

Щастя – в усмішці людини,
В соловейчиних піснях,
Щастя – в ниви гущавині,
Щастя – в тиші та вітрах.

Щастя – в кожному ковточку
Аромату рідних трав,
Щастя – в рідному куточку,
Що душі притулком став.

Щастя – у весняних грозах
І у вранішній росі,
У зимовому морозі
І у літній духоті.
Щастя – в кольорі надії
І березових бруньках,
Щастя – в людській славній мрії,
В ясеневих пелюстках.

Щастя – в борщику смачному,
У цибулі й буряках,
Щастя – в салі запашному,

У горілці й гарбузах.

Щастя – в щасті Батьківщини,
Щастя – в мирі і красі...
В чому щастя України? –
Щастя – в прожитому дні!

Щастя – в шелесті шипшини,
У курчанні журавлів...
В чому щастя України? –
В щирій єдності братів!

НА ЧУЖИНІ

«Які справи на Вкраїні?
Як народ тепер живе?» –
Запитаю на чужині,
Коли в очах усе пливе

Рідна матінко-Вкраїна,
Мила сестронька моя,
Люба подруга-калина
І кохання, і життя...

Запитаю у жар-птиці
Із північних берегів,
Чом мені так часто сниться
Сміх товаришів-братів?

Запитаю в океану,
Чом не радує краса
Каліфорнії, Рив'єри
Монреалю й Вегаса?

Чом додому дуже хочу,
У хатинку на селі?
Чом без сну стрічаю ночі
У далекій чужині?

Чому хочу чути півнів,
Що співають у дворі?
Чом мені вабливий Південь
Не замінить тут сім'ї?..

Батьківщина і родина –
Одне ціле назавжди.

Моя славна Україна,
Жди мене, матусю, жди!

ЗАЧУДОВАНА КРАЇНА

Зачудована країна –
Гордість батечка-Дніпра,
Кия, Щека і Хорива
Новостворена земля.

Світ славетного Богдана,
Вишневецького клейнод¹,
Залізняка й Гонти рани,
Що отримував народ.

Всю ненависть Єремії²
І поляків прийняла,

¹ Символ влади

² Іеремія Михайло Корибут Вишневецький

На століття захворіла,
Та залишилась жива!

Пізнавала і неволю
І її пережила,
Довго зшукувала волю
І усе ж таки знайшла!

Зачудована країна
Комусь славу здобула,
Комусь долю, спокій, зміни,
А комусь і шлях життя.

Та для мене Україна –
Зачудована країна,
Гордість жити на землі,
До якої серцем лину.

Тобі дістану зірку з кришталю
Й намисто із опалових коралів;
Волосся твоє в золото вберу,
В обійми загорну свої міцніше сталі.

Тобі я, Україно, подарую
Всю величність сердечної краси,
До себе тебе з жаром пригорнусь я,
Щоб чути запах русої коси.

Щоб вії поколов вінок з барвінків,
Кульбабки і лілового бузку,
Щоб чути голос твій: так шелестить травинка,
Щоб бачити тебе усміхнену й живу.

Молитися за тебе до ікони,
Благати зберегти твій гордий стан
І зруйнувати до мети всі перешкоди,
Щоб тріумфальний час настав

Вероніка Бірюкова

ЗІРКА НА ЗЕМЛЮ ВПАЛА

Зірка на землю впала.
Нема, що їй згадати,
Їй, мабуть, краще у темряві,
На самоті доведеться блукати!
Мабуть, щось робити треба,
Намагатися знов піднятись,
А потім, тримаючись міцно,
Знову до самого низу зірватись.
У темряві буде краще,
Але ж не слід сподіватись,
Що хтось з'явиться поряд,
Допоможе як слід триматись!
У темряві буде краще,
Але життя її не буде вічним.
Зірка на землю впала...
І скоро все стане звичним!

ТОБІ

Мабуть, ти довго будеш спати,
Не відчувати подих вітру,
Який кружляє біля хати.
А пам'ятаєш тії хмари,
Які зараз десь далеко.
Я їх давно уже не бачу,
Вони не мають сенс без тебе!
Нам доведеться ще багато,
Зустріти втомлених світанків...
Щось обірвалося та зникло.
Давно весь світ став чорно-білим,

І був для мене ти єдиним,
Хто мав великі сріблі крила,
Які зміг ти тільки зараз,
Широко повністю розкрити,
Та на край світу полетіти.
Туди, де нікого немає,
І тільки я тебе чекаю,
Тримаючи безсмертні квіти!

Ірина Шаталова

Я зникну за лаштунками дощу
Дорогою з минулого в майбутнє,
Усі думки про тебе відпущу
І почуття забуду незабутні.

Навколо тиша... Це моя душа
Молитвою звертається до неба
І чує голос Бога: «Поспішай!
Лише вперед! Назад іти не треба».

Свою виставу закінчила ніч.
Рожеве сяйво обрій запалило.
Не йди за мною, не шукай, не клич! –
Мені життя подарувало крила...

ВІЧНІСТЬ

сиве лезо
самотності
розрізає душу
на маленькі шматочки
спогадів
думок
і
вічності,
яка
здається маленькою
для того,
щоб вижити
і великою,

щоб усі
могли нею скористатися,
проте вона
все одно
не боїться смерті

розлиті на підлогу
фарби
перетворилися
на велику
пляму,
яку залишає час
у свідомості
на згадку про те,
що ними
можна було б
намалювати
мрію...

Намальована зима на вікнах
Візерунки викарбовує в душі,
Де омріяна любов тендітно
Зберігає почуття, які лишив

Сивий листопад необережно
У замріяному тихому саду.
Та кохання все одно безмежне –
Я із ним у березень піду.

СПОКІЙ

Цей літній вечір... Сонце сіло...
Вже місяць видно та зорю,
Хмарини спрагло і несміло
П'ють із блакиті всю журбу.
Яскравий обрій, де тополя
Малює вітер та блакить.
Мені б летіти за тобою,
З тобою б бути у цю мить!
Крони дерев щомиті знову
Доторкуються до небес.
Я чую тихую розмову
І пісню янголів на біс.
Сьогодні сум проймає душу,
Бо навкруги затихло все.
Я плакати уже не мушу:
За вітром сльози всі несе.
Співає пісню птах у лісі,
Яка лунає ген до зорі,
Вмивається росою пісня...
А небо тихе, наче море...
Проймає душу і повітря
Сумний та ніжний запах квітів.
А хмари женуться за вітром.
Так само, як женусь за мрією.
Навколо все завмерло, стихло,
Та тільки десь в душі тривога.
Вперед я роблю крок несміло,
Бо повернуть не маю змоги...

МОВА

Любов до мови народжена здавна.
Це птаха ніжна, сизокрила в небі.
Любіть її, плекайте, мов вона
Все те добро, що є нас у серці!
Наша мова – це материнська колискова.
Наша мова – це цвіт всього життя.
У ній втілено небо, поле, гори.
І та любов, і та земля, і я!
Рідна мова, як і все дорогоцінне в світі
Буде в пам'яті назавжди і в душі.
Не забудьте, не цурайтесь мови рідної,
Збережіть її у серці назавжди!!!

ЧОМУ

Чому тепер став світ безлюдним,
Хоч і мільярди заселяють?
Чому душа всіма забута
І зовнішність всі поважають?
Чому спокійна тиша ночі
Самотністю усіх лякає?
Чому образа коле очі?
А від примирення тікаєм?
Чому всі визнають за слабкість,
Коли з очей стікають сльози?
Чому ми відчуваєм радість,
Як інші плачуть від образи?
Чому сьогодні, як і вчора,
А завтра буде, як сьогодні?
Чому не поважаєм мову
І всі стають одразу модні?
Чому ми бачимо в людині
Лише красу, а також статус?
Чому ми віримо і нині,
Що справедливість – це не жадібність?
Чому життя таке болюче,
Хоча сміємось дуже часто?
Чому байдужість так пекуча
І розуміємо це не вчасно?
Чому всім важко зрозуміти,
Що світ – це не кіно і казка?
Чому так хочеться зловити
Любов, а не наступну маску?
Чому неправда так вбиває,
А почуття такі несправжні?
Мабуть, тому, що забувають –
Життя одне, і це – насправді.

Вікторія Ускова

*Студентка IV курсу спеціальності
«Видавнича справа та редагування».*

Доторкнися до серця,
Обійми мою душу.
Ти це вмієш, я знаю;
Я благаю, ти мусиш!

Ти візьми мої руки,
Я тремчу, ти помітив?
Те, що зараз між нами –
То розмова... Двох квітів.

Я не хочу сьогодні розмов,
Хочу просто тебе торкнутись.
Давай очі закриєм і знов
Спробуєм час повернути...

Ти обіймеш мене і по шкірі
Пройде жар, і одразу ж — холод.
Ми слабкі і водночас сильні,
Маєм все і не маєм нічого...

Тільки дотик, всесильний дотик...
Ми відкриємо тихо очі...
І щоб знов усе повернути
З ранку чекатимем ночі...

Максим Чумак

Студент IV курсу спеціальності «Українська мова і література». Тричі лауреат Луганського обласного фестивалю дитячої та юнацької творчості «І прокидається поезія в мені». Писати поезії почав із восьмого класу. Мріяв потрапити на спеціальність «Літературна творчість».

З ПОВЕРНЕННЯМ!

Рік дві тисячі ...надцятий...
Віють буйні вітри з України –
Серед цінностей нації
Невичерпні вони єдині.
За релігію – відданість,
Замість мови – скуління псине;
Розповсюджена відомість:
«Українці не в Україні!»
Тут тепера Хохляндія
Від Карпат до донбаських копалин;
Політично підкована братія
Називає себе =>parlAment<=
Злидар злидарство не приховує –
Посилається він на мільйони:
Не по ньому бо підлаштовані
Європейські зручні закони.
А подивимось за удавкою,
Океан перейдем, коли треба:
Не побігли борги за мавкою,
Залишилися просто неба;
Не для нас солов'ї заспівують,

Показово хизують принадами.
Ніби в пустці дверцята рипають –
Всі поїхали до Канади.
Бо це там Великодні крашанки
І хатки – тихе щастя під стріхою.
Українською мовою нашою
І собака в Канаді підбріхує.

ЗАГУБЛЕНЕ – ЗНАЙДЕНЕ

Вогнями яскравими вечір приховує страх;
Люди дивуються стомленій м'якості риси.
Вигорить осінь і зиму покличе в шовках
Сипати з неба холодную білу тирсу.

Друзі веселі по-двоє, по троє гудуть,
Дивляться, вражені, як мерехтить різноколір,
У себе вбирають, як губки, оту каламуть,
Що називаєм «живая кохана воля».

В шумному місці на площі під співи баяна
Зрідка монети дзвенять у валізу порожню.
Змерзла, стомилась сліпого рука ветерана,
Що із безцінністю наші життя ототожнив.

Де? Ви скажіть мені, де відшукати натхнення?
В кого спитати? У нього чи в маси яскравої?
Дуже давно мене їсть це питання проблемне,
Так, що вже стало звичайною справою.

Знаєте, є в моім місті такий собі бомж:
Гне коробки та вітається річчю гнусавою,
Тільки собою він так на натхненного схож,

Ніби колись володів надзвичайною славою.

Очі ясні та до неба назавжди повернуті,
Вуса, солом'яний бриль, як сто років тому;
Ніби він щось зрозумів у житті, у миттєвості.
Тільки б відмитись йому та одержу нову.

Ні, я не п'яний, що бомжа, як Бога описую –
(Де не доводиться тільки чесноту зустріти!)
Тільки своїми від часу згрубілими рисами
Щось він зумів із увялінням моїм зробити.

Хай не доводиться нам копирсатись у бруді;
Чисті й освідченні, знаємо Пушкіна й Гете:
Як розгубили ви душу по всяких усюдах,
То і відбитку її на обличчі не знайдете.

ДЕ ТИ?

Де ти світиш, о Сонце яскраве;
Де кохання сьогодні жевріє?
Я віддам мою вдачу та славу,
Якщо ти мене ще раз зігрієш.

Ти у когось в блискучій каблучці
Чи в очах у дівочих, блакитних,
У бажаннях, проханнях незручних,
Що до тебе такі ненаситні.

Ти десь поруч, а я – у тіні,
Майже змерз, куди далі – не знаю.

Може стать на коліна мені?
Зрозумів... я стою; я прохаю!

Повернися до мене, прошу,
Усміхнись, покажи небайдужість;
Дай про тебе лишень напишу,
Бо набридло про старість та мужність.

Де ти світиш, о Сонце яскраве;
Де кохання сьогодні жевріє?
Я віддам навіть більше, ніж маю,
Аби знов оживити надію.

МЕТРО

Люди, ніби ті кроти,
Тепер не хочуть в небеса –
Їх не манить м'яка краса,
І риють діри і ходи
У глиб Землі...
У глиб Землі,
А потім у своїх ходах
Залізом стіни обкують,
Іонне світло проведуть
І будуть жить у кілких дротах.

Людина дасть змії мотор,
Повісить очі-ліхтарі,
Додасть суворі кольори
І н-ну виписувать узор
По всій Землі!
По всій Землі...
Бо продірявлена Земля

Вже має села і міста,
В яких за небо – міць пласта;
Вже океани та моря
Звертають води у поля,
Що в них під діловий статут
Росте ліниво мертвий фрукт,
Який не хоче їсти тля –
Земля пуста.
Пуста Земля!
Машини роблять за людей,
Машини за людей живуть,
Вони за нас їдять и п'ють
І навіть грають у хокей...

РОСА НА ПУЗІ

Засну ген-ген у лузі –
Роса зійде на пузі.
Коли весь день в напрузі,
Кортить утнути Щось.
Щось, що не зачекає,
Щось, що не дозволяють,
Таке утнути маю,
Щоб весело жилосьь.

Приходьте, друзі, – поспимо у лузі.
На спині ляжемо – роса зійде на пузі.

Візьми свої цимбали
І посеред кварталу,
Щоб всі довкола знали,
Співай своє життя.
Мелодії не знати!

Слова не вибирати!
Кричи цю пісню, брате,
В міське серцебиття.

Твої брудні легені –
Для цигарок мішені,
А місто, мов скажене,
На вухо гомонить.
А так кортить до раю,
Кортить, не дочекає,
Тому чимдуж волаю:
Спинись, прекрасна мить!

Давайте, друзі поспимо у лузі,
На спині ляжемо – роса зійде на пузі.

PREMIUM

...твій premium-погляд
не може збентежить,
не може здригнути,
тим паче зігріти.
Холодний, голодний,
колючо-небритий
в самотності нудить.
Він – хриплий, він – скрежет.

І посмішка також...
Страшна, саркастична.
Волосся,
мов premium-звиток зі змії!
Ти відьма.
Ні! Знаєш, не відьма,

ти – Вій!
З'явилась по мене.
Звідтіль. З потойбіччя.

Хоч магія вся ця
не коштує й пенса,
мов старець казковий,
я стрИбну в окріп.
Цей гръобаний «premium» -
мій архетип.
Я можу пручатись,
та мало в тім сенсу.

Алевтина Легещич

Студентка I курсу інституту культури і мистецтв, спеціальності «Кіно-телемистецтво». У 2007 році вийшла перша поетична збірка «Назустріч вітру». У 2009 році опубліковані книжки поезій («Подих рідної землі») та ліричних новел («Дівчина на ім'я»).

АЙВАЗОВСЬКОМУ

Тут, на Федька, 14, я плутаю
шум автівок
із шумом затоки.
За оцю плутанину
пачки моїх готівок
падають на всі боки.

Попереду будуть мазки:
жирні, товсті, на хвилі.
Нехай вуста навіть милі
або ж наймиліші
мовлять:
«Художник – невдаха»,
у-у-ух, зненавиджу!
Ген над дахом
цілісінької Феодосії
звисає віддзеркалення
моря полотна.
Спробуй пальцем –
на!

На-а-адбережна
розтягнута
жувальною гумкою.

І навіть на Федька, 14
попри всю плутанину
відчувається
свіжий подих
її бульбашок.

Першокласниця простягнула
у спітнілій долоні
вітаміни.
Шмат містечка в атмосфері лоні.
Обережно – міни!
Сонце – сапер – звільнений із посадки.
Ззаду. Ззаду? Ззаду!
І...! Бант розв'язали.
Вулиці – пильні спортзали.
Бачте, агресії згустки.
Померти – це-е-е...взяти відпустку.
Носик кирпатий, веснянки.
Бозенько! Аж мурашки.
Ніколи не буде панянка.
І гуркіт. І слізно. І тяжко.
Ззаду? О ні! Поруч!
Ручки дрижать.
В останню хвильку зрадіти...
Ненавиджу!
Як же ненавиджу,
коли помирають
діти.

БЕЖ

Жовтень –
у Сімферополі.
Поліція і кипариси.
Запізно – дешеві курорти.
Тонкі буржуазні риси.
Вокзали зробили аборти.
Було ж – тяжелезне пузо!
(Тиск. Теревені. Транспорт.)
Буде – обмежені шлюзи.
Порт? Порт...
А транс?
В літньому був сезоні.
Передзвонити? Ал-ло!
У недосяжній зоні.
Ло...
Ломка.
Обломіться, панове, -
жовтень має обнову:
плащ – абсолютний беж.
Сімферополь – без меж.

ПАРВЕНЮ

На асфальті бульки.
Спиці в парасолі.
Це самотня гулька.
І не буде солі
розчину на шкірі.
Дайте змогу вірі
гепнутись в калюжу.

Я і ти. Влаштує?
Зайвих я спаплюжу.
Туї.
Туї.
Туї.
Ніби на курорті.
Ніби на параді.
Крапельки по морді.
Ми безмірно раді.

Я? Я – парвеню.
Ти? Ти мені вдячний.
Я передзвоню,
щоб було не лячно.

Це... Щось особисте...
Висушим шмаття –
і безмежно голі.
Упадем в життя.
А по парасолі
градом,
градом,
градом,
нібито намистини
розпливемось радо.

«Вставте вірні закінчення» -
закінчить чужу граматику
літерою покаліченою,
дурною
дурною

романтикою.
Бачу, хлопець з апаратом «Нікон»
стежить. О дідько! Стежить,
не закриваючи вікон
найтривкіших очей.
А давайте цвяхами по склу!
Нервово, скрипуче диво.
Щирість, вона, неподільчива.
В кінці – чужі об'єктиви.
«Я знаю вірне закінчення!»

К.С.

Ти заклеїш скотчем.
Я, мабуть, стерплю.
Вечірні вікна корчать
рожі дурні. Плюються світлом сказаним.
Сказаним, але убогим.
Я на колінах у тебе,
а ти на колінах у Бога.
Гойдаєм ногами грайливо,
б'ємо по віконцях гарячих.
Бруківка, така вродлива,
за нашу присутність віддячить.
А ми зазираєм в оселі,
прогріті дешевим чаєм.
І бруд, і каміння, і селі
на завтра передбачають.
На завтра – віддерти б стрічки
скотча безжально липкого.
А зараз? А зараз?! А... зараз...
Бо ти на колінах у Бога.

КУР'ЄРАМ

Якщо б мій листоноша
заграв на контрабасі,
я б просадила гроші
у Відні
в вільній касі.
Зняла би капелюшка,
стояла б очманіла,
і площа, наче шлюшка,
чи ліпше – як вініли,
затягана. Нещасна.
І трішечки щаслива.
Мені сьогодні, власне,
так солодко! Зі сливи
сік ллється; згодом липне,
як марки на конверті,
надісланому в липні.
Ось тільки марки здерті.
Лежать у ряд відбитки
так-так на контрабасі.
Солодка, на підпитку,
загублена у часі.

**«Я просто пишу так,
як і дихаю!»**

А.Ляшенко

Ірина Шевченко

*Студентка II курсу спеціальності
«Журналістика».*

ВАЖКИЙ І ОBOB'ЯЗKOBО PОЖEBИЙ...

Вона втомилась...Втомилась кожного ранку прокидатись о дев'ятій годині, пити гарячу каву, фарбуватися й постійно губити в сумці ключі... Втомилась фальшиво посміхатися і казати, що в неї все прекрасно, що ні, вона про нього не думає, навіть не згадує! Дежавю... Втомилася... Так хочеться, щоб ніч продовжувалася, щоб можна було ховатися під ковдру й не думати, ні в якому разі не думати! Несправедливо! Думки, постійні думки, вони розривають її мозок, вимагаючи згадувати одні й ті самі моменти постійно... Згадувати всі деталі, враження, відчуття... Шукати його обличчя в натовпі, його слова, крилаті вирази, його ім'я... Її всюди переслідує його ім'я: на сторінках газет, на вітринах магазинів, просто спілкуючись з людьми... «Як тебе звуть? Як? Ти не жартуєш?!! Та, ні, усе гаразд, просто ім'я знайоме...» Звичайно знайоме, це ж його ім'я, таке рідне, кохане, ненависне! Воно досі не відпускає її, мучить, не дає дихати, жити далі... Втомилася... Хочеться відпочинку, нового кіно, нової книги, нової історії, щоб не було цього болю, цих сумнівів, цих – а може... Може все повернеться? Набридло!

Боже, де знову ці ключі? Треба придбати брелок, важкий, блискучий, обов'язково рожевий...

Так, у неї все добре, чуєте, просто відмінно! Вона не кричить! Ні, вона не нервує, ні, не хвилюється! Не нервує!!!!!! Чого так голосно?! У неї такий голос!!!

Вона втомилась... Втомилась кожного ранку прокидатись о дев'ятій годині, пити свою каву, з'їдати бутерброд з сиром і губити ключі... Так, усе-таки, треба придбати брелок...

РОЗПЛЮЩІТЬ ОЧІ!

Позитивчик... Такий маленький, яскравий, із жовтенькими крильцями та чарівною посмішкою... І робить тільки те, що літає над нашою планетою!)=) Варто лише підняти очі догори й ви неодмінно його побачите!)=) Ось він полетів! Невже не бачили? Дивно... Він тут був, я точно знаю! Я бачила його маленькі ручки, пухленьке тільце та крильця, куди ж без них... То ви мене обманюєте, ви просто не дивились угору, а може й дивились, та з заплющеними очима... Таке буває...

Буває, що часто люди забувають про те, наскільки вони щасливі, гублять свій гарний настрій, втрачаючи бадьорість, завзятість, посмішки... Похмура вуаль смутку, штучних турбот, надуманих проблем затьмарює розум, псує зір, тяжким тягарем давлячи на наші плечі... Коли це відбувається, людина втрачає талант відчувати всю красу життя, перестає бачити позитивчика, його жовтенькі крильця... І скільки не вглядається потім у небо, розшукуючи там маленьке тільце з найчарівнішою у світі посмішкою, проте не знаходить його, не бачить... Хоча він там безперечно є! Краса та щастя світу, наче магніт, притягують його до планети, примушуючи кожного разу

повертатися... На жаль, бачуть це лише справжні щасливці. Інші ж роблять вигляд, що позитивчик оминає їх, хоча це не так! Позитивчик поруч, завжди поруч, варто лише підвестися та дотягнутися до нього, прагнути до нього, до його неймовірного світу, казки, енергетики щастя! Усіма струменями своєї душі прагнути бути поруч з ним, бути його кращим другом, супровідником, товаришем, сім'єю! Щастя поруч! Воно завжди поруч! Треба тільки побачити його...

Гей, позитивчику, рада тебе бачити. Слухай, такий блискучий став, гарнішаєш просто на очах...

ПРОСТО ТАНЦЮЙ...

Жахлива погода... Темне від хмар небо, дощ, стрімкий холодний вітер, що кожною своєю хвилиною, здається, пронизує тебе наскрізь, не залишаючи й крихти внутрішнього тепла... Ховаєш обличчя за шарфом, проте, чомусь, все-одно мерзнеш, сумуєш, утомлюєшся та йдеш додому. У тебе дуже сильно болить голова, напевно, температура, а може знову тиск, погода така непередбачувана... Нежить.

Зачиняючи вікна, ховаєшся під теплою ковдрою, вмикаєш телевизор і береш до рук чашку щойно звареної кави й все, більш нічого... Ти збираєшся відпочити, щоб хоча б уві сні не відчувати цього пронизливого холоду, набридливої темряви та самотності... Неправильний вибір! Прокинься й... просто танцюй...

Танцюй, наче вперше в житті й, до того ж, в останнє! Танцюй до солодкої втоми в м'язах, до відчуття, що більше не можеш, але не зупиняйся, танцюй... Слухай музику, заплющуй очі й танцюй! Танцюй так, наче нікого ніде немає, наче ти один у своєму світі, зі своїми

мріями, сподіваннями, бажаннями... Танцюй! Танцюй до полум'я в крові, до запаморочення, але танцюй... Твій ворог – апатія і втома, ненависть до самого себе, самотність... Тому танцюй! Так, щоб хотілося дивитись, хотілося всміхатись і радіти, дихати! Усе буде, усе, про що ти мрієш, чим живеш! Усе обов'язково здійсниться. Настане весна й вітер перестане бути пронизливо-крижаним... Земля прокинеться, музика заграє знову... Але це буде потім, головне дочекатись. Тому не ховайся, а танцюй, просто танцюй... Зараз!

Кристина Черненко

Студентка II курсу спеціальності
«Видавнича справа та редагування».

ТВОЇ ДУМКИ

*Невже це не я, освітлений трьома ліхтарями,
Стільки років у темряві по осколках біг пустирями?*

I.A. Бродський

Гроза не прийшла – пару раз розрізала сухе повітря на підході до міста й звернула на південь. Вона її і не чекає, і не жадає. Вона вже досить давно нічого не жадає. Він стоїть, простягнувши руки з вікон тераси до неба, і прохолодного повітря. Дивиться вгору. Він не дивиться на небо, воно йому не потрібне. Тільки літаки, що проповзають по куполу вгорі. Можливо, він теж уже нічого більше не жадає. Вона посміхається, відставляючи прозорий кухоль на крихітний столик біля дивану. Тераса порожня й холодна. Можливо, йому й могло набриднути життя, не знаю, але їй-то вже точно – ні. Не в сімнадцять. З вулиці віє холодом. Усе ж ще не літо, не зважаючи на обгорілі плечі. Протяг доносить сизий дим і терпкий запах тютюну. У руках тліє темно-помаранчевий вогник. Молко віщає про свого «Солодкого принца». Досить голосно, аби бентежити «реальних» хлопців біля під'їзду. Але вони

мовчать, тому що знають – у неї поселився абсолютно божевільний тип.

Вони з ним не сперечаються й не ведуть розумних бесід про творчість і мистецтво, хоча могли б. Їй усе одно, йому все одно. Він, певно, постмодерніст, вона – не терпить постмодернізм. Він любить Андруховича та Іздрика, вона ж тримає на столику біля ліжка Бродського. У нього вдома репродукція Мунка, у неї – портрет Че Гевари. Вони могли б повбиватися, до хрипоти горлати один на одного, лякаючи гуляк біля під'їзду, зачаровуючи розумними промовами колишніх вчительок літератури, що вигулюють малолітніх онуків. Але вони цього не роблять, тому що не варто. Сперечаються, коли бажають виплавити й виділити з породи золото істини. Вони вже не хочуть істини. Істини немає – вона зникла в Срібному столітті, її розграбували й розтягнули у віршах Ахматова та Цветаєва. Вона так потрібна була їм. Зараз істина не потрібна нікому. Все двояко: смерть і життя, подвиги і зради. Однозначна правда померла. Також пішло в підпілля та зачалося всеосяжне і всевиліковне кохання. Чекає інших, не таких як ці дурні, холодні, розважливі люди «нового століття». Чекає не таких, як персонально ці двоє. Тільки наївно не розуміє, що пішло назавжди. Кращих не буде. Ніколи. Буде ставати все гірше й гірше. Ще жорсткіше, різкіше, грубіше, місцями – болючіше, безчесніше, більше зрад і ультиматумів.

– А ти знаєш, що творець повинен бути сповнений любові? – запитує він, повернувшись із задушливої кімнати з новою пачкою «Вінстона» і прикурюючи свіжу сигарету.

Вона теж піднімається, підходячи до відчинених вікон. Човгає босими ногами по іспанській плитці. У глибині двору, десь за старими кленами, лунає футбольний чотиривірш і дзвін розбитої пляшки.

– Він і так повен. Терпить нас, – резонно зауважує вона, кинувши погляд на небо.

Ось ще один привід кричати до втрати свідомості: вона вірить у Нього, він – ні.

– Творець, який пише, малює, ліпить. Тавада каже, що він повинен бути сповнений любові, – відповідає він, струшуючи попіл з кінчика сигарети в щойно народжену ніч.

– Таваді занадто багато років, щоб судити про нинішніх творців. Я не дарую любов читачам. Я вчу їх цинізму, помсті й жорстокості.

А кожен бачить лише те, що хоче – пристрасті, антиутопію, символи.

– А якщо я тебе люблю? – каже він.

Але зараз, коли попіл акуратно планує на поручні тераси, сакральний зміст цих слів втрачається, як загубилося все до цього. Як загубилися ніжність, цнотливість, трепет і турбота. Вони стають дурними й непотрібними, як куприк і лопатки. Лише рудименти. Те, без чого не уявляли себе наші предки, але без чого чудово справляємося ми.

– Ти ще зможеш переконати себе в цьому. Я вже не повірю.

– А було б непогано, – байдуже відповідає він, намагаючись витрясти з волосся тютюновий флер.

– Ти вже занадто дорослий для цієї дурниці, я ще занадто ...

– Я дуже дорослий? – він повертає голову від вікна, і райдужне світло новорічної гірлянди, що не за часом розкинулася сіткою під стелею, вихоплює з темряви його квадратну щелепу й праве прозоро-сіре око.

– У двадцять шість інші вже виплачують аліменти двом дружинам, – посміхається вона, підставляючи

обличчя різнокольоровим відблиском, – пізно для квітів та цукерок.

Він усе ж таки відходить від вікна й від неї. Вмощується на покинутий диван, підтягує ноги, і уважно розглядає її, ніби збирається не написати, а намалювати. Складає руки на грудях. Руки, які не били чужі обличчя, руки, які не різали вздовж вен, руки з горбинкою на середньому пальці правої руки від автоматичної ручки. Всього-то. Без порізів, подряпин, шрамів, відмітин, швів. А все тому, що не жадає, і не жадав уже давно.

Хоче щось запитати, засміятися, уколоти, але замість цього прибирає кухоль із залишками заварки на дні зі свого рукопису й запитує:

– Послухаєш?

– Послухаю, – вона рішуче натискає кнопку стереосистеми, стихає голос Сурганової.

За вікном із характерним гулом пролітає літак, щоб приземлитися в аеропорту по сусідству. З Москви. За сорок хвилин прибуде Ризький. Дев'ята вечора.

Хто вони? Я не знаю, я щось знаю про них, та дуже мало. Я не знаю що вони роблять однаково, тому що однаково вони не роблять нічого, але знаю, чого вони однаково не роблять. Однаково не слухають маленькі джаз-бенди на вулицях, поки дівчина з капелюхом обходить натовп, не ходять на аматорські вистави студентських студій, не дивляться фестивалне кіно в тісних кінотеатрах, не стирають в кров ноги в пошуках шедеврів архітектури в хрущовських забудовах, як повинні робити всі представники творчої молоді. Тому що творці, а не споживачі чужої «любові». Вони однаково не пишуть про почуття. Тому що почуття потрібно відчувати, а не писати про них. Вони однаково не люблять. Хоча, щодо нього я починаю сумніватися.

БЕЗ ПОЧАТКУ І КІНЦЯ

У нього карі очі йі родимка над губою. Темне волосся зібрано тонким шкіряним шнурком, він носить верблюже чорне пальто й рукавичку на одній руці – правій. У нього гарна посмішка, дивиться весело й трохи зверхньо. Я можу його зрозуміти, мої одвічні проблеми для нього – дитячий гомін. Не можу сказати скільки йому років, бо сьогодні він із таких людей, що не мають віку, сивини у волоссі та зморшок на лобі років до шістдесяти. Сьогодні він допитливий і прискіпливий. Сьогодні, а можливо, й завтра, його звати Сава.

Він входить, прочиняючи настіж скляні двері, слідом за ним із саду тягнуться вологі гілки платану. Там, за склом і деревом вікон шурхотить дощ, що неспокійно й невесело дряпається в дім. Він складає блискучу від води парасольку й вішає її на ніс бронзового лева. Підморгує темним оком і сідає з іншого краю столу. Потoki ллються нашим дахом і падають у сад. Сава акуратно смикає за золотавий ланцюжок із янтарною гільзою на кінці, і нічний морок розсіюється. Зелена лампа кидає кольорові відблиски на наші обличчя. За вікном гуркоче гроза. Він п'є каву зі своєї чашки. До нього кілька метрів полірованої кришки столу. Лампа височить рівно по центру, розмежовуючи його та мою територію.

– Чому розчинна? – запитує він, киваючи на кухню, огідливо тримає його правою рукою в рукавичці.

– Кави хочеться, – здвигаю я плечима й поправляю вовняний шарф на шії. А завтра вставати рано. Мелена не піде.

– Мучиш, – він зітхає та дістає з кишені айпод.

Від коробочки, осяяної світлом дисплея, тягнуться два сріблястих щупальця з краплями на кінцях. Від крапельок йде тонкий звук. На межі чутності. «Я лежу в пурпуровій

ванні, наді мною пролітають чарівні птахи ...» У тиші мені навіть не потрібно вслухатися. Я, чарівні краплі, його очі й монотонна вода, що летить з ліпної стелі на поліровку. Він посміхається і п'є бридку каву. Його оголена ліва рука лежить поряд з айподом та погладжує щупальця. Нашийна хустка зісковзнула вниз. Вказівним пальцем і променевою кісткою тягнуться витіюваті дрібні літери. Він дивиться на них і посмішка його стає сумною. У нерівному світлі свічок я бачу тільки пару фраз. «А над містом сплять тумани, і в місті сплять тумани...». Букви білосніжні, на його покритих засмагою руках.

– Це мені? – запитую.

– Ні, це вже написали. Це вже не твоє, – Сава жартівливо піднімає чашку, підтримую, – розповідай.

– Хм ... – відкидаюся на стільці, гойдаючись на ніжках, – Наталка каже, що я закохана в Сашка.

– Не правда, – сміється він добродушно, – пішли далі.

Хочеться запитати: «Що, зовсім?» Анітрохи не закохана? Шкода. Він переставляє кухоль з залишками кави без кофеїну під рівномірну чергу прозорих крапель, що падають зі стелі. Білі фарфорові стінки вкриваються розсипом дрібних крапок кольору розчинної кави. Анітрохи.

– Я хворію, – вказую на огорнену теплом шарфу шию.

– Поганий привід аби писати, – розпачливо хитає він головою, – зовсім поганий.

– Осінь прийшла.

З саду віє пахощами конвалій і нарцисів, видає тонкий аромат мокра від дощу молода травичка. У мармуровій підлозі відбивається повний місяць. Ні, то ліхтар. Десь далеко співає якась безперечно мала пташка.

– І то вже щось, от уже й привід, – його рукою знову біжать літери, та я їх не можу розгледіти.

Підіймається зі стільця, залишивши айпод на атласній скатертині скляного столу. Іде дерев'яними скрипучими мостинами до вікна. Розкриває важкі штори. Дивиться на місто десь далеко внизу. Я чую задушений рокіт незліченних авто. Чи привод та осінь – не знаю.

– Тож, давай, – він простягає мені срібне перо та стає позаду, неначе суворий репетитор, вимогливо стукає пальцями по спинці мого стільця.

Розкриваю старий записник із жовтими листками і, покусуючи кінчик кулькової ручки, пишу в суворих синіх кліточках білосніжного паперу, поки він повільно та без зволікань диктує тихим голосом:

«У нього карі очі й родимка над губою. Темне волосся зібрано тонким шкіряним шнурком...»

Тетяна Малашенко

*Студентка II курсу спеціальності
«Журналістика».*

КРІОФІТОВІ ЗАНАВІСКИ або Казка про щастя

Десь у світі існує Пустеля. Вона огорнута крижаними вітрами, що невпинно кружляють навколо неї, створюючи непрохідну стіну льодової мли.

Прямо посеред цієї холоднечі є вікно, а на цьому вікні висять замерзлі занавіски, створені з кріофітів, що вічно чекають на сонце. Кріофіти поселились тут задовго до того, як Пустеля стала мертвим крижаним царством. Опинившись у вічній тіні, вони поступово зникали в палючому холоді, аж доки від них не залишились лише овіяні морозом занавіски.

Кріофітові занавіски були майже сліпі, погано чули та зовсім не відчували дотиків. Вони бачили тільки те, як дуже далеко маленькі сонячні промені, пробиваючись крізь прірву холоду, замерзають і падають на крижану землю.

Занавіски чули, як розбиваються замерзлі промені, чули їх дзвінкий крик, що проносився луною по всій Пустелі й зникав у пелені спокою.

Кожного дня занавіски прокидалися від безнадійних криків Сонця, які щоразу ставали все голоснішими.

Мільйони маленьких променів перетворювались на льодові стріли, падали на землю та розлітались на тисячі гострих шматочків. У кінці кожного дня вся крижана Пустеля була всипана прозорими частинками Сонця. Поступово вони забували, що колись несли тепло, підкорювались натиску білого вітру та ставали частиною безкінечного холоду.

Крик згасаючих променів був настільки нестерпним, що занавіски з усіх сил намагались його не слухати й, одного дня, зовсім втратили здатність чути.

Маленькі шматочки розбитих стріл Сонця переливались під холодним сяйвом вічних ночей. Від усіх їхніх граней відбивались крихітні краплі білого світла; земля крижаної Пустелі світилась від уламків теплоти.

Світло мертвих променів було таким яскравим, що остаточно осліпило кріофітові занавіски.

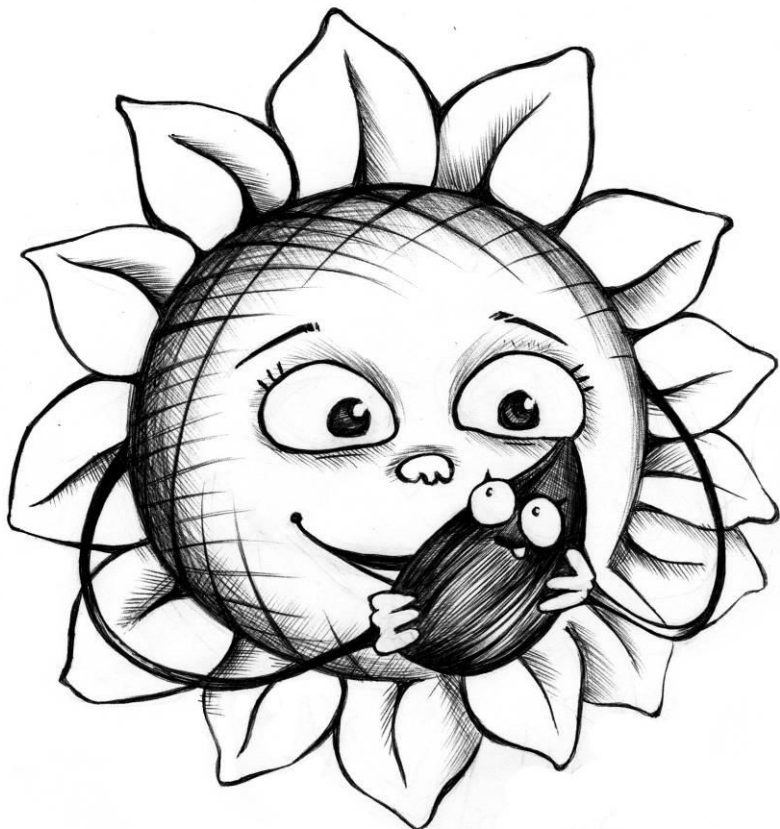
Вони висіли на вікні, гойдаючись від покликів вітру. Глухі, сліпі, холодні... безпомічні. Вони чекали.

Минали льодові виміри часу, ніби завмерлого, як і все тут, проте ледь помітно рухливого. Вітер робив ще один оберт навколо білої порожнечі, а промені Сонця ставали все теплішими та встигали пробратися дедалі глибше до Пустелі. Зрештою, їх стало настільки багато, що Пустеля не встигала перетворити їх всі на холод, і вони дібрались аж до вікна посеред мерзлоти.

Промені пройшли прямо крізь кріофітові занавіски, а потім зірвали їх з вікна. Замерзлі, вони впали на землю, а поруч із ними впали й занавіски. Вітер завершив свій оберт навколо голосної могили. Шматочки Сонця кричали, повільно перетворюючись на Пустелю, а кріофітові занавіски мовчки помиралі щасливими. Вони нарешті дочекались Сонця.

*Маленька часточка великої
душі*

Дар'я Орлова

*Магістрантка спеціальності
«Журанлістика».*

НАДУМАНЕ...

У той день, коли ми зустрілися, нічого особливого не відбувалося. Був простий весняний день. Сонечко потроху відігрівало землю від зимового сну, з'явилася перша зелень на деревах і на землиці. Я йшла до університету, із захопленням розглядаючи всю ту красу. Угорі, десь наді мною, раптом защебетало якесь пташеня. Я підняла голову, щоб теж привітати його з початком весни, і ... з усього маху налетіла на хлопця. Чи то він на мене. Хлопець невдоволено буркнув, що треба частіше дивитися під ноги, а не літати в мріях, залишивши тіло на землі для того, щоб об нього хтось перечіплявся. Я, перебуваючи в захопленому весняному настрої, вибачилася й сказала, що в нього такого ж кольору очі, як зараз небо. Хлопець сказав, що я ненормальна й пішов у своїх справах.

А на третю пару до нас завітав новий молодий викладач... це був той самий хлопець, із яким ми зіткнулися на університетській доріжці. Новий викладач? На парі він був знервований, особливо тоді, коли все ж помітив мій погляд.

Потім ми зустрілися на якомусь концерті. Після цього концерту Віктор Йосипович підійшов до мене і,

чомусь, вибачився. А потім запропонував провести до гуртожитку... Ми розмовляли про концерт, про університет, про нашу зустріч... Життя прекрасне, особливо, якщо в ньому є такий друг, як Вітя...

Але все прекрасне, чомусь, дуже швидко закінчується. Так і моя історія обірвалася саме перед здачею іспиту з предмету, який він викладав... Того ранку вся наша група прийшла складати іспит... До нас підійшов завідувач кафедри і, набравши повні груди повітря, вимовив: «Екзамен у вас прийматиме інший викладач. (якесь страшне мовчання, а потім вимовив ту страшну фразу) Віктор Йосипович сьогодні загинув у автокатастрофі».

Я, наче провалилася в безодню. Коли прийшла до тями, наді мною навис той же завідувач кафедри, але блідий, наче крейда. Перелякався за мене.

Іспит я здала, причому на відмінно. Не знаю, як можна було після такого повідомлення. Потім було поховання.

Пройшов рік. Знову весна. Але пташине щебетання, природа, яка пробуджується, чомусь не приносять радості. Та раптом пташка защебетала саме на тому місці, де ми вперше зустрілися. І посмішка осяяла моє обличчя.

– Привіт, Вітю. – начебто він, пташкою прилетів до мене.

Після цього на душі трохи стало тепліше та спокійніше.

Життя продовжилося, хоч і стало трохи порожнішим. Але моє серце буде завжди пам'ятати про тебе, про нашу дружбу, про ту весну.

СКАЖИ МЕНІ ХОЧ ЩОСЬ

Чи знаєш ти, мій незнайомцю, як я чекаю на твій дзвінок? Щовечора, по декілька хвилин кожної години не відводжу очей від екрана свого мобільного. Чекаю, доки на ньому не висвітлиться твій номер. Бажані одинадцять цифр, я вже давно знаю їх напам'ять.

... Ось, нарешті, заграла така приємна мелодія – піднімаю слухавку і ... Мовчання. Холодне, немов зимовий вітер. Що ж це? Ой, знов примарилося, знов у сусідки по парті схожа мелодія. Біль і сльози стискають серце, здається, воно ось-ось розірветься від жалю. Намагаюсь себе заспокоїти, але думки вже далеко від лекції.

Там – де, піднявши слухавку, лунає твій такий ласкавий та рідний голос, там – де години розмови надихають на написання модульних робіт, де кожна інтонація мого голосу з легкістю тобою вгадується, там... ти ж обіцяв, що не зникнеш! Де ти? Я знаю про тебе, мабуть, більше, ніж усі твої друзі. От тільки – не бачила насправді твоїх блакитних очей, лише за описом. Та, мабуть, уже ніколи не побачу... І не почую... Ти привчив мене до свого голосу, увів у залежність. І раптом зник... Куди? Чому? Ми ж обіцяли один одному, якщо щось трапиться, обов'язково попросаємось! І ось зненацька таке жахливе мовчання. Не розумію! А ще ми домовлялися познайомитись віч-на-віч!.. Одразу після тієї розмови скінчилися всі дзвінки. Зник з ефіру твій голос. Але ж я не вимагаю негайних зустрічей та побачень – просто... наברי мій номер телефону і скажи оте маленьке «Альо». Скажи хоч слово! Скажи хоч щось!

Що це? Мій мобільний запрацював насправді. Не може бути! На екрані такі знайомі одинадцять цифр. У

мене перехопило подих . Вибігаю з аудиторії, відповідаю на дзвінок і...

– Альо, привіт, моє янголятко! Як ся маєш? Як ти...

– Привіт, ти чому мовчав так довго? Цілі три дні! Щось сталося? – перебиваю свого співрозмовника. – Як я, що? – знову повертаю до розмови.

– Я був у дорозі... Яка ти гарна, коли схвильована, та й сукня ця тобі дуже личить, кажу – чується його голос зі слухавки. – Вибач, що змусив тебе хвилюватися, просто я...

– Звідки ти знаєш, яка в мене сукня? Де ти? – навколо стільки людей, і всі кудись поспішають. І знову чую:

– Я позаду тебе, за спиною, – обертаюсь і не можу вимовити жодного слова, бо переді мною гарний високий хлопчина з прекрасними блакитними очима та з телефоном, притиснутим до вуха. Дивиться прямо мені у вічі і...

– Привіт, а ти така ж, як на фото, яке надіслала. Я хотів тебе скоріше побачити... Чому ти мовчиш? Скажи мені хоч щось...

ЛИСТ ТЕТЯНИ

Пишу я вам, проста Тетяна,
Ну, та, що з Балу, «трохи п'яна».
Не пригадали? – не біда,
У Вас же пам'ять як вода.

Пишу вночі, при світлі лампи,
Вже очі вилізли давно.
А Ви, на смітнику троянда,
Хоч раз би глянули в вікно.

Під ним стою отут щоночі,

Мороз чи сонце – я стою,
Чекаю – визирни ж в віконце,
Ну вистав пику ти свою!

Неблагодарная тварюко,
У що ж закохана, за що?
Стою в сорочці, мерзнуть руки,
Кістки всі ломить, Вам – хоч що.

У Вас в будинку темно-темно,
Ні іскорки – чорнюща тьма.
Та хтось сказав: «стоїш даремно,
В будинку мешканців нема».

То що ж виходить, ви збрехали?
Не ту адресу написали?
Та не біда, знайду потрібну,
Доб'юсь свого – побачу Вас.
Злякаюсь, закричу, з моста ледь стрибну,
От познайомилась «на п'яний глаз»!

Спинюсь, почну «будь що всміхатись»,
На перехожих «гав і м'яв».
Відправлять в дурку лікуватись,
«В елітний пансіон», мовляв.

Пройду весь курс свій лікувальний,
Звільнюсь, почну усе з нуля.
А щоб життя було нормальне –
Спалю цей лист спокою для.

Анна Колтовська

*Студентка V курсу спеціальності
«Літературна творчість».*

ІСТОРІЯ З ЛІСІВ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ (казка)

Десь у лісах Західної України, біля озер живуть невідомі чоловічки, які весь час у різні пори року охороняють красу своєї домівки від людей, які руйнують те, що вирощено руками їхніх далеких предків. Люди не розуміють, що ті ліси – це їхнє життя та здоров'я. А як можна не берегти своє життя, яке дароване Богом? Ось ці маленькі лісові чоловічки оберігають його, тобто людське життя, яке народжується саме в цих лісах.

Невідомі жителі харчуються зеленою їжею, яка допомагає прожити їм до ста п'ятдесяти років. Вони знають, що немає нічого важливішого від здоров'я. У цих лісах вони виготовляють ліки, які допомагають людям при різних хворобах.

Їхні домівки – це невеличкі спорудження з крони дерев та сухого листя, яке дуже щільно замасковане від людських очей. Заводи для виготовлення лісових ліків знаходяться біля озер під горами. Сировиною є гірська вода та сік дерев, але не всіх, а тільки обраних, які ростуть понад двісті років.

Нам знайомі тільки п'ять лісовиків, які цим займаються. Вони стоять у першоджерел цих фітоліків, яким понад сто п'ятдесят років. Їх звати Мікі, Тікі, Тукі, Тамі та Дамі. У цих лісовиків є підлеглі, які працюють над виготовленням цих чудо-напоїв. Вони трудяться день і ніч не покладаючи рук влітку і восени, а взимку та навесні відпочивають.

Ця історія почалась саме на цьому фіто-заводі. Лісовик Тікі дав розпорядження до виготовлення ліків проти застуди. Для цього потрібно було йти в непрохідні хащі лісу за травичкою, яка росте тільки в темних місцях. Тукі й Тамі взяли цей обов'язок на себе.

Рано-вранці лісові чоловічки рушили за лікувальною травичкою до лісу. Інші трудівники відправилися на завод, але перед цим вони казали своїм товаришам:

– Будьте обережними, адже місця в наших лісах є досить небезпечні! Якщо вам буде щось загрожувати, вертайтеся назад, додому! Ми будемо чекати на вас до вечора, якщо ви не повернетесь до того часу, як почнуть сходити зорі на небі, ми вирушимо на пошуки.

– Не потрібно боятися за нас, обов'язково повернемося до вечора, ми ж не перший раз ідемо до тієї галявини! – сказав Тукі, помахавши рукою друзям.

Ішли довгою звивистою дорогою два лісовики. У руках було по мішечку для корисної травички. На верхівках дерев сиділи великі й маленькі птахи та співали пісні, таким чином розважаючи лісовиків. Стежина, по якій вони йшли, здавалось, не мала кінця й краю. Сонце ставало все вище та вище, а ліс робився темнішим із кожним кроком. Друзі ліса повмикали ліхтарики та йшли, поспішаючи, до галявини. Раптом вони почули звуки, які раніше не чули в цьому лісі.

– Ти чуєш звуки, друже? І вони, здається, наближаються до нас! – тихіше звичайного сказав Тамі.

– Як же це не почуєш! Що будемо робити? – запитав Тукі.

– Я вважаю, що потрібно йти на них, але тихо-тихо, щоб не злякати цю істоту, – відповів Тамі.

Тукі й Тамі рушили на дивні звуки. Ішли вони деякий час швидкою ходою й майже дійшли до галявини, як побачили маленьку людину, трошки більшу за них. То було немовля, яке голосно плакало. Звідкіля воно тут взялося, лісовики не могли зрозуміти. І де батьки цієї крихітки? Навкруги більше не було й живої душі, тільки вдалечині бачилося мерехтіння травички, яка була потрібна лісовикам.

– І чиє ти таке голосне? – запитав Тамі в дитини.

На це питання вона почала ще більше кричати, мабуть, злякалася. Тамі підійшов ближче та доторкнувся до маленької ручки дитини. Враз вона замовкла. Це була дівчинка з білявим густим волоссям, вдягнена в рожеву сукню.

– Тамі, мені здається, що десь поблизу є дорослі, тому що ця маленька істота не може бути одна в лісі... – не встиг цього сказати лісовик, як темрява заповонила очі друзів.

– Де ми? Що з нами? – кричали лісовики. Але навкруги була тиша. Вони почали прислуховуватися й почули голос людини. Лісові чоловічки зрозуміли, що вони в мішку та їх кудись несуть.

Через деякий час світло потрапило в очі, і вони побачили людські руки, що їх тримали.

– Ось і потрапили ви до нас, маленькі домовички! – сказав Олексій, дивлячись на цих невідомих йому істот.

– Ось ви які, дуже відомі охоронники лісу! Казали, що вас не можна впіймати, а виявляється, можна – ви ще й самі до нас прийшли! – радів Михайло.

– Ми не домовики, а лісовики, якщо вам не відомо, що в лісі не живуть домовики, вони живуть тільки в хатах!
– злився Тукі.

– Яка різниця, хто ви, головне те, що ви нам покажете, де ростуть цілющі трави, які слугують сировиною для ліків. А якщо не зробити цього, то ми вас заберемо з собою в місто, і ваші друзі – лісовики вас більше ніколи не побачать! Зрозуміло? – закричав один із чоловіків.

– Якщо нас не буде вдома до вечора, наші друзі придуть за нами сюди, і тоді вам мало місця буде в цьому лісі! Тож краще відпустіть нас і йдіть із миром туди, звідки ви прийшли, – лютився Тамі.

– Так це добре, що вони теж придуть – значить і вони пойдуть у місто, – сперечався Михайло з лісовиком.

II

Уже починало темніти, а лісовики все не поверталися додому. Інші мешканці лісу почали непокоїтися. Повернувшись з заводу, вони повечеряли та стали чекати на своїх друзів. А їх не було. Перші зорі з'явилися над лісом. Та раптом над їхніми домівками нависла тінь. То були саме ті величезні, на їх погляд, люди, які тримали у своїх кремезних руках Тукі й Тамі.

Усі мешканці лісу вибігли надвір зі своїх домівок і замерли, стоячі біля людей.

– Тукі! Тамі! Із вами все гаразд? Вони вам не роблять боляче? – непокоївся Мікі.

– Ці люди хочуть знати, де росте цілюща трава, яка повертає їм здоров'я й молодість. Для цього вони нас і ввіймали. Кажуть, якщо ми їм не скажемо, де ростуть ці трави, вони заберуть нас до міста, – відповідав Тукі своєму другові.

– Який розумний лісовичок, усе правильно зрозумів. Так що давайте, швидше покажіть, і ми ваших товаришів відпустимо, – відстоювали свою позицію чоловіки.

– Зрозуміло. Давайте зробимо так. Зараз ми вам даємо цілющі напої, які дуже дорого коштують, ви їх забираєте, і йдете з лісу до свого міста. Я правильно розумію, вам потрібні гроші, а не цілюща трава? – виступив попереду всіх Дамі.

– У принципі, правильно, – відповідали чоловіки.

– Значить, зараз же відпустіть Туки й Тамі, і мої друзі принесуть вам ці напої, – продовжував бесіду Дамі.

– А всіх мешканців лісу я попрохаю розійтися по своїх домівках, тому що вже досить пізно, – сказав лісовик.

Усі почали розходитися, як почули рев ведмеда, який стояв позаду чоловіків. Те, що було далі, лісовики згадували з посмішкою на обличчі. Ці величезні люди бігли, аж п'яти виблискували. Було шкода тільки ту маленьку дитинку, яку вони використали для того, щоб розбагатіти.

Після цієї історії про лісовиків рознеслася велика слава, і люди зрозуміли, що ці мешканці дуже добрі, і приносять користь не тільки лісу, охороняючи його від людей, які не вміють користуватися дарами природи, а й здоров'ю тих людей, які на це заслуговують.

«У кожного своє місце в цьому світі, і не потрібно відбирати те, що тобі не належить!»! – свідчить стара мудрість наших далеких предків, які це точно знали!

ХУРТОВИНА

Вона вийшла на вулицю в заметіль. Усі люди навпаки квапилися по будинках, а вона вийшла. Сніг ліз до носа, до рота, в очі і навіть під комір куртки, було важко дихати.

За пару годин снігу навалило стільки, скільки не налічити за останні декілька зим. Їй це подобалося. Незвичайно.

Діти рвалися на вулицю, але турботливі батьки тягли їх додому, у теплі квартири з автономним опаленням. Це було єдино вірним і справедливим рішенням з їхнього боку, тому що вітер розігрався нежартівливий.

Вона могла би пошкодувати, що опинилася на вулиці в таку погоду, але от невдача: вона не звикла ні про що шкодувати. Вона зупинилася перевести подих. І посміхнулася. Усе довкола метушаться, щось один одному кричать, тільки майже нічого не бачити. Великих різнобарвних людей ховають маленькі білі пластівці.

Але його вона побачила, зуміла роздивитися. Він йшов їй назустріч і теж посміхався чомусь своєму. Він нікуди не поспішав; схоже, як і вона, він просто вирішив погуляти. Треба ж, як вони схожі. І віку, здається, однакового. І, може бути, одного зросту. Якщо вона надягне підбори, то буде здаватися вище; але вона не носить підборів.

От і зустріла вона рідну душу. Людину, якій не потрібні слова, щоб висловити свої почуття. Не треба подвигів, щоб довести кохання. Та й не допустила б вона цих безглузвих подвигів: занадто був би він їй дорогий.

Якби вона його покохала, то не стала би присвячувати йому всю себе. Він би цього не допустив. За місяці напруженої внутрішньої боротьби заради неї йому удалося би викорінити в собі чималу долю егоїзму. Але вона б зробила для нього все й, звичайно ж, не пошкодувала б такої дрібниці, як власне життя.

Якби вона його покохала...

Але вона не покохала. Вона пройшла повз, навіть не оглянулася й не запам'ятала його обличчя.

Вікторія Івасенко

*Студентка II курсу спеціальності
«Реклама і зв'язки з громадськістю (у медіа-галузі)».*

Іду до мрії, безмежної, солодкої, лілової... Шукаю сонце... Тримаю золоті проміннячка й радію кожному дню.

Поезія – це не просто вірші в рядочок, а душа, ніжна, бурхлива, охоплена щастям і переживаннями. Ходити по стежці та бачити прекрасний світ поезії в усьому, що тебе оточує – найкраще, що має людина.

Я навчаюся, шукаю пояснення життю і просто живу мрією...

Уже досить! Уже не сила кричати дурне питання: «Чому?» і коритися тиші... Уже не сподівається, не плаче, не молиться, не боїться... Уже не вірить! Уже не бореться! Чи душа?

Ніжна краплинка роси виблискує на сонці, а не чекає захопленого погляду. Безглузде слово зруйнує світло... А друзі підуть назавжди...

І сліз не буде! Уже досить!

Уже не буде добре, Уже не буде погано... Уже безодня, уже нічого... Більше не скажу це нікчемне слово – люди... Уже не має суті...

Захоплює вітер, ніжно проводить шелестом, втаює повітря...

Тремтить голос, морозний вітер, мовчання...

Уже не сила чекати! Уже смуток карає день...
Услід безодні порожнеча?
А зима виводить сюжети... А люди ще вірять, ще
сподіваються... Усе ще плачуть...
Усе ще живуть?

Мовчала синя далечінь,
І дерево, і тінь його мовчала.
Від вітру не чекала я прозрінь,
Я щастя в тиші цій шукала.

Я йду на зустріч краю
заходжу вглиб діброви
упевнена, що відшукаю
шалено рідні звуки мови.

Ось тут, біля калини,
Де соловей і в квітці бджілка,
Вона, неначе казка, лине,
Веселкою чіпляється за гілку.

Моя мова, українська, велична,
Віддається в душі теплом.
Моя мова, найкраща і вічна,
Її ввібрала малям з молоком.

ЯНГОЛ НАЦІЇ

В оксамитову тишу пробиваються крила,
За вікном усе нічка тихенько укрила,
А я тримаю його думи в руках,
Шепочу їх і голос луна в небесах.

А ті крила тихенько вкривають пітьму.
Ожива соловей, ожива день зі сну,
І вишневий садок і червона калина,
І той біль, біль за нашу країну.

Ті слова, що писав охоронець Тарас,
Наче янгольські крила огороджують нас.
І слова, і слова постають зі скарбниці,
Бережу їх у серці, неначе зіниці.

Закриваю «Кобзар», та лишися зі мною,
Я піду, наче тіль, ходою легкою.
У пошуках майбутнього дякую за волю,
У степу широкім, в незнайомім полі...

РОЗБИТЕ СЕРЦЕ

Я хапаю свіже, весняне повітря, дивлюся вгору й бачу блакитну гладь, по якій пролітають величезні мовчазні хмари. Веселкові звуки прикрасили неймовірний весняний ранок, перший після холодної довгої зими. Ворушачи і неначе заважаючи цьому, пробивається гамір міста, гуркіт машин і іноді нагадує про себе автовокзал, що знаходиться неподалік. Я на мить опиняюся в галасливому натопті, який кудись весь час поспішає, але швидко повертаюся назад, у спокійне життя до сонних дерев.

Я відчуваю, як щось незвичайне народжується в моїй душі, щось, схоже на ранкову квітку, яка відчула теплі проміннячка сонечка, і жадає розкрити бутон, показати казкові пелюсточки і зачарувати оточуючих своїм п'янким ароматом. Мені здається, що я птах, що на моїй спині вирости крила, що я вмю літати, і я ось-ось злечу в небеса, доторкнуся до хмар, візьму в руки білосніжну вату. Я відчуватиму те, що відчувають птахи, коли проносяться в хмарах...

Рекламный креатив

Вадим Гончаров

Студент III курсу спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю (у медіа-галузі)».

Тетяна Сидоркевич

Студентка I курсу спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю
(у медіа-галузі)».

Тетяна Леонова

Студентка I курсу спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю
(у медіа-галузі)».

Яна Мухометзянова

*Студентка I курсу спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю
(у медіа-галузі)».*

Ми різні, але - рівні!

Ксенія Пивкова

Студентка I курсу спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю
(у медіа-галузі)».

Літературно-публіцистичне видання

Літературно-публіцистичний альманах

Випуск 4

Технічні редактори – Бугайова Н. А.,
Ходакова Н. Ю.,
Настояща О. М.,
Малашенко Т.

Художні редактори – Савін С.,
Рожкова А.

У художньому оформленні використана картина Марії Приймаченко.

Здано до склад. 29.10.2010 р. Підп. до друку 30.11.2010 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 13,1.
Наклад 100 прим. Зам. № 200.

Видавець і виготовлювач
Видавництво Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, 91011. Тел./факс: (0642) 58-03-20
e-mail: alma-mater@list.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.